

Către RMGC

Un singur act de
multe copii și pînă la ora
Cămpeni, Presedinte Terri Hoșilor
Sentență negativă de soluționare
măsurilor de urgență de către
Gold Corporation - Motive sunt
puțin - poluare - la de puține
peste măsurile de Cămpeni
Data, 26.07.06.

Lucretia

MINISTERUL MEDIULUI ȘI GOSPODĂRII PĂRȘILOR
Direcția Generală Evaluare Impact, Controlul Poluării
...TRĂIRE
NR. 16566/...
IEȘIRE
ZIUA 12 LUNA 07 ANUL 2006

BĂȘU ION

Cămpeni, str. Libertății A/B

Cămpeni
26.07.2006

To,

RMGC

A common citizen together with more colleagues and friends from Campeni town, the Capital of "Țara Moșilor", oppose to the gold mine development by Gold Corporation. There are multiple reasons: pollution, work places for the townspeople from Campeni, etc.

Date: 26.07.2006

Signature

Badau Ion
Campeni, A1B Libertății Street

Răspuns la contestația Nr. 3041 (Badau Ion)

În contestație se afirmă că proiectul Roșia Montană (RMP) va produce poluare în zonă, și că nu există suficiente oportunități privind locurile de muncă pentru locuitorii din Câmpeni.

Rosia Montana Gold Corporation (RMGC) a analizat toate aceste probleme în momentul în care a fost elaborat Raportul detaliat la Studiul de Impact asupra Mediului (EIM) pentru proiectul Roșia Montană. Răspunsurile noastre la Contestația 3041 sunt prezentate mai jos:

În contestație se afirmă că proiectul RMGC va produce poluarea zonei.

Proiectul RMGC va include cele mai bune practici miniere de talie mondială – toate fiind în deplină concordanță cu legislația română și directiva UE – și în același timp se efectuează și reabilitarea mediului deteriorat în urma activităților miniere istorice și a utilizării metodelor de exploatare neadecvate din trecut.

În mod evident, Roșia Montană a suferit un impact negativ în urma practicilor miniere utilizate în trecut. Acest lucru este clar demonstrat de studiile condițiilor inițiale care au fost și ele incluse în raportul Studiului de Impact asupra Mediului (EIM).

Proiectul Roșia Montană , așa cum este propus în EIM, va duce la diminuarea poluării în zona Roșia Montană datorită utilizării celor mai bune tehnici disponibile (BAT). Proiectul se va conforma în totalitate legislației române și europene precum și celor mai bune practici internaționale. EIM prezintă în detaliu și procedurile pentru închiderea exploatării precum și reabilitarea mediului ce reprezintă o componentă semnificativă.

În contestație se afirmă că nu există suficiente oportunități privind locurile de muncă pentru oamenii din Câmpeni.

RMGC are în prezent 500 de angajați din care 80% trăiesc în Roșia Montană, Abrud, și Câmpeni. RMP va oferi în medie, locuri de muncă pentru 1200 persoane în perioada de doi ani de construcție. Se speră că majoritatea acestor posturi vor fi ocupate de localnici. Pe durata celor 16 ani de funcționare ai RMP va fi nevoie de un număr de 634 angajați incluzând aici și personalul contractual de pază, transport și curățenie. Se preconizează că majoritatea acestor locuri de muncă vor fi ocupate de localnici. RMGC a încheiat deja un protocol cu autoritățile locale pentru a da asigurări că localnicii din comunitate vor avea întâietate la angajare. Toate acestea subliniază oportunitățile semnificative care se creează pentru oamenii din Câmpeni și din regiune.

Answer to Contestation No. 3041 (Badau Ion)

The contestation states that the Roșia Montană Project (RMP) will result in pollution in the area and that there are not enough job opportunities for the people of Câmpeni.

Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) has fully taken these issues into consideration in the development of the comprehensive, detailed Environmental Impact Assessment Study Report (EIA) for the Roșia Montană project. Our specific responses to Contestation No. 3041 are as follows:

The contestation states that the RMGC project will generate pollution in the area.

RMGC's project will incorporate world-class mining best practices – all of which meet every Romanian law and EU directive – while at the same time rehabilitating the environmental damage caused by centuries of hazardous mining techniques.

Clearly, Roșia Montană has been negatively impacted by pollution from past poor mining practices. This is clearly demonstrated by the baseline conditions studies which are included in the Environmental Impact Assessment (EIA) report.

The Roșia Montană Project, as proposed in the EIA, will lead to the mitigation of pollution from the area of Roșia Montană, because of the use of best available techniques (BAT). The project will fully comply with all Romanian and European law and with international best practices. The EIA also details the procedures for closing the mine, which include significant environmental rehabilitation.

The contestation states that there are not enough job opportunities for the people of Câmpeni.

RMGC currently employs almost 500 people, of whom more than 80 % live in Roșia Montană, Abrud, and Câmpeni. The RMP will employ an average of 1,200 people during the two-year construction period. It is hoped that the majority of these positions will be sourced locally. During its 16 years of operations the RMP will require 634 employees, which includes contract employment for security, transportation, and cleaning . It is hoped that most of these jobs will be sourced locally. RMGC has already established a protocol with the local authorities to ensure that residents of the local community have first preference for these jobs. All this underscores the significant opportunities for the people of Câmpeni and the entire region.

Asociația turistică sportivă civică și ecologistă
**CLUBUL DE CICLOTURISM
"NAPOCA"**

Cicloturism • Promovarea bicicletei • Sporturi montane • Protecția mediului • Dezvoltare Durabilă
Adresă sediu social principal și de corespondență: str. Septimiu Albini nr.133 ap.18 RO-400452 Cluj-Napoca ROMANIA
tel. +40-(0)744-576836 e-mail: office@ccn.ro web: www.ccn.ro CIF: 5800675 Fondat la 03.06.1992 P.J. din 21.08.1992
Nr. înscriere: 119 / A / 1992 (Ministerul Justiției - RNPJFSP) ; 48 / PJ / 1992 (Judecătoria Cluj-Napoca, RAP) prin SC 77 / PJ / 92
Cont bancar: cod IBAN LEI: RO91 BTRL 0130 1205 9293 05XX EUR: RO40 BTRL 0130 4205 9293 05XX
USD: RO74 BTRL 0130 2205 9293 05XX, deschise la Banca Transilvania SA - Sucursala Cluj-Napoca (SWIFT BTRLRO22)

3043

Nr. 076219 / **07. AUG. 2006**

Către: Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor
Spre știință: Roșia Montana Gold Corporation SA
Echipe independentă EIA RMP

Subiect: Proiect minier ROȘIA MONTANĂ / Observații EIM

Depus în timpul
dezb. publice
desf. la
Cluj Napoca
07.08.2006

Observații generale
din partea CCN la
EIM Roșia Montană

- mică selecție rezumativă -

Asociația turistică, sportivă, civică și ecologistă CLUBUL DE CICLOTURISM "NAPOCA" (CCN) militează pentru un om sănătos într-un mediu sănătos, rezultând o dezvoltare durabilă a societății. În acest sens, printre altele, promovează protecția mediului și ecoturismul și se opune de principiu marilor exploatare miniere de suprafață și altor proiecte mari și activități ample care prin natura, dimensiunea, locația sau modul lor de realizare au cu impact negativ ridicat cert sau potențial peisagistic și de mediu și / sau nu se pot justifica printr-un interes public major și urgent pentru care nu există alternative.

Prin urmare, am fost încă de la bun început și rămânem oponenti ai proiectului minier Roșia Montană (RMP) promovat de Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC), atât în formele preconizate anterior, cât și în forma modificată și cosmetizată reprezentată prin memoriul tehnic depus în 2004 și raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) depus în primăvara anului 2006 la MMGA în vederea obținerii acordului integrat de mediu.

1. Considerăm că RMP ar fi fost inacceptabil și inoportun chiar dacă nu ar fi existat numeroasele abuzuri și ilegalități în trecut în modul de inițiere, promovare și pregătire a proiectului, în modul de obținere a unor aprobări și în mijloacele de influențare a comunității locale, a factorilor de decizie și a opiniei publice, la care au recurs de-a lungul timpului elemente din conducerea firmelor beneficiare și unor autorități publice și alte structuri și contra cărora am protestat în repetate rânduri și care sperăm că în final vor fi totuși măcar parțial sancționate conform normelor legale în vigoare.

2. Considerăm că așa-numita dezbatere publică anunțată a avea loc la Cluj-Napoca în 7 august 2006 ora 16:00 la Casa de Cultură a Studenților, precum și **întregul proces de consultare publică cu privire la RMP** a cărui calendar și mod de derulare în vara anului 2006 au fost aprobate de MMGA **nu sunt adecvate și acceptabile** și nu sunt de natură a atinge scopul legal de prezentare a unei șanse reale pentru publicul interesat inclusiv ONG de mediu de a fi informate și de a putea dezbate efectiv diversele aspecte

de fond și de procedură cu privire la RMP și impactul său de mediu cert sau potențial. Astfel considerăm că, atât pentru dezbaterile de la Cluj cât și pentru procesul de consultare publică în ansamblu nu sunt adecvate multe dintre elementele importante. Printre altele, putem menționa cu titlu de exemplu:

2.1 intervalul de timp total alocat pentru consultarea documentației înaintea dezbaterii
(Doar câteva săptămâni pentru o documentație de peste 3500 de pagini sunt total insuficiente chiar și pentru persoanele interesate care au un nivel ridicat de pregătire și exercițiu pe asemenea teme și care ar aloca aproape tot timpul lor liber în această perioadă pentru consultarea EIA. Având în vedere că majoritatea celor potențial interesați nu au aceste posibilități și au nevoie de timp pentru a își clarifica potențialele nelămuriri, a procura literatură de profil, a redacta și argumenta eventualele obiecții etc. ar fi fost necesare multe luni de zile, mult mai mult decât timpul abuziv de scurt care a fost alocat).

2.2 perioada aleasă (iulie-august, când mare parte din cei potențial interesați sunt în concediu / vacanță);

2.3 ora aleasă (la ora 16:30 încă foarte multă lume este în timpul programului de serviciu, cel puțin la Cluj-Napoca unde la mare parte din agenții economici programul de lucru normal este 09:00 - 17:00 sau 10:00 - 18:00 în ipoteza că nu se fac ore suplimentare);

2.4 durata tehnic posibilă (pentru a dezbate efectiv un document de 3500 de pagini, pro și contra, cu argumente, de către un mare număr de persoane interesate, nu au cum fi suficiente câteva ore și nici nu se poate sta toată noaptea.... În câteva ore se poate face cel mult o primă etapă de audieri publice - lucru diferit de o dezbatere publică - sau o dezbatere pe câteva elemente care în etape anterioare ar fi fost deja identificate ca fiind controversate și care se știu deja dinainte cu argumentele pro și contra....);

2.5 echidistanța organizatorilor consultării publice

(În mod normal atât organizarea și conducerea dezbaterii sau audierii publice, cât și evaluarea observațiilor și criticilor formulate de participanți, ar trebui încredințate unei structuri neutre, nu beneficiarului - în cazul de față RMGC - și nici celui care ar urma să emită - sau nu - aprobarea solicitată - în cazul de față MMGA și autoritățile de mediu din subordine).

2.6 procedura și etapizarea

(În mod normal ar fi trebuit să existe posibilitatea participării publice și la etapa de definire ["scoping"], iar etapa de evaluare propriu-zisă ar fi trebuit să aibă faza de consultare publică subîmpărțită în etape succesive, în care publicul mai întâi să fie informat, apoi prin întâlniri sau / și audieri publice și alte instrumente să se colecteze observații și întrebări și să se solicite echipei EIA și beneficiarului răspunsuri și completări și abia apoi, după ce se fac publice sintetizate pe categorii atât criticile cât și răspunsurile la acestea să se organizeze dezbateri publice propriu-zise, pe temele controversate principale, fiind prealabil prezentate comparativ argumentele pro și contra, astfel încât să fie posibilă o dezbatere obiectivă concretă în adevăratul sens al cuvântului și nu o simplă prezentare urmată de o audiere publică).

3. Considerăm că EIM este realizat inadecvat, unele elemente esențiale fiind absente altele tratate incomplet sau inadecvat sau / și bazându-se pe informații incerte sau discutabile cantitativ și calitativ sau cu concluzii eronate sau a căror validitate este incertă, discutabilă sau chiar nereală în lumina datelor și raționamentelor pe care se bazează sau imposibil de evaluat obiectiv pentru că nu sunt prezentate clar argumentele și raționamentele. Multe concluzii sunt forțate și diverse elemente sunt scoase din context astfel că, deși unele sunt corecte în sine, prin modul de utilizare și coroborare cu altele creează o imagine deformată și servesc ca argumente aparent valide pentru concluzii false.

4. Precizăm că o analiză concretă și pe puncte a unora dintre numeroasele volume ale EIM RMP (peste 3500 de pagini) o vom finaliza și înainta în scris către MMGA în următoarele două săptămâni, document care va conține suficiente exemple concrete pentru a ilustra concluziile de la pct. 3 privind inadecvarea EIM actual. Nu va fi o critică completă pentru că:

4.1 Nu este nevoie de așa ceva (nu trebuie să mănânci întreg oul ca să îți dai seama că este stricat și dacă o parte este stricată nu e nevoie să fie toate părțile stricate ca să îl respingi);

4.2 Nu este rolul nostru să facem gratis ce nu au făcut specialiștii remunerați din echipa EIA și se vor face specialiștii MMGA - și anume corecturi / completări respectiv critica detaliată a EIA după de RMGC;

4.3 Ne vom rezerva o serie de argumente pentru eventuala acțiune în justiție, pe care vom fi siliți să o promovăm contra MMGA în ipoteza că acesta va emite totuși acordul de mediu pentru proiectul minier Roșia Montană.

5. Prin urmare solicităm MMGA:

5.1 ca în etapa actuală să refuze emiterea acordului integrat de mediu pentru RMP și să respingă actualul EIM ca inadecvat, solicitând modificarea și completarea acestuia, inclusiv pe baza observațiilor și propunerilor și criticilor pe care le-au făcut sau le vor face ONG de mediu și alte structuri interesate.

5.2 ca decizia finală cu privire la RMP să fie de neemitere a acordului de mediu pentru că proiectul minier Roșia Montană este inacceptabil și incompatibil cu dezideratele de dezvoltare durabilă și principiile de protecția mediului din legislația românească și din UE din motive de fond și care nu pot fi esențial înlăturate nici prin clarificări și aprofundări ale EIM și nici prin modificări de tehnologie sau alte ajustări ale acestui proiect de exploatare minieră de suprafață de mari dimensiuni într-o zonă montană valoroasă ecologic, peisagistic, turistic, istoric și cultural.

Informații și argumente mai detaliate vom prezenta verbal în cadrul dezbaterii și ulterior în scris, așa cum am precizat mai sus.

DIRECTOR EXECUTIV,
dr. Radu Mititean

The Ecological, Civic, Sport& Tourism Association “Napoca Cycle-Touring Club”(CCN)

To: the Ministry of Environment and Waters Management (MEWM)

For the information of : Roşia Montană Gold Corporation

Independent team EIA RMP

Subject:Roşia Montană Mining Project/comments on EIA

CCN’s general comments on the Environmental Impact Assessment Study (a small selection)

The Ecological, Civic, Sport& Tourism Association “Napoca Cycle-Touring Club”(CCN) is in favour of a healthy life in a healthy environment resulting in the sustainable development of society. In this respect, it promotes, among other things, the environment protection and ecotourism and opposes, as a general rule, large-scale open pit mining exploitations and other large-scale projects and activities whose nature, scale, location or implementation method has a definite or potential strong negative impact on landscape and environment and/or which are not justified by any major and urgent public interest issue for which there is no alternative.

From the very beginning we have been against the project and we continue to do so. We oppose the Roşia Montană mining project (RMP) proposed by Roşia Montană Gold Corporation SA (RMGC), both in its initial form and in its modified, cosmeticized form as it shows from the project presentation report submitted in 2004 and the Report on the Environmental Impact Study (EIA) submitted to the Ministry of Environment and Waters Management in the spring of 2006 in order to obtain the integrated environmental permit.

1. We believe that the RMP would have been unacceptable and inappropriate, even in the absence of the numerous instances of illegal and abusive action that have been signaled in the manner in which the project was initiated, promoted and prepared, in the manner in which the permits have been obtained, as well as in the way local communities, decision-making factors and public opinion have been influenced by management people from the companies involved or by some public authorities and other structures. We have time and again protested against such actions which will hopefully be at least partially punished in accordance with the existing legal procedures.
2. We believe that the so called public debate announced to take place at the Students’ Cultural House in Cluj-Napoca on August the 7th, at 4.00 p.m., as well as the entire process of public consultation on the RMP, whose programme and manner of organization have been approved by MEWM, is inappropriate and unacceptable. As a consequence, the public interested in the project, environmental NGOs included, have not been offered a real chance to get the necessary information and to be able to effectively take part in the debate on different core issues and procedure aspects related to definite or potential environmental impacts. We believe that many important aspects concerning the Cluj-Napoca debate, as well as the debate process in general are inappropriate. In this respect, we would like to offer some examples:
 - 2.1 **The total time allotted to studying the documentation before public consultation**
(A couple of weeks only for a documentation of more than 3500 pages are totally insufficient, even for those interested people who are highly skilled and trained on such subjects and who would allot nearly all their free time to studying the EIA. Given the fact that the majority of the people interested are not able to do that and that they need time to clear up possible questions, buy specialised technical books, draft and document possible objections etc, several months would have been necessary, more than the outrageously short period of time allotted.
 - 2.2 **The month of the year** (july-august, when most of the people interested in the project are on holiday);

- 2.3 **The time chosen for the debate** (16.30, when most of the people interested are still at work, at least in Cluj-Napoca, where working hours for economic operators are usually between 09.00-17.00 or 10.00-18.00 , not taking into consideration the extra hours);
- 2.4 **The extent of time covered by the debate** (several hours are not enough for such a large number of people to engage in an effective, well-reasoned debate with pros and cons, on a 3500 pages-long document; on the other hand the debate cannot go on for the whole night... Several hours are merely enough to carry out the first stage, that of the public hearings-which is different from a public debate-or a debate on certain aspects identified as controversial in one of the previous stages, with pros and cons clearly set out from the beginning...);
- 2.5 **The impartiality of the organizers of the debate**
(The debate/ public hearings should have normally been organized and moderated and the participants' comments and criticism should have been assessed by an impartial organization, and not by the beneficiary-in this case RMGC-or by the body in charge of the project's approval-in this case MEWM and the subordinate environment authorities).
- 2.6 **Procedures and stages**
The public should have normally been allowed to participate in the scoping stage also, while the actual assessment stage should have had its public consultation stage divided in several substages. First of all, the public should have been offered the necessary information, then observations and questions should have been collected at meetings and/or public hearings. The EIA team and the beneficiary should have been asked for answers and extra information. The criticism and comments made in response should have been orderly submitted for public consultation and the pros and cons carefully weighed up; only then should the actual debates have been organized, taking into account the main controversial issues, so as to allow for an objective, concrete debate in the real sense of the word and not just for a mere presentation followed by public hearings).
3. We believe that the EIA has been carried out in an inappropriate manner, some essential elements are absent while others are presented in an incomplete or inappropriate manner and/or are based on uncertain information or information whose quantity and quality is questionable. Also, some aspects are based on incorrect conclusions or conclusions whose validity is uncertain, doubtful or even unreal, taking into the account the data and the arguments they are based on; others cannot be assessed objectively as arguments and reasoning are not clearly demonstrated. Many conclusions are strained and various elements have been taken out of context so that, while correct in essence, they create a distorted image, due to the way they are used and corroborated, serving as apparently valid arguments for false conclusions.
4. We would like to add that a punctual, concrete analysis of some of the many volumes of EIA RMP (totaling 3500 pages) will be completed and submitted in writing to the MEMW in the next two weeks. The document will offer examples that will be enough to illustrate the conclusions made at point 3 regarding the inappropriate character of the EIA in the present form. Criticism would not be complete as:
- 4.1 There is no need for such a thing (one does not need to eat the entire egg in order to realise the egg has gone off; if one part of the egg has gone bad one does need all parts to be bad in order to get rid of the egg);
- 4.2 It is not our job to work for free and do what the paid specialists from the EIA team did not do and what the MEWM specialists will do-namely a series of corrections and additions, in other words thorough critical remarks on the EIA submitted by RMGC.
- 4.3 Some arguments will be kept for future use in the courtrooms, as we would be forced to start legal action against MEWM in the event that it would nonetheless grant the environmental permit for the Roşia Montană Project.
- 5 We therefore ask MEWM :
- 5.1 To refuse the granting of the environmental project for RMP in the current stage and to reject the present EIA as being inappropriate, and to ask for its amendment and correction, taking into account, among other things, the observations, proposals and criticism that have been or will be made by environmental NGOs and interested bodies.

5.2 That their final decision be one of refusal to grant the environmental permit as Roşia Montană Project is unacceptable and incompatible with sustainable development principles and with the EU and Romanian environment protection legislation. The nature of the project is such that it cannot be altered through clarification and careful study of the EIA or through technological amendments or other alterations made to this large-scale open pit mining project, located in a mountainous area with definite ecological, landscape, touristic, historical and cultural value.

More detailed information and arguments will be offered orally during the debate and later on in writing, as it was mentioned above.

Executive Manager

Dr. Radu Mititean

Răspuns la Contestația nr. 3043 (Dr. Radu Mititean, Asociația Turistică, Sportivă Civică și Ecologică Clubul de Cicloturism Napoca (CCN))

RMGC a luat în considerare aceste aspecte în procesul de elaborare a Studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului pentru proiectul Roșia Montană. ul nostru la Contestația nr. 3043 este următorul:

În contestație se afirmă că Studiul EIM nu a fost pus la dispoziția publicului. Publicul nu a avut acces la informațiile necesare pentru a putea face comentarii pe marginea EIM și pentru a participa la proces.

Studiul EIM a fost pus la dispoziție oricui a dorit să îl consulte, în diverse moduri.

Consultarea și informarea publicului în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, inclusiv punerea la dispoziția publicului a documentației pentru consultarea Raportului EIM s-a făcut cu respectarea prevederilor (i) art. 11 (2), art. 12 și art. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri ("HG nr. 918/2002") [1], (ii) capitolul III privind informarea și participarea publicului la procedura de evaluare a impactului asupra mediului din Ordinul Ministrului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 860/2002 privind aprobarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"), precum și a principiilor stabilite în cuprinsul Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu[2], dar și a prevederilor Directivei 85/337/EEC privind evaluarea impactului asupra mediului a proiectelor publice și private.

Documentația la care faceți referire a fost disponibilă în următoarele locații:

- Raportul EIM sub formă tipărită s-a aflat disponibil în 48 de locații, reprezentând sedii de primărie, agenții de protecție a mediului, biblioteci, ministere, centre de informare ale Proiectului Roșia Montană, după cum urmează: Primăria Zlatna, Agenția pentru Protecția Mediului Deva, Agenția pentru Protecția Mediului Arad, Primăria Arad, Biblioteca Universitară Petroșani, Primăria Turda, Primăria Abrud, Centrul de Informare Abrud, Primăria Câmpeni, Primăria Lupșa, Centrul de Informare Roșia Montană, Centrul de Informare Bucium, Primăria Bucium, Primăria Deva, Biblioteca Județeană Deva, Primăria Brad, Primăria Roșia Montană, Primăria Bistra, Primăria Baia de Arieș, Primăria Alba Iulia, Agenția pentru Protecția Mediului Alba Iulia, Prefectura Județului Alba, Consiliul Județean Alba, Biblioteca Universității 1 Decembrie 1918 Alba Iulia, Biblioteca Universității de Nord Baia Mare, Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Județeană Petre Dulfu Baia Mare, Biblioteca Universitară Lucian Blaga Sibiu, Centrul de Informare Alba Iulia, Agenția Locală pentru Protecția Mediului Cluj, Agenția Regională pentru Protecția Mediului Cluj, Primăria Cluj, Biblioteca Universității Tehnice din Cluj, Biblioteca Județeană Arad, Prefectura Județului Cluj, Biblioteca Universității Babeș Bolyai Cluj, Centrul de Informare București, Biblioteca ASE București, Biblioteca Central-Universitară București, Biblioteca Națională București, Biblioteca Județeană Timișoara, Biblioteca Universității din Petroșani, Primăria București, Biblioteca Universității de Vest Timișoara, Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor București, Universitatea Vasile Goldiș Arad, Universitatea Aurel Vlaicu Arad, Agenția Națională pentru Protecția Mediului București, Agenția pentru Protecția Mediului Sibiu, Centrul de informare de mediu Roșia Montană. Conform legii, instituțiile publice trebuiau să permită publicului accesul la această documentație în timpul orelor de program;
- De asemenea, varianta digitală a acestui studiu s-a aflat pe mai multe site-uri, printre care: al Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor www.mmediu.ro; al Agenției Regionale pentru Protecția Mediului Sibiu www.ipmsb.ro; al Agenției pentru Protecția Mediului Alba: www.apm-alba.ro; pe site-urile companiei S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) și Gabriel Resources: www.gabrielresources.com; www.povesteadevarata.ro și Parteneriatul de Mediu pentru Minerit www.epmining.org.

- În același timp, am distribuit peste 6000 de CD-uri și DVD-uri cu Raportul EIM în limbile engleză și română.

Conform art. 44 (1) din Ordinul nr. 860/2002 emis de Ministrul Mediului și Gospodăririi Apelor privitor la evaluarea impactului asupra mediului și la procedurile de eliberare a acordului de mediu („Ordinul nr. 860/2002”), „în timpul dezbaterii publice, titularul proiectului [...] oferă uri argumentate propunerilor întemeiate ale publicului, propuneri primite, în formă scrisă, anterior respectivei audieri”.

De asemenea, art. 44 (3) din Ordinul nr. 860/2002 prevede că „în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile întemeiate ale publicului și solicită titularului suplimentarea raportului asupra studiului evaluării impactului asupra mediului printr-o anexă care să conțină soluții de natură să rezolve problemele indicate”.

Având în vedere prevederile legale citate mai sus, întrucât afirmația dv. (i) nici nu identifică, nici nu indică probleme referitoare la proiectul inițiat de RMGC și la desfășurarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, (ii) face referire la capacitățile de decizie care sunt în competența anumitor autorități publice, chestiuni cărora RMGC nu este în măsură să le răspundă, menționăm că titularul proiectului nu poate și nu deține autoritatea de a răspunde sau de a face vreun comentariu în această privință.

Cu toate acestea, RMGC consideră că este important să prezinte vederile sale publicului asupra acestui proiect deoarece proiectul este atât de important pentru dezvoltarea economică a României. RMGC consideră că este o parte importantă și normală a dezbaterii într-o societate democratică. Ca parte a procesului de aprobare a proiectului, RMGC s-a angajat într-un larg proces de consultare a publicului în conformitate cu legislațiile românească și europeană. Societatea a organizat 14 întruniri publice în România și două în Ungaria, datorită interesului sporit de acolo. Nu este o simplă campanie de relații publice, ci, mai degrabă, o parte integrantă a unui proces serios de consultare a publicului înainte de aprobarea proiectului. RMGC sprijină acest proces și crede că este important într-o societate democratică.

În contestație se afirmă că nu s-au luat în considerare alte soluții pentru dezvoltarea durabilă.

Raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) face o asemenea analiză în Capitolul 5 – Analiza Alternativelor.

Informații despre ramurile industriale existente, cum ar fi agricultura și turismul, pot fi de asemenea găsite în Volumul 14, 4.8 Mediul social și economic, și în Volumul 31, Planul L - Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității. Aceste informații au fost prezentate mai ales pentru posibilitatea de realizare a unei evaluări cu privire la posibilele efecte ale proiectului propus asupra acestor ramuri industriale. O analiză detaliată a posibilității de dezvoltare a unor afaceri alternative în absența proiectului nu este, în mod normal, efectuată, conform reglementărilor Uniunii Europene sau internaționale. În cazul în care proiectul nu se realizează, acest lucru nu ar trebui să aibă nici un efect asupra afacerilor alternative.

Roșia Montană ar putea să-și dezvolte, în continuare, potențialul turistic. Există inițiative de a face acest lucru, cum ar fi „Modelul de dezvoltare a turismului și contribuția sa la dezvoltarea durabilă din Zlatna, Bucium, Roșia Montană și Baia de Arieș ca alternativă la activitățile miniere mono-industriale”, întocmit de Institutul Național pentru Cercetare și Dezvoltare în Turism (INCDT) și publicat în aprilie 2006, chiar când raportul la studiul EIM era depus la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor.

RMGC, de asemenea, a dispus realizarea unui studiu, care stabilește modalitatea de promovare a potențialului turistic și modalitatea de abordare a aspectelor legate de turism printr-un proiect integrat:

„Din experiență, putem afirma că turismul va fi însă posibil și profitabil numai atunci când va exista ceva de oferit turiștilor sub aspectul unui mediu curat, a unei infrastructuri adecvate (drumuri de calitate, cazare, restaurante, apă curentă, canalizare corespunzătoare, instalații de eliminare a deșeurilor etc.) puncte de atracție (muzee, alte obiective de vizitat, precum monumentele istorice etc.). Un proiect minier precum cel propus de RMGC va oferi, prin impozite și dezvoltarea industriei serviciilor, fondurile necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii. Prin proiectul Roșia Montană și planurile sale de gestionare a patrimoniului, vor fi investite de către companie 25 milioane de USD pentru protecția patrimoniului cultural de o manieră propice dezvoltării turismului. Printr-un program de instruire vor fi asigurate deprinderile necesare dezvoltării activităților turistice, iar Roșia Montană Micro Credit va susține financiar persoanele care doresc să deschidă pensiuni, restaurante etc., toate acestea fiind necesare pentru a atrage turiști. La încheierea proiectului, va exista un sat nou, plus centrul vechi, restaurat, al comunei Roșia Montană, cu un muzeu, hoteluri, restaurante și infrastructură modernizată, plus galerii de mină restaurate (ex. cea de la Cătălina Monulești) și monumente conservate precum cel de la Tău Găuri – care, toate, vor reprezenta atracții turistice. În plus, se înțelege că guvernul va acționa la nivel local pentru a încuraja creșterea economică” (vezi Roșia Montană Propunere Inițială pentru Turism, Raportul Gifford 13658.R01).

Acest studiu [3] a fost întocmit de Gifford, o firmă de consultanță de renume din Anglia, cu specialiști în patrimoniu și ingineri.

Acest raport concluzionează:

“[...] dezvoltarea turismului ar putea fi realizată chiar și în absența unei ramuri miniere refăcute, doar pe baza posibilelor atracții existente. În al doilea caz, totuși, sprijinul financiar ar trebui să fie asigurat integral din fonduri oferite de Uniunea Europeană, de la bugetele de stat și întreprinderi din sectorului privat. Lucrările realizate pe baza acestor surse de finanțare ar trebui să fie promovate și asumate de agenții guvernamentale, de la nivel local până la nivel național.

În Cluj-Napoca și Alba Iulia (și chiar și în Deva) ar putea fi necesare de asemenea multe lucrări de dezvoltare, deoarece considerăm că aceste orașe „porți” ar putea fi privite ca atracții turistice cu propriile lor drepturi, mai ales în ce privește turismul internațional și ar putea oferi turiștilor condiții corespunzătoare de cazare și masă, precum și alte facilități. Ne putem întreba cum ar putea avea succes dezvoltarea turismului în Roșia Montană dacă nu ar fi susținută de dezvoltarea paralelă a orașelor Cluj-Napoca și Alba Iulia.

Dacă Guvernul României nu este de acord cu proiectul minier și dacă se va atinge potențialul turistic discutat aici, atunci va fi nevoie de surse alternative de finanțare pentru aceste lucrări obligatorii la infrastructură și de investiții directe în turism. Nivelurile de investiții necesare, chiar în conformitate cu raportul foarte optimist INCDT 2006 menționat anterior, sunt foarte ridicate.

Pe scurt, costurile total estimate ale proiectelor combinate, conform celor menționate în INCDT 2006 și în propunerile făcute de RMGC, ar atinge suma de 44.817.380 USD.

Aceste costuri de investiții s-ar putea realiza probabil doar printr-o investiție deosebit de mare din partea Guvernului României, împreună cu subvenții corespunzătoare obținute din programe inițiate de Uniunea Europeană, deoarece aceste investiții depășesc posibilitățile sectorului privat. Atragerea sprijinului Uniunii Europene și al altor fonduri internaționale pentru dezvoltare va depinde de previziunile de dezvoltare amănunțite, bine analizate și realizate și trebuie să fie administrată de organizații din sectorul public, care demonstrează că pot livra proiectele la timp și în limitele bugetului.

Un adevărat pericol pentru acest scenariu este acela că este pur și simplu imposibil să te gândești la aceasta ca fiind o investiție ce se poate face, mai mult sau mai puțin, dintr-un singur capital, într-unul sau mai multe proiecte individuale. O singură investiție sau chiar câteva investiții restrânse de capital nu pot genera conservarea sau restaurarea, durabilă și pe termen

lung, a bunurilor patrimoniale, ci ar tinde să devină o soluție pe termen scurt, care ar putea genera probleme chiar mai mari pe termen mai lung.”

În contestație se afirmă că proiectul a fost inițiat, promovat și elaborat într-un mod ilegal și abuziv

Potrivit prevederilor legale relevante, publicul interesat poate înainta propuneri justificate privind evaluarea impactului asupra mediului, art. 44 (3) din Ordinul nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu prevăzând în acest sens ca ”în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile motivate ale publicului și solicită titularului completarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului cu o anexă care conține soluții de rezolvare a problemelor semnalate”.

Întrucât afirmația participantului la consultările publice (i) face referire la existența unor așa zise abuzuri și ilegalități cu privire la Proiectul Roșia Montană, fără a conține indicații precise cu privire la faptele pretinse, și (ii) nu identifică și nici nu semnalează probleme în legătură cu proiectul inițiat de S.C. Roșia Montana Gold Corporation S.A. (RMGC) și supus procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, RMGC nu este în măsură să se pronunțe și nici nu are calitatea să formuleze un sau să facă vreun comentariu în acest sens.

Cu toate acestea, având în vedere faptul că RMGC și-a manifestat și își manifestă disponibilitatea de a discuta orice aspecte relevante în legătură cu proiectul propus, aducem următoarele precizări:

Totodată, precizăm că, în conformitate cu dispozițiile dreptului român, atragerea oricărei forme de răspundere și sancționarea persoanelor care au încălcat dispozițiile legale poate avea loc numai de către organele și autoritățile statului cu atribuții specifice în domeniu și în condițiile prevăzute de lege. Astfel, răspunderea penală a unei persoane despre care se pretinde că ar fi încălcat prevederile legale poate fi angajată doar în măsura în care existența tuturor elementelor constitutive ale unei infracțiuni sau contravenții se dovedește în cadrul unui proces finalizat printr-o hotărâre definitivă a instanței de judecată competente.

În ceea ce privește inițierea, promovarea și dezvoltarea proiectului propus de RMGC, acestea nu pot fi realizate altfel decât cu respectarea dispozițiilor legale relevante în materie. Procedura de evaluare a impactului asupra mediului este o procedură transparentă în care atât autoritatea de mediu competentă, cât și titularul proiectului sunt obligați să aducă la cunoștința celor interesați, inclusiv a Colectivul de Analiză Tehnică și a publicului, aspecte legate de parcurgerea etapelor obligatorii pentru obținerea acordului de mediu.

În acest context, orice persoană interesată poate urmări îndeplinirea tuturor procedurilor legale obligatorii, poate califica modalitatea de evaluare și poate formula obiecțiuni în condițiile legii. Independent de cele precizate anterior, menționăm faptul că RMGC va lua toate măsurile necesare în vederea îndeplinirii întocmai și la termen a obligațiilor prevăzute de legislația relevantă în privința promovării, construirii și operării Proiectului Roșia Montană.

În contestație se afirmă că dezbaterile publice de la Cluj-Napoca s-a desfășurat în mod neadecvat din cauza timpului scurt avut la dispoziție pentru analizarea EIM, a perioadei alese (vacanța din lunile iulie-august), și ora de începere a dezbaterii.

Atât dezbaterile publice de la Cluj-Napoca cât și celelalte dezbateri publice pentru discutarea Raportului de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul minier Roșia Montană au fost organizate în conformitate cu prevederile legale aplicabile.

Modalitatea de consultare a publicului în cadrul Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului este stabilită în cuprinsul Ordinului Ministrului Apelor și Protecției Mediului nr.

860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002").

Articolul 39 (1) din Ordinul nr. 860/2002 prevede "după efectuarea evaluării impactului asupra mediului și realizarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, autoritatea competentă pentru protecția mediului și titularul proiectului aduc la cunoștința publicului, [...], cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte de data prevăzută pentru ședința de dezbatere publică, următoarele informații: (i) locul și data dezbaterii publice, (ii) locul și data la care este disponibil spre consultare raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului și (iii) adresa autorității publice pentru protecția mediului la care se transmit propunerile justificate ale publicului privind raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului"; Conform art. 41 din Ordinul nr. 860/2002, ședința de dezbatere publică are loc în prezența reprezentanților autorității publice competente pentru protecția mediului, pe teritoriul unde urmează să se implementeze proiectul și în afara orelor de program.

Așadar, vă rugăm să observați faptul că legislația relevantă nu prevede și nici nu face recomandări pentru desfășurarea ședințelor privind dezbaterile publice a studiului la raportul de evaluare a impactului asupra mediului într-o anumită perioadă a anului. Singura prevedere și obligație pe care titularul de proiect o are în acest sens, obligație îndeplinită de S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC), este de a informa publicul cu 30 de zile înainte de data prevăzută pentru ședința de dezbatere publică.

Mai mult, vă rugăm să observați că, termenele și etapele prevăzute de lege pentru organizarea și desfășurarea consultărilor publice au fost respectate și parcurse întocmai, având în vedere ca:

- anunțul privind dezbaterile publice a fost afișat în termenul legal;
- Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului a fost pus la dispoziția publicului în numeroase locații și în timp util, și
- ora de desfășurare a ședințelor de dezbateri publice a fost stabilită în afara orelor de program.

Pe cale de consecință, atât dezbaterile publice desfășurate la Cluj-Napoca, cât și celelalte dezbateri publice organizate în vederea discutării aspectelor privind Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului aferent Proiectului Roșia Montană au fost organizate cu respectarea dispozițiilor legale incidente.

În contestație se afirmă că moderatorii dezbaterii publice nu au fost aleși în mod imparțial

Moderatorii dezbaterii au fost aleși în conformitate cu prevederile legislației române în vigoare.

Desfășurarea în condiții normale a acestui proces necesită asigurarea imparțialității, condiție care a fost respectată cu strictețe în elaborarea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) pentru Roșia Montană.

Consultarea și informarea publicului în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, inclusiv punerea la dispoziția publicului a documentației pentru consultarea Raportului EIM s-a făcut cu respectarea prevederilor (i) art. 11 (2), art. 12 și art. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri ("HG nr. 918/2002")[1], (ii) capitolul III privind informarea și participarea publicului la procedura de evaluare a impactului asupra mediului din Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 860/2002 privind aprobarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"), precum și a principiilor stabilite în cuprinsul Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu[2], dar și a prevederilor Directivei 85/337/EEC privind evaluarea impactului asupra mediului a proiectelor publice și private.

Moderatorii au fost desemnați așa cum este specificat în Ordinul nr. 860/2002 după cum urmează:

„Art. 42. - Înaintea ședinței de dezbatere publică titularul proiectului și autoritatea publică competentă pentru protecția mediului desemnează un președinte și un secretar care înregistrează participanții. Părerile participanților se consemnează într-un proces-verbal/minută. Procesul-verbal/minută al/a ședinței se semnează de președinte, secretar și, la cererea publicului, de unul sau de mai mulți reprezentanți ai acestuia.

În contestație se afirmă că Studiul EIM a fost realizat în mod neadecvat

Raportul studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) depus de SC Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) răspunde complet și profesionist îndrumarului de elaborare propus de Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor (MMGA). Raportul a fost întocmit de peste 100 de consultanți, experți (acreditați) și specialiști independenți, renumiți atât pe plan național și european, cât și internațional. Suntem convinși că EIA asigură informații și raționamente detaliate suficiente pentru a permite MMGA să ia o decizie asupra Proiectului Roșia Montană (RMP). După ce a fost prezentat, raportul EIM a fost analizat de echipe diferite de experți. Experți tehnici, reprezentanți ai un unor bănci internaționale din sectorul privat și instituții de garantare a creditelor, au conchis că EIM se conformează Principiilor Equator, menite să promoveze împrumuturile responsabile acordate de instituțiile financiare proiectelor care ridică probleme de mediu și sociale, iar un comitet ad hoc format din experți europeni (Grupul Internațional de Experți Independenți - GIEI) a declarat public că raportul EIM este bine întocmit, făcând unele recomandări și sugestii.

O copie a raportului GIEI și a celui RMGC sunt incluse în prezenta anexă a EIM.

În contestație se afirmă că procedura și etapele consultărilor publice nu sunt corecte.

În raport de afirmația dumneavoastră, vă rugăm să aveți în vedere următoarele aspecte:

- conform prevederilor legale relevante în materie, singura autoritate competentă să se pronunțe asupra legalității convocării și desfășurării dezbaterilor publice este doar instanța de judecată;
- potrivit art. 44 (1) din Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 860/2002 privind procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu („Ordinul nr. 860/2002”), „în timpul ședinței de dezbatere, titularul proiectului [...] răspunde argumentat la propunerile justificate ale publicului pe care le-a primit în formă scrisă înaintea respectivei ședințe de audiere”;

Totodată, art. 44 (3) din Ordinul nr. 860/2002 prevede că „în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile motivate ale publicului și solicită titularului completarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului cu o anexa care conține soluții de rezolvare a problemelor semnalate”.

Având în vedere textele legale mai sus citate, întrucât afirmația dumneavoastră (i) nu identifica și nici nu semnalează probleme în legătură cu proiectul inițiat de S.C. Roșia Montana Gold Corporation S.A. (RMGC) și supus procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, (ii) face referire la atribuții decizionale ce intră în competența unor autorități publice, aspecte în legătură cu care RMGC nu este în măsură să se pronunțe, precizăm că titularul de proiect nu poate și nici nu are calitatea să formuleze un sau să facă vreun comentariu în acest sens.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a depus eforturi în vederea desfășurării unui proces cât mai amplu de consultări publice pentru toate etapele Proiectului Roșia Montană (RMP).

Consultarea și informarea publicului în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, inclusiv punerea la dispoziția publicului a documentației pentru consultarea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) s-a făcut cu respectarea prevederilor

(i) art. 11 (2), art. 12 și art. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri ("HG nr. 918/2002")[1], (ii) capitolul III privind informarea și participarea publicului la procedura de evaluare a impactului asupra mediului din Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 860/2002 privind aprobarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"), precum și a principiilor stabilite în cuprinsul Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu[2], dar și a prevederilor Directivei 85/337/EEC privind evaluarea impactului asupra mediului a proiectelor publice și private.

Potrivit prevederilor art. 16 din Ordinul nr. 860/2002, „informarea publicului asupra deciziei privind etapa de încadrare a proiectului se realizează în termen de 10 zile lucrătoare de la emiterea acesteia de către autoritatea competentă pentru protecția mediului și de către titularul proiectului în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea acesteia, conform prevederilor cap. III. În termen de 5 zile lucrătoare de la publicarea deciziei privind etapa de încadrare de către autoritatea competentă pentru protecția mediului, publicul are dreptul să prezinte autorității publice competente pentru protecția mediului propuneri justificate pentru a reconsidera decizia luată ca urmare a parcurgerii etapei de încadrare.”

Cele mai bune practici în domeniu spun că trebuie avute consultări cu publicul înainte de audierile publice. Cu toate că legislația românească nu prevede astfel de consultări în etapa de încadrare, până acum RMGC a avut un program extins de consultări publice, din care: 1262 întâlniri individuale și interviuri, distribuirea de chestionare la care s-au primit peste 500 de uri, 18 întâlniri în cadrul unor grupuri de analiză și 65 de dezbateri publice. De asemenea s-au purtat discuții cu autorități centrale, organizații ne-guvernamentale și public interesat, potențial afectat. Feedback-ul din partea publicului interesat a fost folosit în pregătirea planurilor de management și a Evaluării Independente a Impactului asupra Mediului, ca și în elaborarea parteneriatelor și a programelor de dezvoltare.

Referințe:

[1] Precizăm faptul că HG nr. 918/2002 a fost abrogată prin HG nr. 1213/2006 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului pentru anumite proiecte publice și private, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 802 din 25/09/2006 ("HG nr. 1213/2006").

Cu toate acestea, având în vedere prevederile art. 29 din HG nr. 1213/2006 în care se specifică faptul că "Proiectele transmise unei autorități competente pentru protecția mediului în vederea obținerii acordului de mediu și supuse evaluării impactului asupra mediului, înainte de intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, se supun procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu aflate în vigoare la momentul depunerii solicitării" menționăm că în privința proiectului RMGC sunt încă incidente dispozițiile HG nr. 918/2002.

[2] Convenția de la Aarhus a fost ratificată de România prin Legea nr. 86/2000 pentru ratificarea Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998.

[3] Propuneri inițiale pentru Turism în Roșia Montană, Gifford, 2006,.

Answer to Contestation No. 3043 (Dr. Radu Mititean, The Ecological, Civic, Sport & Tourism Association “Napoca Cycle-Touring Club” (CCN))

RMGC has fully taken these issues into consideration in the development of the comprehensive, detailed EIA for the Rosia Montana project. Our specific responses to Contestation No. 3043 are as follows:

The contestation states that the EIA Study was not made available to the Public. The public had no adequate access to information needed to comment on the EIA and participate in the process.

The EIA was made available to anyone who wished to review it through a variety of means. Public consultation and information during the environmental impact assessment procedure, including the publication of the EIA Report documentation for consultation purposes, have been made in compliance with the provisions of (i) Articles 11 (2), 12 and 15 of Government Decision no. 918/2002 2002 regarding the Environmental Impact Assessment Framework Procedure and the Approval of the List of Public or Private Projects Forming the Object of This Procedure (“Government Decision no. 918/2002”)[1], (ii) Chapter 3 regarding the public information and participation in the environmental impact assessment procedure of Order no. 860/2002 of the Minister of Waters and Environmental Protection Regarding the Environmental Impact Assessment and Environmental Permitting Procedure (“Order no. 860/2002”), and of the principles established by the Aarhus Convention on access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental matters[2], and also of the provisions of Directive 85/337/EEC on Environmental Impact Assessment of the Effects of Certain Public and Private Projects on the Environment.

The documentation you refer to has been available at the following locations:

- The hardcopy of the EIA Report was available at 48 locations – town halls, environmental protection agencies, libraries, ministries, information centers of the Roșia Montană Project: Zlatna Town Hall, Deva Environmental Protection Agency, Arad Environmental Protection Agency, Arad Town Hall, Petroșani University Library, Turda Town Hall, Abrud Town Hall, Abrud Information Center, Câmpeni Town Hall, Lupșa Town Hall, Roșia Montană Information Center, Bucium Information Center, Bucium Town Hall, Deva Town Hall, Deva County Library, Brad Town Hall, Roșia Montană Town Hall, Bistra Town Hall, Baia de Arieș Town Hall, Alba Iulia Town Hall, Alba Iulia Environmental Protection Agency, Alba County Prefecture, Alba County Council, Alba Iulia ‘1 Decembrie 1918’ University Library, Baia Mare North University Library, Romanian Academy Library, Baia Mare ‘Petre Dulfu’ County Library, Sibiu ‘Lucian Blaga’ University Library, Alba Iulia Information Center, Cluj Environmental Protection Local Agency, Cluj Environmental Protection Regional Agency, Cluj Town Hall, Cluj Technical University Library, Arad County Library, Cluj County Prefecture, Cluj ‘Babes Bolyai’ University Library, Bucharest Information Center, Bucharest Economic Studies Academy Library, Bucharest Central University Library, Bucharest National Library, Timișoara County Library, Bucharest Town Hall, Timișoara Western University Library, Petroșani University Library, Bucharest Ministry of Environment and Water Management, Arad ‘Vasile Goldiș’ University, Arad ‘Aurel Vlaicu’ University, Bucharest Environmental Protection National Agency, Sibiu Environmental Protection Agency, Roșia Montană Environmental Information Center. According to the law, public institutions had the obligation to allow public access to this documentation during the working hours.
- Also, the electronic copy of this study was made available on several web pages, such as: the web page of the Ministry of Environment and Water Management - www.mmediu.ro; Sibiu Regional Environmental Protection Agency - www.ipmsb.ro; Alba Environmental Protection Agency - www.apm-alba.ro; the web pages of Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) and Gabriel Resources - www.gabrielresources.com; www.povesteadevarata.ro and the Environmental Partnership for Mining - www.epmining.org.

- Also, we have distributed more than 6,000 CDs and DVDs with the English and Romanian versions of the EIA Report.

According to art. 44 (1) of the Order of the Minister of Waters and Environmental Protection no. 860/2002 regarding the environment impact assessment and the issuance of environmental agreement procedures ("Order no. 860/2002") "during the public debate meeting the project titleholder [...], provides grounded answers to the justified proposals of the public, which were received under a written form, previously to the respective hearing".

At the same time, art. 44 (3) of Order no. 860/2002 provides that " based on the results of the public debate, the relevant authority for the environmental protection evaluates the grounded proposals/comments of the public and requests to the titleholder the supplementation of the report on the environmental impact assessment study with an appendix comprising solutions for the solving of the indicated issues".

Considering the legal wordings quoted above, as your allegation (i) does not identify nor indicate issues related to the project initiated by RMGC and undergoing the environment impact assessment procedure, (ii) refers to decisional capacities under the competence of certain public authorities, issues to which RMGC is not in the position to answer, we mention that the project titleholder cannot and does not have the capacity to provide an answer or make any comments in this respect.

Nevertheless, RMGC believes that it is important to present its views of the project to the public because this project is so important to the economic development of Romania. RMGC believes that this is an important and normal part of debate in a democratic society. As a part of the process for approval of the Project, RMGC has engaged in a broad process of public consultation in compliance with Romanian and European law. The company has held 14 public meetings in Romania and two in Hungary because of high public interest there. This is not simply a public relations campaign but rather an integral part of a serious process of public consultation before the project is approved. RMGC supports this process and believes it is important in a democratic society.

The contestation states that other solutions for sustainable development have not been considered.

The Environmental Impact Assessment Study Report (EIA) makes such an analysis in Chapter 5 – Assessment of alternatives.

Information on current industries, such as agriculture and tourism is also provided in Volume 14, 4.8 Social and Economical Environment, and in Volume 31, Plan L - Community Sustainable Development Management Plan. This information was presented primarily so that an assessment could be completed on the potential effects of the proposed project on these industries. A detailed analysis of the potential for alternate businesses to develop in absence of the project is not normally undertaken under EU regulations or International guidelines. If the project is not developed it should not have any effect on alternate businesses.

Roşia Montană could continue to develop its tourism potential. There are initiatives to do so, such as "Tourism development model and its contribution to sustainable development in Zlatna, Bucium, Roşia Montană and Baia de Arieş as alternative to mono-industrial mining activities" prepared by the National Institute for Research and Development in Tourism (INCDT) published in April 2006, just as the EIA report was being submitted to the Ministry of Environment and Water Management.

RMGC has also commissioned a study, which sets out how the potential tourism markets and how these might best be approached in an integrated project:

“From experience, tourism will be possible and profitable only when there is something to offer to tourists in terms of clean environment, proper infrastructure (good roads, accommodation, restaurants, running water, proper sewage system, waste disposal facilities, etc.), attractions (museums, other things to see such as historical monuments, etc). A mining project such as the one proposed by RMGC will provide, through taxes, and the development of service industries, the necessary funds to improve the infrastructure. Through the RMP and its heritage management plans, US\$ 25 million will be invested by the company in the protection of cultural heritage in such a way to support tourism. A training program will provide the necessary skills to develop tourist activities and the Roşia Montană Micro Credit will support people in starting pensions, restaurants, etc., all needed for attracting tourists. At the end of the project, there will be a new village, plus the restored old centre of Roşia Montană with a museum, hotels, restaurants and modernized infrastructure, plus restored mining galleries (e.g. Cătălina Monuleşti) and preserved monuments such as the one from Tău Găuri - all of which would serve as tourist attractions. Further to this, it is understood that the government will be acting locally to encourage economic growth.”(see Roşia Montană Initial Tourism Proposals Gifford Report 13658.R01).

This study [3] was prepared by Gifford, a leading British consultancy of heritage specialists and engineers.

This report concludes that :

“[...] tourist development could be pursued even in the absence of renewed mining, based simply upon the existing potential attractions. In the latter case however, financial support would have to be generated entirely through European Union (EU) funding, national government budgets, and private sector enterprises. Works based upon these funding sources would necessarily be promoted and undertaken by governmental agencies at levels ranging from local to national.

Much development work in Cluj-Napoca and Alba Iulia (and possibly Deva) will also be needed as we consider that these ‘gateway’ towns will have to serve as tourist attractions in their own rights, especially with regard to international tourism, and offer appropriate accommodation and other facilities for tourists. One questions how successful a tourism development in Roşia Montană would be unless it was supported by parallel development in Cluj-Napoca and Alba Iulia.

If consent for mining is not given by the Romanian government, and if the tourism potential discussed here is to be achieved, then alternative funding sources for these pre-requisite infrastructure works and the more direct tourism investments will be required. The levels of investment required, even by the very optimistic INCDT 2006 report discussed above, are very significant.

In simple terms the total estimated costs of the combined projects, as expressed in INCDT 2006 and in the proposals by RMGC, would be US\$ 44,817,380.

These investments costs could, perhaps, only be achieved by a very significant investment by the Romanian government with matching grants from EU programmes, but these investments are considered to be beyond the means of the private sector. Attracting EU and other international development aid will be dependant upon detailed, well-analyzed, and realistic development forecasts, and must be administered by public sector organizations demonstrably capable of delivering the projects to time and budget.

A very real danger to this scenario is simply that it is difficult to envisage this as anything except a more-or-less one-off capital investment in one or more individual projects. A one off or even a few limited capital investments are not likely to generate any longer-term, sustainable conservation or restoration of the heritage assets, rather remaining as a short term fix leading to even greater longer-term problems.”

The contestation states that the project was initiated, promoted, and prepared in an illegal and abusive manner.

According to the relevant legal provisions, the interested public may submit justified proposals on the environment impact assessment. Art. 44 (3) of the Order no. 860/2002 on the Environment Impact Assessment Procedure and the issuance of the environmental approval provides to this end that „based on the results of the public debate, the relevant authority for the environmental protection evaluates the grounded proposals/comments of the public and requests the titleholder the supplementation of the report to the environment impact assessment study with an annex containing solutions for the solving of the underlined issues”.

As the statement of the attendant to the public consultations (i) refers to the existence of some so-called abuses and illegalities in regard of the Rosia Montana Project, without containing any specific indications on the alleged facts, and (ii) identifies and specifies no problems in regard of the project initiated by RMGC, subject to the environment impact assessment procedure, RMGC is not in position to answer and has not the capacity to make any comments to this end.

Nonetheless, considering RMGC has expressed its full availability to discuss any issues relevant for the proposed project, please note the following:

According to the provisions of the Romanian law, the engagement of any form of liability and the sanctioning of the persons breaching the legal provisions can be made only by the state bodies and authorities with specific attributions in the field and under the conditions provided by law. Thus, the criminal liability of a person who is supposed to have breached the legal provisions may be engaged only to the extent that the existence of all constitutive elements of an offence or misdemeanor can be proved within a lawsuit settled by a final decision of the relevant Court.

As for the initiation, promotion and development of the project proposed by RMGC, they can only be made with the observance of the applicable legal provisions. The environment impact assessment procedure is a transparent procedure in which both the relevant environmental authority and the project's titleholder are obliged to inform the interested parties, inclusively the Technical Analysis Committee and the public, in regard of the aspects related to the fulfillment of the mandatory stages for the obtaining of the environmental approval.

In this context, any interested person may monitor the fulfillment of the mandatory legal procedures, may qualify the evaluation modality and may submit objections, as per the law. Distinct from the above mentioned, we underline that RMGC shall take all necessary measures in order to strictly comply and fulfill in due time the obligations provided by the Romanian applicable legislation in relation to promotion, building and operation of Rosia Montana Project.

The contestation states that the Cluj-Napoca debate was inadequate due to the short time period allocated to review the EIA, the chosen interval (July-August holiday period) and the starting hours.

The public debate which took place in Cluj Napoca, as well as the other public debates held with the view of discussing the issues regarding the report on the environment impact assessment study related to the Rosia Montana Mining Project, were organized by observing the applicable legal provisions.

The method for the public consultation as part of the environment impact assessment procedure is provided by Order of the Minister of Waters and Environment Protection no. 860/2002 on the environment impact assessment and the issuance of environmental agreement procedures (“Order no. 860/2002”):

Article 39 (1) of the Order no. 860/2002 provides that “after performing the environment impact assessment and drafting the report on the environment impact assessment study, the relevant environmental protection authority and the project titleholder inform the public, [...], within at

least 30 working days prior to the date of public debate meeting, on the following aspects: (i) the location and the date of the public debate, (ii) the location and the date when the report on the environment impact assessment study is available for consultation and (iii) the address of the public authority for the environment protection where the grounded proposals of the public regarding the report on the environment impact assessment study are submitted"; According to art. 41 of Order no. 860/2002, the public debate meeting is held in the presence of the representatives of the relevant public authority for the environment protection, in the area where the project should be implemented and out of the working hours.

Therefore, we kindly ask you to notice the fact that, the relevant legislation does not provide for or make recommendations for the organization of the public debate meetings on the study of the environment impact assessment report during a certain period of the year. The only provision and obligation of the project titleholder in this respect, an obligation fulfilled by RMGC, is to inform the public 30 days prior to the date of the public debate meeting.

Moreover, please notice that the terms and stages provided by law for organizing and holding the public consultations were observed and strictly accomplished, considering that:

- (i) the announcement regarding the public debate was posted within the legal term;
- (ii) the report to the environment impact assessment study was put at the public's disposal in multiple locations and in due time, and
- (iii) the hours for holding the public debate meeting were established out of the working hours.

Consequently, we consider that the public debate which took place in Cluj Napoca, as well as the other public debates held with the view of discussing the issues regarding the report on the environment impact assessment study related to the Rosia Montana Mining Project were organized by observing the applicable legal provisions.

The contestation states that the public debate chairmen weren't chosen impartially.

The debate chairs were chosen in full accord with Romanian law.

A proper process guards against partiality, plus the process was carefully followed in the Roşia Montană Environmental Impact Assessment (EIA).

Public consultation and information during the environmental impact assessment procedure, including the publication of the EIA Report documentation for consultation purposes, have been made in compliance with the provisions of (i) Articles 11 (2), 12 and 15 of Government Decision no. 918/2002 2002 regarding the environmental impact assessment framework procedure and the approval of the list of public or private projects forming the object of this procedure ("Government Decision no. 918/2002")[1], (ii) Chapter 3 regarding the public information and participation in the environmental impact assessment procedure of Order no. 860/2002 of the Minister of Waters and Environmental Protection regarding the environmental impact assessment and environmental permitting procedure ("Order no. 860/2002"), and of the principles established by the Aarhus Convention on access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental matters[2], and also of the provisions of Directive 85/337/EEC on environmental impact assessment of the effects of certain public and private projects on the environment.

The chairmen have been appointed in accordance with the provisions of Order no. 860/2002, as follows: "Article 42 - Before the public debate meeting, the project titleholder and the competent public authority for environmental protection shall appoint a chairman and a secretary to enlist the participants. The participants' comments shall be recorded in the minutes of the meeting. The minutes of the meeting shall be signed by the chairman, the secretary and, at the public's request, by one or more public representatives."

The contestation states that the EIA was completed in an inadequate manner.

The Environmental Impact Assessment study report (EIA) that Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) submitted responded fully and professionally to the Terms of Reference proposed by the Ministry of the Environment and Water Management (MEWM) and complied with the relevant legal provisions and international practices. More than 100 independent consultants, (certified) experts and specialists, renowned at the national, European, and even international levels, prepared the report. We are confident that the EIA provides sufficiently detailed information and reasoning for its conclusions to permit the MEWM to make its decision on the Roşia Montană Project (RMP). Subsequent to submission of the EIA, it has been reviewed by two different sets of experts. Technical experts, representing several international private sector banks and export credit agencies, have concluded that the EIA complies with the Equator Principles designed to promote responsible lending by financial institutions to projects which raise environmental and social concerns, and an ad hoc committee of European experts (International Group of Independent Experts - IGIE) has publicly stated that the EIA was well-developed, taking into consideration their recommendations and suggestions.

A copy of the IGIE report and RMGC's response is included as a reference document to the present annex of the EIA.

The contestation states that the procedure and the stages of public consultations are not correct.

Regarding your statement, please consider the following:

- (i) according to the relevant legal provisions, the court of law is the only authority having the competence to establish the lawfulness of the public debates process;
- (ii) according to Article 44 (1) of Order no. 860/2002 of the Minister of Waters and Environmental Protection regarding the environmental impact assessment and environmental permitting procedure ("Order no. 860/2002"), "during the public debate meeting, the project titleholder [...] shall answer the public's questions and shall respond with arguments to the justified proposals coming from the public, received in writing before the meeting";

Also, Article 44 (3) of Order no. 860/2002 stipulates that "based on the public meeting outcome, the competent authority for environmental protection shall assess the justified proposals/comments of the public and request the project titleholder to attach an annex to the environmental impact assessment report, annex containing solutions to the problems raised by the public".

Considering the legal provisions quoted above, due to the fact that your statement (i) does not identify or signal any problems related to the project proposed by Roşia Montană Gold Corporation SA (RMGC) and subject to the environmental impact assessment procedure, (ii) refers to issues on which RMGC has no authority to comment, please note that the project titleholder may not and does not have the necessary capacity to provide an answer or make any comment in this respect.

Roşia Montană Gold Corporation SA (RMGC) has made an effort to have the broadest possible public consultation process during all the stages of the Roşia Montană Project.

Public consultation and information during the environmental impact assessment procedure, including the publication of the Environmental Impact Assessment (EIA) Report documentation for consultation purposes, have been made in compliance with the provisions of (i) Articles 11 (2), 12 and 15 of Government Decision no. 918/2002 2002 regarding the Environmental Impact Assessment Framework Procedure and the Approval of the List of Public or Private Projects Forming the Object of This Procedure ("Government Decision no. 918/2002")[1], (ii) Chapter 3 regarding the public information and participation in the environmental impact assessment procedure of Order no. 860/2002 of the Minister of Waters and Environmental Protection Regarding the Environmental Impact Assessment and Environmental Permitting Procedure

("Order no. 860/2002"), and of the principles established by the Aarhus Convention on access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental matters[2], and also of the provisions of Directive 85/337/EEC on Environmental Impact Assessment of the Effects of Certain Public and Private Projects on the Environment.

According to the provisions of Article 16 of Order no. 860/2002, „public’s information on the decision regarding the project scoping stage shall occur within 10 business days from the issuance of such decision by the competent environmental protection authority, and within 10 business days from the receipt thereof, by the project titleholder, in accordance with the provisions of Chapter 3. Within 5 business days from the publication of the decision regarding the framing stage by the competent environmental protection authority, the public has the right to submit to the competent environmental protection authority justified proposals for the purpose of reconsidering the decision made following the framing stage.”

The best practices in this field stipulate that the public consultations must be organized before these public meetings. Although Romanian legislation does not stipulate such consultations for the scoping stage, so far, RMGC has implemented an extensive public consultations program, including: 1262 individual meetings and interviews, distribution of questionnaires, with 500 responses received, 18 focus groups, and 65 public debates. Also, the company has discussed with the central authorities, non-governmental organizations and the potentially affected interested public. The feedback from the interested public has been used to prepare the management plan and the Independent EIA, as well as to design partnerships and development programs.

References:

[1] Please note that Government Decision no. 918/2002 was abrogated by Government Decision no. 1213/2006 Regarding the Environmental Impact Assessment Framework Procedure for Certain Public and Private Projects, published in the Official Gazette, Part 1, no. 802 of 25/09/2006 (“Government Decision no. 1213/2006”).

However, considering the provisions of Article 29 of Government Decision no. 1213/2006, stipulating that “The projects transmitted to a competent environmental protection authority for the issuance of the environmental permit and forming the object of the environmental impact assessment, prior to the coming into force hereof, shall be subject to the environmental impact assessment procedure in force at the time of application”, please note that the provisions of Government Decision no. 918/2002 are still applicable to RMGC’s project.

[2] The Aarhus Convention was ratified in Romania by Law no. 86/2000 for the Ratification of the Convention on Access to Information, Public Participation in Decision Making and Access to Justice in Environmental Matters, signed at Aarhus on June 25, 1998.

[3] Roşia Montană Initial Tourism Proposals, Gifford, 2006

3045

MINISTERUL MEDIULUI ȘI GOSPODĂRII APELOR
Direcția Generală Evaluare Impact, Controlul Poluării
INTRARE NR. 165 din 07
IESIRE ZIUA 12 LUNA 05 ANUL 2006

LISTA

propuneri de lucrări

~~Comuna~~ Rosia Montană

1. ~~Pentru constatarea căilor de acces și~~
~~Apă utilizarea pe teren prin pichete.~~
După materializarea pe teren prin pichete, a
traseelor drumurilor principale de acces și a dru-
murilor interne de transport de pe amplasament,
se va verifica cu sonaje geotehnice natura terenului
de fundare, pentru interceptarea existenței unor
eventuale goluri unanulate, mături și pământuri cu
consistență redusă, provenite din vechile lucrări de
extracție și preparare, situații care ar putea conduce
la deteriorarea în timp a căilor de acces, cheltu-
ieli suplimentare pentru reparatii, întârzieri și blocări
în derularea Proiectului, sau chiar la producerea unor
accidente de circulație și de protecție a mediului.

2. Minerele bogate sau aurul nativ (liber) care pot fi
utilizate cu lucrările de exploatare în carieră, la diferite
nivele, să fie extrase selectiv și prelucrate separat prin
circuit mare pe mercur în mori cu tamburi, cu chel-
tueli și timp de obținere a metalului mult mai redus
fără de cianuratie, și randamente de extracție superioare.

3. Înainte deținerea unui Referendum "pentru Rosia Montană"
prin care populația județului "Alba Iulia" să spună părerea
despre proiectul de la Rosia Montană (idee enunțată în
data de 10 iulie 2006 de către deputatul conservator Nicolae
Popa și acceptată de Prefectura și Consiliul Județean Alba)
publicul în ^{totalitate} să fie foarte bine informat cu
privire la oportunitatea implementării proiectului
pe cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: MEDIU-
ECONOMIC - SOCIAL.

Zlatua.

Zlotna

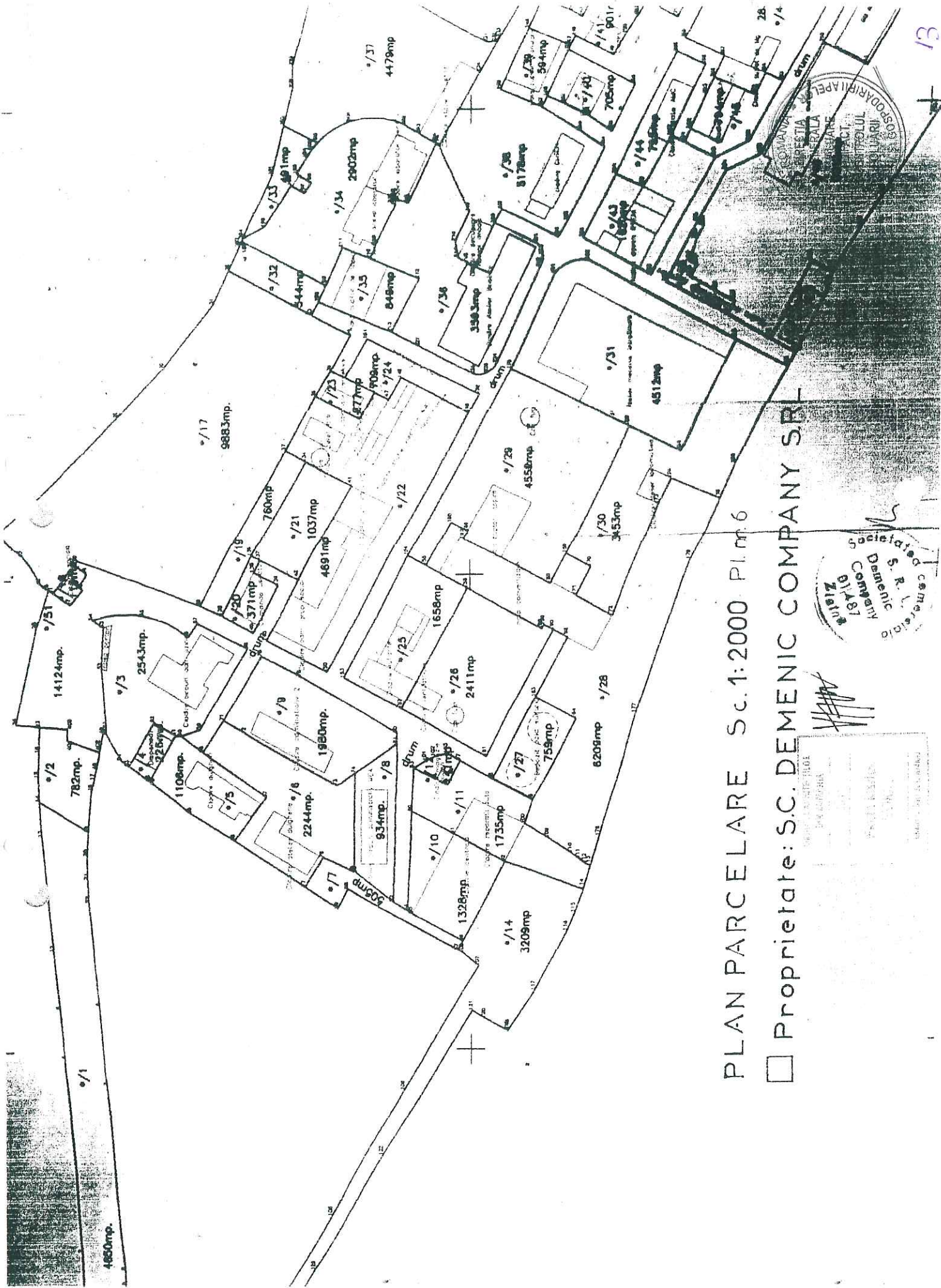
12.

1. Executarea unor lucrări de cercetare și miniere și foraje pentru zăcămintele de la Porcurea și în special Istoul Ludvig.
 Zăcămintele de la Porcurea sunt asemănătoare genetic cu cele de la Roșia Montană și Baia de Arșe.

2. Construirea unei stații pilot la mina Hanes din cadrul E.M. Zlotna pentru separarea prin flotatie iono-moleculară a metalelor Fe, Mn, Zn, Cd, dizolvate în apele de mină evacuate la suprafață și utilizarea acestora pe scară industrială ca pigmenți (individual sau în amestec), sau ca materie primă în industria chimică pentru obținerea de reactivi sau de ferită.

Ing. Căpitan Ioan

Pta. Ourea nr 5, bl 1, apt.
 Zlotna

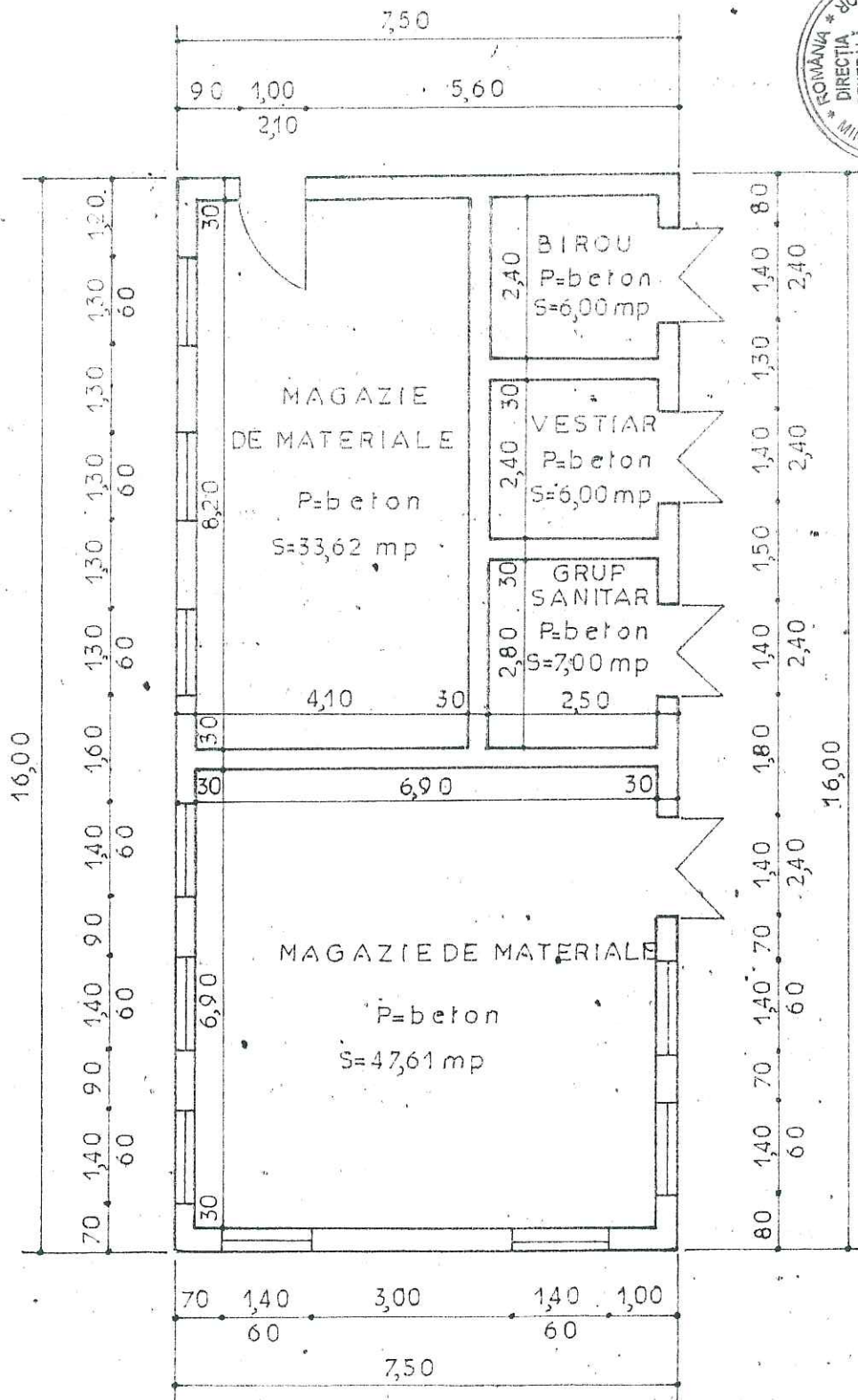
PLAN PARCELARE Sc.1:2000 Pl.m.6

Proprietate: S.C. DEMENIC COMPANY S.R.L.

Proprietate
 Construcție
 Drum
 Grădini
 Alte

Handwritten signature or initials.

SC	DEN.PR:AUTORIZATIE DE FUNCTIONARE	PI
"ARHIS"	DEN.PL:PLAN PARTER CLADIRE NR.2	Nr6
SRL	BENEFICIAR:SC DEMENIC COMPANYSRL	Sc
Data:	INTOCMIT:arch.VOICA, FLORIN	1/100

List of works proposed

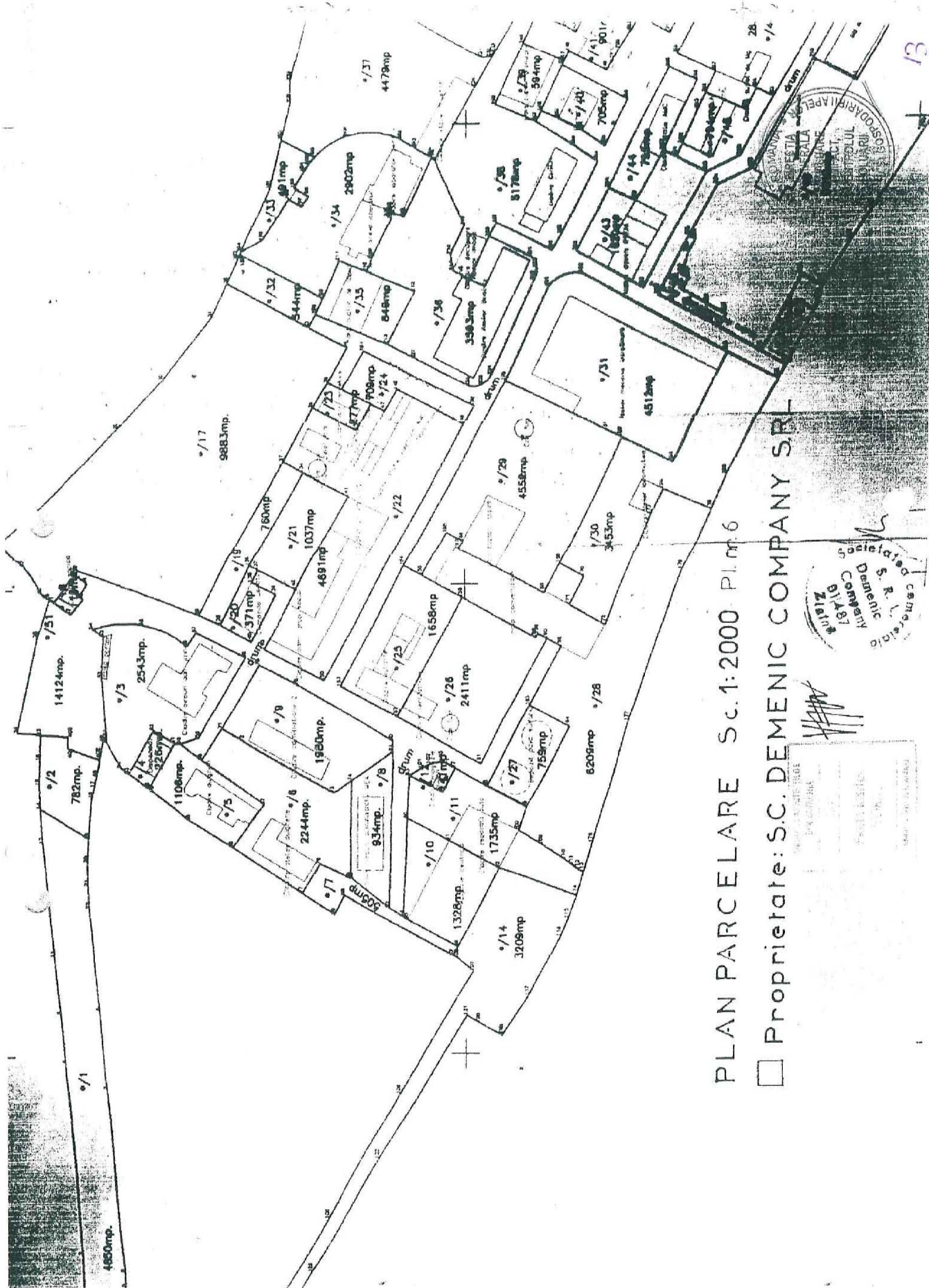
Roşia Montană

1. Once the main access roads and the onsite transport roads have been established on the field, based on the survey method, geotechnical drillings will be performed in order to check the nature of the foundation soil and to trace possible voids that are not backfilled as well as mud and unstable ground resulted from the former mining and processing works, which in time could lead to the deterioration of the access roads. This could result in additional costs with repairs, delays and blockage in the development of the project or even in road and environmental accidents.
2. The high grade ores or the native gold (free) that can be found on different levels in the mining workings, shall be selectively mined and separately processed by mixing them to Hg (mercury) in rattlers. This process require far less time and funds to obtain the metal, generating in the same time higher extraction rates as compared to the cyanuration technique.
3. The population of Alba County shall be thoroughly informed about the opportunity of implementing the Rosia Montana Project on the three main dimensions of sustainable development: ENVIRONMENTAL-ECONOMIC-SOCIAL, before holding a „referendum” for them to express their points of view on the Rosia Montana Project (idea expressed by Mr. Nicolae Popa, a deputy from the Conservative Party on July 10th 2006 and approved by the Prefect’s Office and by the Alba County Council).

Zlatna

1. Performing research activities with the mining workings and drill works for the deposits in Procurea and in particular for the Ludwig stock. The deposits from Procurea are genetically similar to those in Rosia Montana and Baia de Aries.
2. Building a pilot-station at the Hanes mine within the Zlatna mine operation where metals such as Fe, Mn, Zn, Cd dissolved in the mine waters evacuated at surface will be separate by iono-molecular flotation and used as pigments in the industrial process (individually or mixed) or as raw materials in the chemical industry in order to obtain reagents or ferrite.

Căpitan Ioan, Engineer
5, P-ța Unirii, bl.1, ap.7
Zlatna

PLAN PARCELARE Sc.1:2000 Pl.m.6

□ Proprietate: S.C. DEMENIC COMPANY SRL

Răspuns la contestația nr. 3045 (Căpitan Ioan)

Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) a răspuns unora dintre aceste îngrijorări în raportul la studiul privind evaluarea impactului asupra mediului (EIM).

În contestație se afirmă că terenul de fundare a minei și a drumurilor de acces este instabil și trebuie să fie verificat cu foraje geotehnice. Căile de acces se vor deteriora, în timp, datorită activităților miniere, ceea ce poate duce la blocări în derularea Proiectului, cheltuieli suplimentare pentru reparații, întâzieri în trafic, sau chiar la producerea unor accidente de circulație și de protecție a mediului.

În vederea realizării unor cercetări geotehnice, toate amplasamentele instalației au fost testate prin efectuarea de foraje cu carotaj continuu, prospecțiuni geofizice și puțuri de explorare, fiind colectate probe din carotă și probe de sol pentru lucrări de testare geotehnică.

Aceste cercetări sunt prevăzute în studiul de fezabilitate și studiul de proiectare, datele obținute fiind folosite pentru proiectarea instalațiilor. Rezultatele au fost incluse în raportul EIM, însă nu în totalitate deoarece nu toate detaliile privind găurile de foraj, puțurile de explorare, releveele și testele geotehnice sunt de domeniul EIM. În total, au fost efectuate 232 puțuri de explorare și 251 de găuri de foraj geotehnic, fiind recuperați 10.360,22 metri de carotă. În plus, au fost făcute alte 886 găuri de foraj, însumând 127.195,74 metri, în vederea testării diferitelor aspecte ale proiectului, inclusiv aspectele și datele geotehnice. De asemenea, 70.000 metri de galerii au fost cartate și s-au prelevat probe în vederea testării geotehnice.

Detaliile privind aceste cercetări sunt prezentate în studiul de fezabilitate. Este necesar ca toate lucrările de proiectare și de construcție, care au fost propuse, să fie realizate în conformitate cu prevederile legislației românești și cu recomandările Uniunii Europene, astfel încât să fie respectate cerințele tehnice, în vederea obținerii autorizațiilor și a finanțării necesare construirii și funcționării proiectului.

În contestație se afirmă că în comparație cu cianurația, amalgamarea cu mercur reprezintă o metodă de obținere a metalului mai rapidă și mai ieftină

Prelucrarea minereurilor, în cadrul proiectului Roșia Montană (RMP), nu va fi realizată prin amalgamare cu mercur în mori cu tambur. Metoda prin amalgamare cu mercur este folosită în prezent pe scară foarte redusă la nivel mondial pentru recuperarea aurului.

La Roșia Montană această metodă nu este recomandată atât datorită toxicității ridicate a mercurului cât și a faptului că acesta este folosit la minereuri cu conținut ridicat în aur liber, iar ceea ce a rămas ne-exploatat la Roșia Montană este aur diseminat, pentru care cea mai bună metodă de recuperare este cea prin metoda de extracție propusă. De aceea nu este justificată introducerea în procesul tehnologic a unui element puternic poluator, pentru că acest element nu se degradează în timp (cum se întâmplă în cazul cianurii) ci se acumulează în iazul de decantare al sterilelor.

Amalgamarea cu mercur nu este o tehnologie aprobată BAT (Best Available Techniques - cele mai bune tehnici disponibile), în conformitate cu directiva UE, pe care RMGC s-a angajat să o respecte. Amalgamarea cu mercur reprezintă un serios factor de risc ecologic și de mediu, pe care compania nu și-l asumă, respectând astfel dispozițiile și recomandările legislației românești, europene și internaționale. În capitolul 5, "Analiza Alternativelor" sunt prezentate și analizate comparativ, diferite metode de prelucrare a minereurilor aurifere, printre care și amalgamarea.

De asemenea, proiectul Roșia Montană nu prevede extragerea minereului în mod selectiv, deoarece se consideră că această metodă nu este cea mai eficientă în vederea obținerii unui grad maxim de rentabilitate a investiției. Numeroase studii de fezabilitate și de optimizare,

realizate independent, au arătat că extracția și prelucrarea unor cantități mari de minereu reprezintă metoda optimă de exploatare a resurselor de aur diseminat.

În contestație se afirmă că locuitorii județului Alba ar trebui să fie foarte bine informați cu privire la consecințele economice, sociale și de mediu ale proiectului, înainte de organizarea unui Referendum cu privire la proiectul Roșia Montană

Referitor la solicitarea dumneavoastră, vă rugăm să aveți în vedere următoarele aspecte: (i) conform prevederilor legale specifice, publicul poate înainta propuneri întemeiate referitoare la evaluarea impactului asupra mediului; (ii) art. 44 alin. (1) din Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 860/2002 („Ordinul nr. 860/2002”) prevede că „în timpul ședinței de dezbatere publică titularul proiectului [...] răspunde argumentat la propunerile justificate ale publicului, pe care le-a primit în formă scrisă înaintea respectivei ședințe de audiere.”; (iii) conform art. 44 alin. (3) din Ordinul nr. 860/2002, „în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile motivate ale publicului și solicită titularului completarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului cu o anexă care conține soluții de rezolvare a problemelor semnalate.”

Întrucât afirmația dvs. (i) nu identifică și nici nu semnalează probleme în legătură cu proiectul inițiat de S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) și supus procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, (ii) face referire la atribuții decizionale ce intră în competența unor autorități publice, aspecte în legătură cu care RMGC nu este în măsură să se pronunțe, precizăm că titularul de proiect nu poate și nici nu are calitatea să formuleze un răspuns sau să facă vreun comentariu în acest sens.

Suntem convinși că o bună informare în legătură cu Proiectul Roșia Montană va clarifica multe aspecte controversate și va aduce și mai multe persoane în favoarea proiectului.

În legătură cu referendumul, acesta reprezintă o posibilitate deschisă autorităților locale, dar suntem încrezători că un referendum organizat în județul Alba ar fi în favoarea noastră.

Legislația României nu prevede un referendum pentru proiectele industriale. Mai mult, proiectul Roșia Montană este un subiect care îi privește pe locuitorii Roșiei Montane și ai localităților învecinate care se află în zona de influență a proiectului.

În raport cu solicitările petentului trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

- (i) potrivit prevederilor legale relevante, publicul poate înainta propuneri justificate privind evaluarea impactului asupra mediului;
- (ii) art. 44 (1) din Ordinul Ministrului Apelor și Protecției Mediului nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu („Ordinul nr. 860/2002”) prevede că ”în timpul ședinței de dezbatere titularul proiectului [...], răspunde argumentat la propunerile justificate ale publicului pe care le-a primit în formă scrisă înaintea respectivei ședințe de audiere”;
- (iii) conform art. 44 (3) din Ordinul nr. 860/2002 ”în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile motivate ale publicului și solicită titularului completarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului cu o anexă care conține soluții de rezolvare a problemelor semnalate”.

Întrucât afirmația dumneavoastră (i) nu identifică și nici nu semnalează probleme în legătură cu proiectul inițiat de S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) și supus procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, (ii) face referire la atribuții decizionale ce intră în competența unor autorități publice, aspecte în legătură cu care RMGC nu este în măsură să se pronunțe, precizăm că titularul de proiect nu poate și nici nu are calitatea să formuleze un răspuns sau să facă vreun comentariu în acest sens.

În contestație se propune executarea unor lucrări de cercetare cu lucrări miniere și foraje pentru zăcămintele de la Porcurea și în special stocul Ludwig.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) nu va efectua lucrări de cercetare în aceste zone pentru că nu deține nici o licență de explorare/exploatare sau permis de explorare.

Activitățile miniere, astfel cum sunt reglementate prin Legea Minelor nr. 85/2003 și normele de aplicare ale legii, se pot desfășura doar în cazul existenței unei licențe de explorare/exploatare acordată de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (ANMR) pentru un perimetru minier.

Având în vedere faptul că RMGC nu a încheiat licențe de explorare/exploatare pentru zăcămintele pe care le menționați, astfel de lucrări de cercetare nu pot fi desfășurate în zona Zlatna.

În contestație se propune construirea unei stații pilot la mina Haneș din cadrul E.M. Zlatna pentru separarea prin flotație ionomoleculară a metalelor Fe, Mn, Zn, Cd, dizolvate în apele de mină evacuate la suprafață și utilizarea acestora pe scară industrială

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) nu deține nici o licență de explorare/exploatare sau permis de exploatare în această zonă, astfel încât nu poate să efectueze lucrări de cercetare sau de exploatare care să justifice existența unei stații pilot la mina Haneș. Aceste lucrări sunt reglementate prin Legea Minelor nr. 85/2003 și normele de aplicare ale legii, și necesită programe anuale avizate de către Agenția Națională pentru Resurse Minerale (ANRM), care se pot emite doar în cazul existenței unei licențe de explorare/exploatare acordată de ANRM pentru perimetrul respectiv.

Construirea unei stații pilot implică obținerea unei autorizații de construire care ar trebui să aibă la bază toate avizele solicitate printr-un Certificat de Urbanism obținut în prealabil, inclusiv acord de mediu.

Epurarea apelor de mină deversate din lucrări miniere vechi trebuie să facă obiectul unui program de închidere și ecologizare a obiectivului. Acest program ar trebui dezvoltat, avizat și implementat de operatorul perimetrului respectiv, conform principiului "poluatorul plătește".

Answer To Contestation No. 3045 (Capitan Ioan)

The Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) addresses some of these concerning in our Environmental Impact Assessment Study Report (EIA). Our responses are as follows:

The contestation states that the stability of the foundation for the mine and the access roads is uncertain and must be determined by geotechnical drillings. Over time, drilling and mining activities will cause the deterioration of access roads—leading to the interruption of Project development, additional costs for repairs, and traffic delays. Road problems could also cause traffic accidents and/or environmentally harmful spills.

For the geotechnical investigation all facility locations have been tested with the appropriate level of core drilling, geophysical surveying, and test pitting with rock core samples collected as well as soil samples for geotechnical test work.

All of this work is covered under the feasibility and engineering study, and the results used for the design of the facilities. The results of this were used for the EIA, but not all of the details for all drill holes, test pits, surveys and test work are reported in the EIA as this is outside its scope. In total, 251 geotechnical drill holes have been completed for 10,360.22 meters of core as well as 232 test pits. In addition, 886 other drill holes to test the various aspects of the project, including geotechnical aspects and data, have been drilled for 127,195.74 meters have also been geotechnically logged and tested.

The details of this work are included in the feasibility study. All design work and proposed construction will be required to meet the requirements of all laws of Romania and EU guidelines in order to meet the technical requirements to obtain the necessary permits and financing required to build and operate the project.

The contestation states that using mercury—rather than cyanide—for gold separation processes would be faster and less expensive.

The processing of ore on the Roşia Montană will not be performed using mercury amalgamation in barrel mills. Mercury amalgamation is currently used on a low scale worldwide to recuperate gold.

The use of this method is not recommended for Roşia Montană due to the elevated toxicity of mercury as well as due to the fact that mercury is used for ores with high free gold grade, and what has remained undeveloped until now in Roşia Montană is disseminated gold for which the best gold recovery method is the proposed method. That is why the use of a powerful pollutant in the technological flow is not recommended because this element does not degrades in time (as cyanide) but it accumulates in the Tailings Management Facility.

Mercury amalgamation is not an approved BAT (Best Available Techniques) technology. – the EU Directive to which RMGC has committed itself. The use of mercury amalgamation is also a serious environmental and ecological risk, which we will not engage in – consistent with Romania, EU and international guidelines and laws. Within chapter 5, Assessment of the Alternatives, a comparison is presented and analyzed between several methods of gold ore processing, among which amalgamation.

In addition, the extraction of ore at Roşia Montană is not planned to be conducted on a selective basis, as such a method is not considered to be the most effective method of maximizing return on investment and use of the resource for the benefit of the region, Romania, and the company. Bulk mining has been shown through a number of independent feasibility and optimization studies to be the best and optimum method of developing disseminated gold resources.

The contestation states that residents of Alba County should be fully informed about the environmental, economic, and social consequences of the mine before the hold a referendum on the Roşia Montană Project.

As regarding your request, please consider the following aspects: (i) according to the relevant legal provisions, the public may submit grounded proposals regarding the environmental impact assessment; (ii) art. 44 (1) of the Order of the Minister of Waters and Environment Protection no. 860/2002 regarding the environment impact assessment and the issuance of environmental agreements Procedures ("Order no. 860/2002") provides that "during the public debate meeting the project titleholder [...], provides grounded answers to the justified proposals of the public, which were received under a written form, previously to the respective hearing"; (iii) according to art. 44 (3) of the Order no. 860/2002 "based on the results of the public debate, the relevant authority for the environmental protection evaluates the grounded proposals/comments of the public and requests the titleholder the supplementation of the report on the environmental impact assessment study with an appendix comprising solutions for the solving of the indicated issues". As your allegation (i) does not identify nor indicate issues related to the project initiated by RMGC and undergoing the environment impact assessment procedure, (ii) refers to decisional capacities under the competence of certain public authorities, issues to which RMGC is not in the position to answer, we mention that the project titleholder cannot and does not have the capacity to provide an answer or make any comments in this respect.

We are certain that proper information on the Roşia Montană Project (RMP) will clarify many of the controversial aspects, and will create more project supporters.

On the specific issue of a referendum, which is a choice open to local government authorities, we are confident that a referendum organized in Alba County would be favorable to us.

Romanian laws do not stipulate the organization of referendum for industrial projects. Moreover, RMP is an issue that concerns the locals from Roşia Montană and the neighboring communities, included in the project impact area.

Regarding your request, please consider the following aspects:

- (i) according to the relevant legal provisions, the public may submit grounded proposals regarding the environmental impact assessment;
- (ii) art. 44 (1) of the Order of the Ministry of Waters and Environmental Protection no. 860/2002 regarding the Environmental Impact Assessment and the Issuance of Environmental Permit ("Order no. 860/2002") provides that "during the public debate meeting the project titleholder [...], provides grounded answers to the justified proposals of the public, which were received under a written form, previously to the respective hearing";
- (iii) according to art. 44 (3) of the Order no. 860/2002 "based on the results of the public debate, the relevant authority for the environmental protection evaluates the grounded proposals/comments of the public and requests the titleholder to supplement the report on the environmental impact assessment study with an appendix comprising solutions for solving of the indicated issues."

As your allegation (i) does not identify nor indicate issues related to the project initiated by Roşia Montană Gold Corporation SA (RMGC) and undergoing the environment impact assessment procedure, (ii) refers to decisional capacities under the competence of certain public authorities, issues which RMGC is not in the position to answer, we mention that the project titleholder cannot and does not have the capacity to provide an answer or make any comments in this respect.

The contestation states that research activities could be performed with the mining and drill works on the Porcurea desposits—particularly the Ludwig stock.

S.C. Roşia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) will not conduct research works in these areas because it does not hold any exploration/mining license or exploration permit.

Mining operations, as regulated by the Mining Law no. 85/2003 and the rules for its implementation, can only be developed based on a mining/exploration license endorsed by the National Agency for Mineral Resources (NAMR) for a particular mining perimeter.

Such exploration operations cannot be developed within Zlatna area, considering the fact that RMGC did not secure any mining/exploration licenses for the deposits you have mentioned.

The contestation states that a pilot-station could be build at the Haneş mine (within the Zlatna mine operation) where iono-molecular flotation processes could be used to separate Fe, Mn, Zn, and Cd from water. These materials could be used for a variety of industrial purposes.

S.C. Roşia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) does not hold any exploration/exploitation license or exploitation permit for this area, therefore it cannot conduct research or exploration works to justify the existence of a pilot plant at the Haneş mine. These types of works are regulated by the Mining Law no. 85/2003 and by the rules for its implementation and can be conducted only based on annual programs to be approved by the National Agency for Mineral Resources (NAMR). These approvals can only be issued based on a mining/exploration license endorsed by the National Agency for Mineral Resources (NAMR) for a particular perimeter.

A construction permit is required for building a pilot plant. This permit should be obtained based on all the permits requested through an Urbanism Certificate obtained in advance, including the environmental permit.

The waters released from the old mining works should be treated as part of a closure and rehabilitation program developed for the facility. This program should be developed, approved and implemented by the mining operator that carries out activities in the perimeter in question, in accordance with the “polluter pays” principle.

Anexa A

MINISTERUL MEDIULUI ȘI GOSPODĂRIII APELOR			
Direcția Generală Evaluare Impact, Controlul Poluării			
INTRARE	NR. 165663		
IEȘIRE	ZIUA 12	LUNA 09	ANUL 2006

107/10

ALBURNUS MAIOR
Roșia Montană

Dezvoltare durabilă alternativă mineritului la Roșia Montană

Analiza resurselor și elemente de strategie

Autor: Sorana Olaru-Zăinescu

© 2006 Asociația Alburnus Maior

predat de
CAPROS CĂLIN.

Cuprins:

Introducere

Capitolul I. Analiza resurselor comunei Roșia Montană

1. Mediul natural

1.1 Suprafață. Așezare geografică

1.2 Vegetația. Climă. Hidrologie

1.3 Relief. Resurse naturale

1.4 Infrastructură

2. Mediul social

2.1 Caracteristici demografice

2.2 Mediul de lucru

2.3 Sistemul sanitar

2.4 Sistemul de învățământ

2.5 Sistemul instituțional și asociativ

2.6 Accesul la servicii

2.7 Caracteristici psihografice

3. Mediul cultural

4. Mediul economic

4.1 Sectorul primar

4.2 Sectorul secundar

4.3 Situația cererii

4.4 Strategia întreprinderilor

Capitolul II. Analiza SWOT a comunei Roșia Montană

Capitolul III. Elemente de strategie

1. Introducere
2. Metodologie
3. Audit de imagine

3.1 Propuneri pentru formarea unei imagini mai bune a comunei

4. Probleme și obiective pe termen mediu și lung

4.1 Populația și nevoile sociale

4.1.1 Demografie

4.1.2 Starea de sănătate și servicii medicale

4.1.3 Starea de ocupare a forței de muncă

4.1.4 Educația

4.2. Cultura

4.3. Infrastructura

4.3.1 Alimentare cu apă curentă, canalizare

4.3.2 Drumuri și transport

4.4 Economia

4.4.1 Industria

4.4.2 Agricultură

4.4.3 Comerțul și serviciile

4.4.4 Turismul. Agro-turismul

4.5. Mediul înconjurător

Capitolul IV. Proiecte desfășurate sau propuse de Asociația Alburnus Maior și instituțiile sale partenere

Dezvoltare durabilă alternativă mineritului la Roșia Montană

Analiza resurselor și elemente de strategie

Asociația Alburnus Maior

Roșia Montană, Str. Berk nr. 361

Tel/fax: +40 258 85 93 28

www.rosiamontana.org

Mulțumim comunității din Roșia Montană pentru sprijinul oferit și voluntarilor care au participat la realizarea cercetării:

Călin Caproș

Adrian Giurgiu

Anca Giurgiu

Alin Olărescu

Florin Onisie

Diana Ștefania Nechita

Proiect finanțat de fundația **Both Ends Netherlands**, în cadrul proiectului „**Campaign for Roșia Montană**”.

Introducere

Roșia Montană este cea mai veche localitate din România atestată documentar, de aproximativ 1870 de ani. Pe teritoriul Roșiei Montane se afla un centru istoric renumit prin arhitectura și vechimea construcțiilor, diferite construcții administrative, economice, social-culturale, un muzeu al mineritului unicat prin piesele deținute, case memoriale, o rezervație arheologică și multe alte bogății geologice. Importanța Alburnus Maior (numele roman al Roșiei Montane) a fost covârșitoare în perioada daco-romană, dovezi ale acesteia păstrându-se până astăzi: faimoasele galerii romae și dacice, unice în Europa prin gradul de conservare, măiestria tehnicii și dimensiuni.

Prezența investitorilor canadieni în zonă a creat un curent defavorabil dezvoltării alternative mineritului, a activităților agroturistice, eco-turistice, a agriculturii sau meșteșugurilor tradiționale. Aceasta reprezintă problema de bază cu care se confruntă comunitatea din Roșia Montană și problema pe care strategia noastră încearcă să o rezolve. Stagnarea tuturor acestor activități a început în 1997, moment în care Gabriel Resources Ltd. și-a anunțat intenția de a exploata aurul din Roșia Montană prin procedeul exploatării la suprafață cu cianuri. Deși compania nu deține încă licență de exploatare, Roșia Montană este asociată doar cu ideea exploatării aurifere cu cianuri și nu cu tradiția exploatării aurifere sau cu alte obiective turistice care există în zonă.

Percepută ca zonă monoindustrială în special de către investitori, Roșia Montană reprezintă, de fapt, o regiune cu

renumite vestigii arheologice, tradiții și obiceiuri care fac parte din identitatea locului la fel de mult ca mineritul. Mineritul a creat, pe de altă parte, nu sistem de obiecte, obiceiuri și tradiții care sunt exploatare la nivel turistic.

Aceasta este baza de la care pornește studiul nostru și care își propune o diagnosticare a stării de fapt din Roșia Montană cu scopul de a identifica, pe baza analizei mediului, unele posibile direcții de dezvoltare alternativă mineritului în zonă și elaborarea unor strategii de marketing local pentru atragerea investitorilor.

Beneficiara studiului este organizația neguvernamentală **Alburnus Maior** care reunește proprietari de terenuri și case din această comună. Aceasta asociație a fost creată în 2000 pentru a se opune unui proiect de investiție miniera al companiei canadiene Gabriel Resources. În prezent, această tânără asociație, având ca obiectiv și dezvoltarea rurală, vrea să inițieze proiecte turistice, agricole și de conservare a patrimoniului. În acest cadru se înscrie studiul de față.

Cercetarea efectuată a fost finanțată de fundația **Both Ends Netherlands**, în cadrul proiectului **„Campaign for Roșia Montană”**.

Echipa a contribuit la realizarea acestui studiu este compusă din tineri specializați în gestionarea resurselor și probleme comunitare. Majoritatea membrilor echipei de cercetare sunt voluntari în **Campania „Salvați Roșia Montană”** de mai mult de un an de zile, ceea ce le-a oferit experiența lucrului direct cu membrii comunității din Roșia Montană. Facilitatorii comunitari

pregătiți de **Asociația Alburnus Maior** au sprijinit echipa de cercetare în toate demersurile legate de realizarea acestui studiu.

Prediagnosticul pentru studiul nostru, prima apropiere de teritoriu, s-a realizat de-a lungul celor 3 ani de prezență în comunitate a voluntarilor **Campaniei „Salvați Roșia Montană”**. Ni s-a părut important să menționăm perioada de acomodare cu comunitatea, deoarece când se întreprinde un demers de dezvoltare, prima prioritate este de a căuta și de a obține o viziune de ansamblu a teritoriului pentru ca populația în ansamblu să se simtă cuprinsă (raportată) dar și pentru a începe identificarea de noi oportunități. Totodată studiul efectuat de Universitatea din Lyon, Franța, prin **Herve Emilie** și **Jolivel Amelie** în octombrie 2004, intitulat **Diversification economique on zone rurale miniere: le choix du diagnostic territorial come outil de reflection**¹ a reprezentat un punct important de pornire pentru cercetarea de față, considerându-l parte din prediagnosticul necesar elaborării unui studiu mai complex despre strategiile de dezvoltare în Roșia Montană.

¹ Diversificarea economică în zonele rurale miniere: Alegerea diagnosticului teritorial ca si instrument de reflectie

Capitolul I. Analiza resurselor comunei Roșia Montană

22

1. Mediul natural

1.1 Suprafață. Așezare geografică

Roșia Montană este o comună din România, situată în județul Alba. Se întinde pe o suprafață de 4161 ha și numără 3716 de locuitori. Comuna Roșia Montană cuprinde următoarele sate: Gura Cornei, Corna, Roșia Montană, Bunta, Ignătești, Gura Roșiei, Balmoșești, Iacobești, Jarina, Blidești, Bucium Sat, Dogărești, Hilești, Florești, Bisericieni, Cărpeneș). Roșia Montană este situată la aproximativ 800 m altitudine pe versantul nord-vestic al Carpaților Meridionali, în sudul Munților Apuseni (la poalele Munților Metaliferi), la cca. 80 de km de orașul Alba Iulia, reședința județului Alba, la 50 km de orașul Brad, la 11 km și respectiv 15 km de alte două orașe – Abrud și Câmpeni.

1.2 Vegetația. Climă. Hidrologie

Vegetația din comuna Roșia Montană este reprezentată de păduri de foioase și conifere și de pășuni alpine.

Clima este temperat continentală, tipică pentru zone de altitudine medie (850 m): iernile reci și lungi - 4-6 - luni pe an și verile scurte; temperatura medie anuală este cuprinsă între 6-8°C, iar temperatura medie a lunilor extreme este de - 4°C în ianuarie și 15°C în iulie. Regimul precipitațiilor se înscrie într-o medie de 800 - 1000 ml/an, iar umiditatea aerului se situează între 72-91 % .

Resursele de apă sunt constituite din ape curgătoare și ape subterane, inclusiv unități lacustre. Localitatea se află în bazinul Arieșului, fiind străbătută de la est la vest de un afluent al acestuia - Roșia, purtând și numele local de foieș; are debit variabil, ce

depinde de acumulările hidrografice din lacurile artificiale. Apele curgătoare care traversează comuna sunt formate din pâraie ce se varsă în Valea Roșiei. În râul Valea Roșie se varsă și apele subterane rezultate în urma exploatărilor miniere aurifere. Relieful a fost modelat de rețeaua hidrografică, colinele în pantă și sub-platourile sunt de formație sedimentară. Munții Apuseni și sub-ansamblurile sale geografice sunt repartizate pe mai multe județe și regiuni. Sunt, deci, sub influența mai multor strategii de dezvoltare regionale, deoarece nu există o unitate instituțional – administrativă care să le reprezinte unitar.

1.3 Relief. Resurse naturale

Roșia Montană face parte din ansamblul geografic al Munților Apuseni, munți care formează un ansamblu izolat al lanțului muntos al Carpaților și au caracteristici specifice. În cadrul Munților Metaliferi, patrulaterul aurifer delimitează zona cea mai bogată în argint, aur, aramă, plumb și zinc din România. Suprafața sa este de 2500 km². El este delimitat de localitățile Caraci, Baia de Arieș, Zlatna și Săcărâmb. Roșia Montană este un mic bazin geologic al Patrulaterului aurifer caracterizat prin bogăția sa în minereu de aur și argint.

Pășunile, pădurile și stâncile formează peisajul caracteristic al Munților Apuseni, în care gospodăriile tradiționale se integrează din vremuri milenare. Peisajul este completat de „tăuri”, lacuri artificiale construite pentru a susține activitatea minieră. Cinci dintre aceste tăuri sunt vizibile și astăzi, ele având în permanență apă: Tăul Jarinii, Tăul cel Mare, Tăul Anghel, Tăul Brazilor și Tăul Cornei. Gospodăriile locuitorilor se întind în lungul văilor, pe platouri și culmi puțin înclinate, străjuite de muntele Rotunda (1187m), Ghergheleu (1157m), Cârnic (1087) și Tile (918m). Pe raza

comunei Roșia Montană se află două situri geologice protejate Piatra Despicăță și Piatra Corbului. Piatra Despicăță, situată la vârfurile Cârnic și Cetate, are aspect de bloc izolat, rezistent la eroziune. Piatra Corbului, situată între vârfurile Gherghetă și Curmătura, este înconjurată spre est și vest de drumurile ce merg spre exploatarea miniera Roșia Poieni. Rezervația naturală se află situată la 1100 –1150 m altitudine, având aspect de bloc bazaltic de culoare neagră. Toate aceste reprezintă resurse posibil de exploatat în domeniul turismului.

Suprafața agricolă a comunei este de 2305 ha, o pondere importantă fiind ocupată de pășuni (1088 ha) și fânețe (937 ha). Suprafața arabilă reprezintă doar 12% din suprafața agricolă a comunei, cifra infimă față de nivel pe țară: 62,8% din suprafața agricolă este teren arabil. În principal este practică agricultura de subsistență din cauza randamentului slab. Producția medie la ha pentru cartof este de 10-12 tone; suprafețele cultivate cu cartofi nu au evoluat semnificativ în ultimii 10 ani; producția medie la ha de porumb este de 1-1,5 tone; culturile de porumb sau puținele culturi cerealiere sunt în majoritate prezente în partea de jos a comunei. Pe teritoriul comunei mai sunt prezente numeroase livezi cu pomi fructiferi: meri, pruni, peri. Suprafața ocupată de livezi nu este înregistrată în vreun recensământ agricol. Producția de fructe înregistrată pentru anul 2003 este de 132 de tone, conform Direcției de Statistică, dar localnicii estimează că acest număr este destul de scăzut, variația de la an la an fiind destul de mare, datorită factorilor climatici (351 tone în 2001 față de 93 de tone în 2002). Din toate aceste date, respectiv din chestionarele completate de populație, putem observa că localnicii se ocupă de culturi, dar produc doar pentru consum propriu. În mare parte ei au

și alte surse de venit, chiar dacă acestea nu sunt declarate. Această stare de lucruri se datorează în primul rând posibilităților reduse ale cetățenilor de a-și lucra pământul, a imposibilității de a și valorifica la prețuri convenabile produsele obținute.

Din descrierea formelor geomorfologice reiese că ponderea dealurilor, pădurilor și câmpurilor este ridicată, de unde putem trage concluzia că aceste condiții favorizează mai mult creșterea animalelor. Majoritatea locuitorilor care posedă pășuni sau fânețe (75%) cresc bovine. Numărul mediu de bovine pe gospodărie oscilează între 1 și 5 capete. 46% din gospodăriile au cel puțin două vaci, 31% au între două și trei vaci și 13% au mai mult de trei vaci. Producția este foarte greu de evaluat; după datele statistice pe 2001, 2002, 2003, 2004, producția de carne oscilează între 70 și 100 tone la carnea de vită, între 3 și 8 tone la carnea de oaie, între 38 și 103 tone la carnea de porc. Conform Registrului Agricol din Roșia Montană, producția de lapte în 2002 era de 19 500 hectolitri lapte de vacă și de 120 hectolitri lapte de oaie. Producția este destul de constantă, dar depinde de anotimp. Lâna este o altă producție locală destul de importantă (între 500 de kg și 10 tone de lâna obținută anual), dar deloc valorificată. Lâna este puțin folosită și vândută.

În comună nu există un sistem de preluare a laptelui, de prelucrare a produselor lactate sau a altor produse animaliere. Deși locuitorii dispun de aceste resurse importante, ele nu au fost puse în valoare în ultimii ani. Cauza acestui fapt o putem găsi în prețurile necompetitive pentru producători în valorificarea acestora și concomitent cu aceasta lipsa cointeresării cetățenilor în a-și menține efectivele de animale avute anterior; nu în ultimul rând menționăm imposibilitatea multor familii de a se preocupa de

aceste activități datorate vârstei înaintate. Nesiguranța și lipsa de inițiativă se datorează și presiunii investitorilor străini care doresc strămutarea unei părți mari a populației din comuna Roșia Montană.

1.4 Infrastructură

Comuna Roșia Montană este traversată de drumul național DN 175 care o leagă de majoritatea orașelor influente: Cluj-Napoca, Câmpeni, Abrud, Alba-Iulia. Este unul din cele patru axe principale ale județului Alba. Principalele axe asigură un acces facil marilor localități ale județului (419, 26 km de șosea asfaltată). Roșia Montană are așadar o poziție strategică, întreținerea acestei șosele întrând în sarcina statului. Calitatea ei este variabilă, cu porțiuni în stare proastă. Starea mediocra a șoselei DN 175 se explică prin eroziunea intensă și alunecările de teren. Pentru a îmbunătăți siguranța și viabilitatea transportului călătorilor și mărfurilor sunt prevăzute lucrări de reabilitare și modernizare a acestei axe cu condiția să se găsească fondurile necesare. În plus, comuna este traversată de drumul județean, DJ 742. În acest mod, 8 sate din 16 sunt traversate fie de o șosea națională, fie de una județeană. Celelalte sate ale comunei sunt deservite de drumuri comunale. Anumite sate ca Soal sau Dăroaia nu sunt accesibile decât pe drumuri comunale. Starea drumului județean este medie, cu porțiuni (care traversează satele) care au suferit deteriorări intense. În general, drumurile comunale nu sunt asfaltate și sunt cu atât mai mult supuse eroziunii. Lipsa de întreținere a drumului județean și a drumurilor comunale se explică prin lipsa de fonduri care caracterizează județul în ansamblu. Din punctul de vedere a investitorilor o condiție foarte importantă este accesibilitatea

localității unde investesc. Din acest motiv este de dorit o renovare a drumurilor.

În comparație cu ansamblul zonei Munților Apuseni, comuna posedă o rețea rutieră și infrastructuri de aducțiune a electricității bine dezvoltate. Indicele de locuitori racordați la canalizări, rețea electrică și beneficiind de instalații de apă curentă este superior mediei comunelor județului Alba. Roșia Montană nu este echipată pentru distribuirea de gaze naturale. Singura localitate care beneficiază de acest sistem dintre zonele miniere defavorizate este Zlatna. În comparație cu ansamblul zonei Munților Apuseni, comuna posedă o rețea rutieră și infrastructuri de aducțiune a apei și electricității bine dezvoltate.

2. Mediul social

2.1 Caracteristici demografice

În ultimii cinci ani, pe lângă un proces de îmbătrânire a populației, specific de altfel tuturor zonelor rurale din România, se observă la Roșia Montană o ușoară descreștere a numărului de locuitori. Depopularea așezărilor este un fenomen care a început în perioada comunistă, după naționalizarea minelor și a continuat până în prezent. Populația e în scădere în zona miniera a Munților Apuseni. Acest fenomen este observabil atât în orașele mijlocii cât și în comunele rurale. Aceasta se explică prin faptul că raportul între indicele de natalitate și mortalitate este negativ, precum și indicele de migrație. Pe ansamblul zonei, din 1996, sporul natural este în scădere pentru comune. Indicele de natalitate este inferior mediei pe județ și nu poate compensa pierderile de populație cauzate de decese. Pe ansamblul zonei, indicele de migrație al comunelor trece de la pozitiv la negativ din 1996. Locuitorii

părăsesc zona din cauza lipsei locurilor de muncă și a strategiei RMGC de strămutare și relocare a populației.

La Roșia Montană indicele de migrație este pozitiv până în anul 2002. Conform Institutului Național de Statistică populația Roșiei Montane a scăzut de la 4095 de locuitori în 1999 la 3850 de locuitori în 2003, dintre care 1972 femei; respectiv la 3716 în 2004. Fenomenul este normal pentru o zonă rurală minieră a Munților Apuseni și nu demonstrează o părăsire în masă a localității în urma presiunilor exercitate de RMCG. Se observă că populația masculină este mai numeroasă decât cea feminină pentru segmentul de vârstă 15-50 de ani. De la 50 de ani în sus femeile sunt majoritare. Această răsturnare de reprezentare a sexelor se explică prin decesele premature provocate de infecțiile pulmonare, consecințe ale unor accidente de munca care au atins bărbații care au lucrat în mină.

Românii, maghiarii, germanii, slovacii, evreii au conviețuit secole de-a rândul într-o comunitate în care erau prezente nu mai puțin de cinci confesiuni religioase (ortodocși, romano-catolici, greco-catolici, unitarieni, luterani), fără probleme deosebite, lucru explicabil poate prin faptul că dincolo de apartenența etnică și religioasă, ei făceau parte dintr-o categorie profesională caracterizată printr-un grad mai mare de solidaritate. Numărul mare de căsătorii interetnice și interconfesionale este un argument în sprijinul celor menționate.

Densitatea populației din Roșia Montana (93 loc/km^2) este superioară mediei județene (63 loc/km^2) și e situată în media națională. Avem de-a face cu o situație excepțională pentru că în zonele rurale ale României și mai ales în cele de munte densitatea populației este mai scăzută decât în restul zonelor rurale ale țării.

28

De notat și că Roșia Montană posedă un număr de locuitori apropiat de anumite orașe de mărime mijlocie ca Baia de Arieș. Roșia Montana ocupă deci o pondere importantă la nivelul comunelor județului.

2.2 Mediul de lucru

Din numărul total de 917 de salariați în 2003, 589 erau angajați în industria minieră, 38 în învățământ și 49 în comerț. Nu există nici un salariat în industria prelucrătoare și construcții, conform datelor obținute de la Direcția Națională de Statistică Alba. În 2004, numărul de gospodării din Roșia Montană este de 1214. E dificil de determinat câte persoane lucrează într-o gospodărie. În general se constată că lucrează familia lărgită. Oficial la Recensământul Agricol nu exista decât un singur salariat agricol în Roșia Montană. Această cifră este foarte discutabilă; se pare că salariații nu au fost pur și simplu declarați.

La 31 decembrie 2003, indicele de șomaj oficial în România la nivel național este de 7,2% și la nivelul județului Alba este de 8,7%. Se poate constata că în zonă indicele de șomaj este destul de ridicat în raport cu media națională și județeană. Mulți șomeri, însă, nu sunt luați în evidența organismelor oficiale. Mai mult, omniprezența "economiei subterane", a muncii la negru face ca evaluarea reală a șomajului să fie destul de dificilă. Fiind conștienți de această realitate, ansamblul datelor colective ne permite totuși să avem o idee generală asupra tipului de șomaj. Șomajul atinge mai ales la Roșia Montană mâna de lucru puțin calificată. În zona acoperită de Agenția de Șomaj din Câmpeni (Baia de Arieș, Valea Arieșului, Abrud, Mogoș, Ciuruleasa) mulți șomeri au formații tehnice, alții n-au nici o calificare (70%).

Se constată în Roșia Montană, ca de altfel în alte regiuni rurale, dubla activitate. Activitatea agricolă a fost în general considerată ca o activitate care are nevoie de a fi completată cu un salariu. Acesta este unul dintre motivele pentru care populația în general nu consideră prioritară dezvoltarea agriculturii și nu o vede ca pe o posibilitate de dezvoltare durabilă a zonei.

La Recensământul din 2002, după cifrele disponibile la Direcția de Statistică din Alba doar între 0,5 și 1,2 din populația activă se ocupă de agricultură. Totuși în 2004 sunt 1214 de gospodării active. Fenomenul dublei activități este foarte răspândit. Unii țărani sunt pensionari sau femei casnice, alții încasează indemnizația de somaj și au și o mică gospodărie. Ferma hrănește și furnizează multe din produsele de consum zilnic și banii primiți ca alocație de stat servesc la cheltuielile exterioare: medicamente, școlarizarea copiilor, bunuri de consum meșteșugărești. Statisticile nu furnizează absolut nici o dată despre acest fenomen al dublei activități și e greu de știut câte persoane îl practică în mod real.

2.3 Sistemul sanitar

Roșia Montană dispune de un medic de familie și un stomatolog pentru circa 4000 de locuitori. Serviciul medical este, deci, foarte puțin dezvoltat și mult sub media județului Alba (un medic la 514 locuitori). Acest deficit de personal este general în toată zona Munților Apuseni. În acest fel, pentru celalate servicii medicale, populația comunei e obligată să se deplaseze. Oamenii din Roșia Montană pot beneficia ușor de serviciile oferite de două spitale cât și de alte servicii de sănătate la Câmpeni și Abrud (mai puțin de 15 km). Spitalele au mai multe servicii, dar sunt marcate de lipsa de personal și slaba dotare. Pentru medicii specialiști și problemele de sănătate pe care spitalele și structurile medicale de

proximitate nu le pot asigura, locuitorii zonei se îndreaptă spre Alba-Iulia și Cluj-Napoca. 31

2.4 Sistemul de învățământ

Roșia Montană dispune de următoarele nivele de scolarizare: grădinița cu 5 unități repartizate în 3 sate; învățământ primar cuprinzând clasele I-IV cu 5 unități repartizate în 2 sate; învățământ gimnazial pentru clasele V-VIII cu 2 unități repartizate în 2 sate.

La modul general, toate infrastructurile școlare ale comunei sunt repartizate la doi poli: unul în satul Roșia Montană și altul în satul Cărpeniș. Accesul la școală este mai dificil pentru anumite sate ca Vârtop care sunt lipsite de toate infrastructurile școlare. Numărul de infrastructuri și cadre didactice sunt satisfăcătoare și corespund nevoilor comunei. Numărul de elevi per cadru didactic pentru fiecare nivel de învățământ rămâne în media județului. (grădinița: 20 de elevi pentru un educator; primar și gimnazial 15 elevi pentru un învățător/profesor). După gimnaziu, elevii se îndreaptă spre unitățile de învățământ din Abrud și Câmpeni. Aproape 30 % din elevi fac studii superioare. Majoritatea aleg să meargă la Alba-Iulia și Cluj- Napoca, adică la o distanță minimală de 80 km. In acest fel, studenții se desprind de comunele lor deoarece nu se întorc acasă decât în vacanțe sau la sfârșit de săptămână, în funcție de banii de care dispun. Majoritatea acestor studenți nu se întorc să muncească în zonă, preferând regiuni sau țări unde posibilitățile de angajare sunt mai mari. Această situație este generală în zonele rurale ale României. De remarcat că programul Guvernului se axează pe îmbunătățirea sistemului educativ, dând prioritate zonelor de munte unde activitatea minieră este în declin.

2.5 Sistemul instituțional și asociativ

Pentru o comună care dorește să se dezvolte și să atragă investitorii potențiali este foarte importantă imaginea instituțiilor, administrației publice, respectiv a persoanelor care reprezintă comuna. Este foarte important, de asemenea să dețină un sistem instituțional foarte puternic. În cazul comunei Roșia Montană, primăria poate fi considerată reprezentantul. Primăria se prezintă ca fiind inovatoare, deschisă spre ceea ce este nou, dar toate strategiile comunei sunt legate doar de preconizatul proiect minier.

În Roșia Montană există două organizații ne-guvernamentale a căror activitate este strâns legată de preconizatul proiect minier: Asociația Alburnus Maior care se opune proiectului și propune o dezvoltare durabilă bazată pe agricultură și turism și Asociația Pro Roșia Montană care sprijină implementarea exploatării propuse de RMGC.

2.6 Accesul la servicii

Locuitorii din Roșia Montană pot să găsească produsele și serviciile de baza oferite de comercianții comunei. Pentru produse sau servicii mai complexe ei trebuie să se deplaseze la Abrud, Câmpeni, Alba-Iulia sau Cluj-Napoca. Astfel, locuitorii Roșiei Montane sunt foarte legați de Câmpeni și Abrud mai ales în ceea ce privește serviciile descentralizate privind populația activă. Nu există nici un transport public sprijinit de comună. Majoritatea locuitorilor nu posedă autoturisme pentru a se putea deplasa, astfel încât aceștia pierd foarte mult timp cu deplasările. Comuna rămâne destul de izolată mai ales în timpul iernii când condițiile de climă fac transportul dificil.

2.7 Caracteristici psihografice

Situația din Roșia Montană este diferită față de cea din alte

regiuni rurale din cauza conflictului generat în comunitate de preconizatul proiect minier. Cercetările efectuate de-a lungul timpului scot în evidență un grad mare de violență a comunității ceea ce contribuie în mod negativ la dezvoltarea comunității a zonei. Pentru a veni în sprijinul acestor afirmații au fost făcute o serie de interviuri realizate în perioada iulie 2002- mai 2004 în Roșia Montană și Bucium. Acestea nu au avut ca scop de la bun început includerea lor într-o cercetare sociologică, ele fiind efectuate de un grup de activiști, studenți sau specialiști în diferite domenii pentru o mai bună înțelegere a situației din Roșia Montană și din localitățile împrejurătoare.

Aspectele urmărite în cadrul interviului se referă la modul în care oamenii percep procesul de strămutare și relocare corelat cu schimbările petrecute în cadrul comunității la nivelul relațiilor sociale. Una dintre ipotezele care au fost formulate în cadrul interviurilor este cea a destrămării relațiilor sociale, a neînțelegerilor care au apărut în comunitate.

Nu ne mai înțelegem între noi.. nu se mai înțelege om cu persoană. Se ceartă tată cu fiu, frați între ei. De când a venit Gold-ul viața noastră nu mai este ce a fost. (Z.C., 60 de ani, sex masculin).

A. și S.S. sunt verișoare din partea socrilor, care au fost frați. S-au născut în Roșia Montană în anul 1920, respectiv 1921 și nu și-ar fi imaginat vreodată că ajunse la această vârstă, să fie nevoite să abandoneze totul și să își petreacă restul zilelor într-un loc străin. În povestea lui S.S., se pot regăsi mai mulți bătrâni - locuiește singură în casa pe care a cumpărată acum 50 de ani de la primar, este văduvă și are o fată la Brașov. Nu o obligă nimeni să își vândă casa companiei Roșia Montană Gold Corporation, este

55

alegerea ei, pentru că i s-a părut o ofertă tentantă. *Sunt bolnavă, nu pot căra apa și lemnele, în special iarna este greu să se descurce singură.* Astfel că, de acum încolo, va trebui să plece la fata ei. Îi pare rău după localitatea de baștină, însă se gândește că ii va fi mai bine împreună cu fata ei. Negocierile de vânzare le-a început anul trecut, când doi reprezentanți ai companiei au venit să facă măsurătorile terenului. S.S. se plânge că nu i-au fost recunoscuți 250 de metri pătrați din grădină ceea ce ar valora după spusele ei 20 de milioane de lei, fiind acuzată de către companie că ar fi mutat cardul. Cu toate că îi este foarte greu să facă acest pas, bătrâna așteaptă să se finalizeze cât mai repede contractul de vânzare-cumpărare. Verișoara și prietena ei A.J., nu este la fel de nerăbdătoare. Dimpotrivă, văduvă din 1972, croitoreasă de profesie are două fete- cea mai mică stabilită la Cluj- Napoca, iar cea mare la Ocna -Mureș. Împotriva voinței ei, casa i-a fost vândută de copii, ea urmând să plece la Ocna-Mureș. Nu vrea să vorbească despre motivul și modalitatea în care casa ei a fost vândută companiei. Mărturisește că au mai venit și reporteri să îi ia interviu, dar apoi informația apărută în ziar a fost denaturată. Nu mai are încredere în nimeni. Cert este că, pe 10 noiembrie 2003 trebuia să evacueze locuința, însă a dorit o amânare. Cu o cerere și un certificat medical a obținut acordul de a mai sta până pe 31 mai. Bătrâna încearcă, într-un fel, să justifice acțiunea copilului care i-a vândut casa: *...i-au prostit de cap pe toți, s-au lăcomit la bani...*

A. și S. mărturisesc că se vor gândi cu dor mai ales la mormintele soților, ale fraților și ale părinților. Atât cât mai au de trăit, vor privi mereu în spate, la cei 80 de ani petrecuți pe o coastă de munte. Sunt dominate de emoții plângând în cea mai mare parte a timpului în care a fost efectuat interviul.

Neînțelegerile din comunitate se datorează neîncrederii pe care locuitorii o manifestă unii față de alții, teama banilor fiind un laitmotiv important. Nemaivând posibilitatea să mai comunice între ei foarte mult, "cei de partea proiectului" și "cei împotriva proiectului" frecventează locuri diferite, comunitatea fiind împărțită în două. La o cercetare mai atentă, însă, reiese că marea majoritate a locuitorilor sunt indeciși dar au semnat un contract cu RMGC de frica de a nu rămâne și fără bani mulți și fără locuință. Precontractul le dă dreptul de a sta în locuință până în momentul în care compania decide începerea construcției pentru proiect.

G. M. are 71 de ani și este unul dintre cei care își amintesc de Roșia Montană a perioadei interbelice. Nu are încredere în sistem în general și nu vrea să vorbească deloc (înregistrat), cu jurnaliști sau orice alte persoane care se interesează direct de proiect și implicațiile lui. Cunoaște toate aspectele referitoare la exploatarea minieră și este conștient de pericolul pe care implementarea proiectului îl ridică. A încercat în 1999 să concesioneze o parte din exploatarea care a aparținut bunicului său. În urma răspunsului negativ primit, neoficial, s-a descurajat. Unul dintre cei mai vehemenți opozanți direcți ai proiectului, l-a oprit pe ministrul culturii pentru a-i atrage atenția asupra pericolului pe care RMGC îl reprezintă pentru istoria Roșiei Montane. *I-am spus ministrului, lui Teodorescu, că am cel mai mare respect pentru istoria pe care o știe, că știe mai multe decât am să știu eu vreodată și acum îs bătrân, dar i-am spus că aici la Roșia noi știm cel mai bine că e istoria noastră și pe noi să ne întrebe când lasă să se foreze în minele romane.* Acum vorbește foarte frumos despre RMGC, însă, accentuând că ei sunt specialiștii și ei știu cel mai bine cum se face mineritul. Tonul vocii i se schimbă de fiecare dată când vorbește

despre impresiile lui personale asupra situației din Roșia. *Eu am vândut. Ce să fac? Și acum unde să plec? Că muncești toată viața pentru un petic de grădină să te odihnești la bătrânețe.*

Lipsa de încredere și de speranță este una dintre ipotezele care trebuie urmărite în comunitate, fiind un atribut al comunităților violente, chiar dacă conflictul degerează în violențe directe. Schimbarea de atitudine a locuitorilor demonstrează o presiune psihologică la care sunt supuși și care poate constitui o altă premisă importantă pentru cercetarea dimensiunilor comunității violente.

Pe M. R. 69 de ani, sex feminin, am întâlnit-o în comuna Mihai Viteazu (județul Cluj), unde tocmai se mutase din Gura Cornei. *"Au venit la noi în fiecare zi, cei de la Gold și fiu-meu le-a zis că nu vrem să vindem... Și în fiecare zi veneau și ne ziceau c-a începe proiectul la noi și noi suntem chiar în drum și oricum casa noastră va cădea. (plânge)...Și am vândut până la urmă că și vecinii noștri au vândut...Eu stau aici cu nepotul meu că lucrează în Turda și fiu cu nora au chirie în Alba (Iulia n.i.), dar e tare greu, tare greu...(transcriere selectivă)".*

Gradul de violență în comunitate este în creștere, această absolență observându-se la nivel structural (instituționalizat) prin funcționarea departamentelor RMGC în cadrul unor spații publice (Centrul de Informare Comunitară funcționează în fostul Cămin Cultural) și prin modul în care autoritățile se raportează la RMGC. Localnicii povestesc că actualul primar a fost ales cu patru ani în urmă pe baza unei campanii care promitea că "va scoate cangurii din Roșia Montană" (pe atunci creîndu-se că Gabriel Resources este o companie australiană. Imediat după câștigarea mandatului, actualul primar a început să sprijine proiectul minier. Totodată locuitorii au acces la informația de tip local și comunitar prin

intermediul autorităților, neexistând media locală.

În construirea corpului de ipoteze ce au fost validate s-a ținut cont și de nivelul de informare a membrilor comunității. O mare parte din locuitori nu au acces la informații despre proiect decât prin intermediul Centrului de Informare comunitară a RMGC. De aici derivă și modul în care locuitorii din Roșia Montană percep investitorul ca fiind mai mult decât un factor extern. Faptul că proiectul este susținut de către autoritățile locale influențează mult comunitatea.

Ne apropiem de anul 2007 când se vor tăia toate subvențiile la nivel de minerit, atunci ar trebui să ne gândim ce facem, închidem mineritul de tot sau găsim o soluție, printr-un investitor, indiferent cine e, ca să continue mineritul, având în vedere că, din 4000 de oameni, toți trăiesc de pe urma mineritului, deci cineva în familie a lucrat sau lucrează la mină. Și atunci, dacă vine un investitor serios și, dacă este în beneficiul localității, va avea susținere, și bineînțeles, dacă va respecta legile locale, legile statului român și pe cele ale comunității europene, pentru că ne îndreptăm cu pași repezi spre aceasta și eu sunt convins că depinde numai de noi să intrăm în Europa în 2007 așa cum ne-am propus. Prin urmare, susțin orice investiție dacă este benefică, dacă este în favoarea localității și dacă respectă legea. (Virgil Narița, primar)

Localnicii cred totuși că autoritățile locale ar trebui să decidă viitorul comunei lor, din această cauză fiind foarte important modul în care autoritățile locale susțin implementarea proiectului minier. În afară de autorități, localnicii (75% din respondenți) cred că atât companiile private cât și oamenii din comunitate au un rol important în dezvoltarea viitorului comunei. La întrebarea "Ce ar trebui să facă autoritățile locale pentru dezvoltarea comunei, răspunsurile

variază de la dezvoltarea rețelei de apă potabilă la amenajarea drumurilor, asfaltare, curățenie, crearea unor locuri de muncă pentru localnici, de la dezvoltarea resurselor turistice la exploatare rațională a resurselor aurifere, dezvoltarea rețelei de gaz și interzicerea circulației mașinilor de tonaj greu.

Referitor la accesul la informație și la presiunea psihologică, un caz aparte îl constituie comunitatea rromilor din Roșia Montană. Pentru demonstrarea viabilității proiectului cu referire la consultările publice, RMGC a folosit sistematic populația rromă din zona Gura Roșiei ("cartierul" Dăroaia). Viața rromilor e simplă și mizeră. Despre ei nu s-au scris prea multe. Cartierul a cunoscut ceva îmbunătățiri ca iluminatul electric și racordarea la rețeaua de apă potabilă, din fonduri PHARE acordate rromilor. Localnicii sunt, însă, în continuare, nemulțumiți de faptul că banii din aceste fonduri nu au ajuns la cele mai importante nevoi ale lor, cum ar fi realizarea unui zid de consolidare a dealului ce stă să se prăbușească peste casele amplasate în vecinătatea lui. Locurile de muncă nu sunt suficiente, întreprinderea veche de exploatare Roșia Montană este depășită.

Localnicii din Roșia Montană manifestă un grad mare de neîncredere față de dezvoltarea alternativă mineritului din cauza presiunii exercitate de investitorii canadieni. Frica față de implementare proiectului minier îi face pe oameni să nu dorescă să investească în proiecte în comunitate, deși mulți dintre ei nu cred că exploatare la suprafață ar salva comuna. La întrebarea *Cum vedeți comuna peste 2 ani*, marea majoritate a răspunsurilor se referă la nesiguranță, stres, chiar dacă majoritatea doresc să plece compania canadiano-română. O parte din respondenți au pus însă accentul pe dezvoltarea agroturismului, creșterea animalelor,

prelucrarea lemnului și alte activități alternative mineritului. La întrebarea *Ce fel de schimbări ați dori să vedeți în următorii ani* răspunsurile se referă la soluționarea conflictelor locale, locuri muncă și un trai decent, agricultură dar și la exploatarea resurselor naturale. Deși nu au cunoștințe despre programe de finanțare și strategii elaborate pentru dezvoltarea durabilă a regiunii (90% dintre respondenți), localnicii susțin că producătorii ar trebui să investească în special în producția de lapte și în abatoare, datorită specificului zonei. Marea majoritate a celor chestionați doresc să facă muncă voluntară în vederea dezvoltării comunei, cei care au răspuns negativ fiind vârstnici cărora starea de sănătate nu le mai permite efectuarea unor munci fizice. Acest aspect este important pentru dezvoltarea comunitară.

Este interesant faptul că o parte a celor chestionați simt lipsa manifestărilor culturale. Multe persoane ar fi dispuse să participe la organizarea unor manifestări, activități comune. Investitorii potențiali ar trebui să țină seama de acest fapt, de această necesitate a populației, putându-i influența pozitiv pe angajați, prin organizarea unor manifestări comune. Această constatare este importantă și din punctul de vedere al dezvoltării turismului local, deoarece turiștii de pretutindeni sunt atrași de astfel de manifestări.

3. Mediul cultural

Roșia Motană reprezintă un loc unde mineritul a creat un sistem de tradiții și obiceiuri specifice. Pe întreaga sa întindere se găsesc monumente istorice, situri arheologice, regăsindu-se și un folclor variat - combinație de datini, obiceiuri și mituri ale mai

măltor popoare (români, maghiari, austrieci, germani) și mai
măltor culte (ortodoxă, catolică, reformată, unitariană)

40

Cele mai vechi documente care atestă existența Roșiei Montane în Munții Apuseni sunt cele 50 de plăcuțe cerate din vremea romanilor (astăzi fiind păstrate doar 25).

Dintre obiectivele care au încărcătură istorică și spirituală pot fi amintite cele 7 biserici, din Roșia Montană, cea mai veche datând din 1796. Cultele ortodox, catolic, greco-catolic, reformat și unitarian sunt bine reprezentare în Roșia Montană, co-existând de-a lungul timpului într-o comunitate fără conflicte pe plan religios. In cadrul Bisericii Romano-Catolice se afla unul dintre cele mai valoroase obiecte din aceasta zonă, Icoana Fecioarei Maria împodobită cu un șirag de perle negre, dăruită de către împărăteasa Maria Tereza

Centrul vechi al Roșiei Montane se afla pe lista zonelor de patrimoniu datorită vechimii și arhitecturii specifice a caselor (37 de case de patrimoniu). Majoritatea monumentelor nu sunt întreținute și unele sunt acum în ruină.

Numeroase galerii sunt martore ale exploatării miniere a comunei de-a lungul timpului. Există galerii care datează din epoca daco-romană. Galerile din diferite epoci se regroupează în esență în patru situri și aceste situri sunt legate între ele prin galerii subterane care traversează satul Roșia Montană. Muntele Cârnic reprezintă un sit excepțional în Europa prin bogăția sa în galerii datând din epoca romană și dacă. Pentru a menține și a reaminti tradiția minieră a comunei există un muzeu consacrat activității miniere, cu o mică parte de galerie romană și modernă amenajată pentru accesul publicului. O dată pe an se sărbătorește ziua minerului. Tradițional, acest eveniment este unul din cele mai

importante din zona Munților Metaliferi, însă în ultimii ani a fost transformat de către autoritațile locale și județene în oportunitate de propagandă pentru proiectul minier al RMGC.

Roșia Montană este un o comună urbanizată încă din perioada interbelică din cauza mineritului, pe acea vreme efectuat în sistem privat. Tradițiile specifice moșilor nu sunt păstrate cu strictețe la Roșia Montană, poate doar în satele mai izolate. Totuși o serie de mituri și legende specifice fac parte din folclorul locului și deosebesc această zonă de alte zone ale Munților Apuseni. Larg răspândită printre mineri mai este încă **credința în vâlve**. Prin vâlvă se înțelegea un duh al băilor, care își făcea apariția sub diferite forme: femeie, bărbat, copil, animal sau se făcea remarcat doar prin zgomote. În general se consideră că, dacă apariția era albă și strălucitoare, ea se arăta minerilor ce se rugau mult la Dumnezeu și le indica filoanele bogate în aur, cerându-le în schimb să păstreze secretul cu prețul vieții. În schimb, dacă vâlva se înfățișa neagră și întunecată minerilor mai răi la suflet, ea le aducea în mod inevitabil nenorocire. De altfel, cu privire la originea denumirii unora dintre băile din Roșia Montană, există o serie de legende, conform cărora filoanele respective ar fi fost indicate unor băieți necăjiți de către vâlve, de exemplu minele "La Trandafir", "La Despicata", "La Cotoroața". Spre deosebire însă de celelalte credințe păstrate și perpetuate mai cu seamă de către femeile din Roșia Montană, credința în vâlve era în special apanajul bărbaților.

Sărbătorile religioase se păstrează cu strictețe, neexistând însă obiceiuri specifice locale în afara "pușcăturilor de Paști", când tinerii pușcă carbit în guri de tun de pe dealurile din jurul satelor.

4. Mediul economic

În prezent, în zona centrală a Munților Apuseni sunt operative aproximativ 170 societăți comerciale. Domeniul de activitate al întreprinderilor respective se situează cu precădere în sfera comerțului, exploatarea forestieră, meșteșugăritului și mineritului. Același specific se întâlnește și în zona Roșia Montană, deși numărul de societăți comerciale importante sunt concentrate în cele două orașe, Câmpeni și Abrud.

4.1 Sectorul primar

Sectorul primar, agricultura și silvicultura, sunt slab dezvoltate și reprezintă activități care se desfășoară la un nivel informal. Nu există statistici în ceea ce privește vânzarea, prețul curent al mărfurilor, rețeaua de vânzare. Ansamblul comerțului produselor agricole este informal. Multe produse agricole sunt pentru autoconsum, restul este folosit ca schimb contra unor servicii sau unor mărfuri. Multe produse sunt schimbate între ele; muncile mari (recoltarea fânului, evacuarea bălegarului, aprovizionarea cu lemne de foc, fabricarea țuicii) sunt colective. Multe produse sunt pentru consumul familial. Produsele de mezelărie sunt făcute în familie; toate derivatele sunt folosite (untura de porc este folosită pentru săpun, lâna pentru confecționarea de haine, fibrele vegetale pentru frânghii).

După registrul agricol, 86% în Bucium și 82% în Roșia Montană din producția de lapte este pentru autoconsum. 10-15% din producția de lapte este destinată consumului vițeilor. Rămâne puțin surplus și numai în cazul fermelor mari. Și el este vândut direct în sat sau într-un mod neregulat în piața din Câmpeni. Producția depinde de anotimp și este deci neuniformă. Există o lipsă

de control a calității laptelui și derivatelor. Rețeaua de în-
ajutorare, de schimb este foarte dezvoltată. Nu există sistem de
comercializare sau unități de transformare a produselor agricole
locale. Se poate spune că acest nivel este complet destructurat.
Producția locală nu este comercializată în magazinele alimentare
locale.

4.2 Sectorul secundar

Industria în zonă este în dificultate. Se poate spune că sectorul secundar se află într-o serioasă pierdere de viteză. În județul Alba producția industrială a scăzut cu 42,3% în 10 ani. Această pierdere de activitate se face crud resimțită în economia unor orașe ca Abrud, Câmpeni și zona lor de influență. Sectorul secundar rămâne cel mai mare furnizor de locuri de munca. Singura întreprindere care nu și-a redus efectivele în 10 ani este o întreprindere de prelucrare a lemnului din Câmpeni, Montana S.A. Câmpeni. Potrivit Agenției Locale de Șomaj, toate celelalte întreprinderi ale zonei și-au redus efectivele. Printre cele mai importante întreprinderi din regiune se pot aminti: întreprinderile miniere RosiaMin din Roșia Montană, CupruMin din Abrud și ArieșMin din Baia de Arieș. Urmează apoi industria textilă cu S.C. Filatura S.A. de bumbac de la Abrud, S.C. Tricomel S.A. la Câmpeni, S.C. Arieșul S.A. Conf la Baia de Arieș. Industria de prelucrare a lemnului Socom S.A. la Abrud, Cooperativa Moțul la Câmpeni și S.C. Detunata S.A. la Abrud. Per ansamblu numărul locurilor de munca a scăzut mult în marile întreprinderi. Doar micile întreprinderi au reușit să-și mențină o activitate constantă în ultimii 10 ani, dar ele nu sunt deloc suficiente pentru a absorbi toată mâna de lucru locală disponibilă. Referitor la prelucrarea lemnului există în Abrud mici ateliere.

Fondul forestier de pe raza oraşului Cîmpeni este administrat de Ocolul Silvic Cîmpeni și Ocolul Silvic Valea Arieșului, unități economice care desfășoară activități de cultură, rețineră și protecție a pădurilor. În prezent, exploatarea pădurilor se realizează în regim silvic. În această zonă se exploatează cantități mari de masă lemnoasă care se valorifică fie sub formă de cherestea, fie sub formă de produse finite (mobilă, obiecte de artizanat). Prelucrarea lemnului se face prin unități particulare mari cum este S.C.Montana S.A și prin unități mici și mijlocii, ca de exemplu S.C.Transilvania Production S.R.L., unități cu mari perspective pentru viitor. În condițiile în care ar putea beneficia de facilități fiscale similare celor acordate firmei Gold Corporation, SC MONTANA SA ar putea angaja un număr suplimentar de cca. 300 angajați. Dezvoltarea activității este susținută și de posibilitatea pregătirii forței de muncă la Grupul școlar forestier din localitate. În prezent, Grupul școlar pregătește 563 elevi. De menționat este și faptul că prin programul PHARE au fost aprobate fonduri în valoare de 5 mld. lei destinate reabilitării acestuia.

Majoritatea întreprinderilor din sectorul primar și secundar se află, deci, în orașele din împrejurimi. Firmele din Roșia Montană sunt de obicei legate de comerțul cu amănuntul și nu oferă suficiente locuri de muncă. Sectorul terțiar este practic inexistent în Roșia Montana, deși posibilitățile oferite de zonă sunt imense. Structura pe domenii de activitate a acestor agenți economici satisface în mare măsură nevoile populației în ce privește producția și comercializarea, deși se simte nevoia înființării unor firme care să lucreze la nivelul prestării serviciilor. Această nevoie nu este conștientizată într-o foarte mare măsură din cauza polarizării ce există în jurul orașelor apropiate, Abrud și Cîmpeni.

4.3 Situația cererii

Referitor la analiza cererii, aceasta dezvăluie situația economică, structura de consum, caracteristicile comportamentale ale consumatorilor din localitatea cercetată. Analiza situației cererii are ca scop prezentarea potențialului și volumului pieței, obiceiurile de cumpărare și consum.

Câteva caracteristici importante referitoare la situația cererii, respectiv comportamentul de consumator din comuna Roșia Montană, bazate pe chestionarele aplicate unui eșantion de 50 persoane din comună relevă următoarele:

- gospodăriile din comuna Roșia Montană nu prezintă o tendință clară de sărăcie. Populația localității este polarizată din acest punct de vedere. Acest fapt este bazat pe starea materială a celor chestionați.
- Familiile din comună au o tendință de investiție în producție mai mare decât cele din oraș. Acest lucru este bazat pe faptul că cei din comună au gospodării mai mari decât cei din oraș. Cu toate acestea în comună se poate observa o tendință de completare a veniturilor din producție proprie cu alte venituri.
- Nemulțumirile față de oferta de produse nu se referă la inaccesibilitatea produsului în localitate sau oferta de sortimente necorespunzătoare ci la prețurile ridicate.
- Pentru satisfacerea mai bună a consumatorilor din comună este recomandabil introducerea sistemului franchise pentru unele întreprinderi ofertante de produse și servicii.
- Numărul întreprinzătorilor din comună este redus. Foarte puțini erau chestionații care au amintit ca sursă

de venit, veniturile din întreprinderea proprie Comuna Roșia Montană oferă o oportunitate mare investitorii în domeniul prelucrării lăptelui și a produselor animaliere, dar nu trebuie să uităm nici de industria mică, oferta serviciilor în anumite domenii, respectiv agroturismul.

4.4 Strategia întreprinderilor

Între factorii care împiedică atingerea obiectivelor strategice a firmelor pe primul loc se situează existența investitorului canadian în comunitate, ceea ce blochează o dezvoltare alternativă mineritului din perspectiva sectorului terțiar, de exemplu. Modificarea planului de urbanism (PUG și PUZ) în iunie 2002 împiedică dezvoltarea firmelor prin simpla includere a zonei Roșia Montană în categoria zonelor industriale. Pe locul 2 se situează lipsa de capital, de investiții. Alți factori amintiți sunt: lipsa forței de muncă calificată, incapacitatea de plată a cumpărătorilor, concurența. Marea majoritate a comercianților nu intenționează în viitorul apropiat o investiție mai mare, dezvoltarea capacităților. Chiar la nivelul deschiderii unor noi afaceri, proprietarii locurilor de cazare au tras concluzia că momentan nu merită investit mai mult, ei nu intenționează o renovare a spațiilor în care funcționează, nu planifică o dezvoltare a capacităților, nu intenționează să intre în legalitate. Ei ar fi dispuși la o colaborare pentru dezvoltarea turismului din comună, dar nu ar fi de acord să preia inițiativa în acest scop. Investițiile realizate de către întreprinzătorii din comună sunt bazate pe resurse proprii. Acest fapt poate duce la o problemă gravă de structură economică. Cu resurse financiare reduse se pot realiza investiții de menținere a nivelului economic al întreprinderii, nicidecum o dezvoltare a capacităților.

Capitolul II. Analiza SWOT a comunei Roșia Montană

În concluzie, următoarea analiză SWOT a comunei Roșia Montană a fost realizată pentru a fi utilizată în elaborarea strategiei de dezvoltare:

Puncte forte	Slăbiciuni
<ul style="list-style-type: none"> • condițiile naturale favorizează creșterea ovinelor și bovinelor • posibilități și resurse agricole foarte bune pentru creșterea pomilor fructiferi • posibilitățile oferite de lacurile din comună • condiții favorabile dezvoltării turismului <ul style="list-style-type: none"> - galeriile și Muzeul Mineritului - biserici și clădiri de patrimoniu - posibilitatea pescuitului - posibilitatea organizării picnicurilor, excursiilor, campingurilor - aer curat - atitudinea pozitivă a localnicilor față de agroturism - gospodărie tradițională sătească, posibilitatea turiștilor de a se implica în treburile gospodărești - peisaje atractive în împrejurimi - posibilități de baie și vânătoare - aprovizionarea bună cu carne, produse lactate, pește • ponderea suprafețelor împădurite este mare, exploatarea pădurilor oferă 	<ul style="list-style-type: none"> • infrastructura fizică este slab dezvoltată • posibilitățile tot mai reduse ale cetățenilor de a-și lucra pământul, dificultatea de a-și valorifica la prețuri convenabile produsele obținute. • numărul mașinilor agricole scade de la an la an, cele existente sunt vechi, la un grad înalt de uzură și cu randamente scăzute. Din structura acestor mijloace se explică în mare parte și rezultatele slabe obținute în agricultură cât și gradul redus de mecanizare ce se poate asigura mai ales în condițiile fărâmițării excesive a terenurilor. • marea parte a suprafețelor arabile este în zonă nefavorabilă (ex. deal) • numărul redus al agricultorilor cu personalitate juridică • o mare parte a terenurilor arabile sunt părăsite • rentabilitatea limitată a capitalului investit în mediul natural • posibilitatea limitată de obținere a capitalului • gradul de mortalitate ridicat • creșterea numărului de decese

<p>venituri suplimentare</p> <ul style="list-style-type: none"> • situația școlilor este relativ bună și în dezvoltare • disponibilitatea forței de muncă ieftine • dorința localnicilor de a participa la dezvoltarea economică și socială a comunei prin muncă voluntară 	<p>față de numărul de nașteri</p> <ul style="list-style-type: none"> • structura ocupării forței de muncă, proporția ridicată a forțelor secundare • procentul ridicat al șomerilor, scăderea eficienței de muncă ale acestor persoane • emigrarea tinerilor cu capacități bune, cu calificare adecvată spre oraș • numărul ridicat de pensionari, respectiv al persoanelor cu pensie de boală • numărul ridicat de tineri fără experiență • nr scăzut al organizațiilor non-guvernamentale, de apărare a intereselor ale unor grupe de persoane, organizațiilor culturale, profesionale, etc. • lipsa resurselor financiare • dezvoltarea unui centru cu caracter monoindustrial • echipamente și tehnologii învechite • capacitate lentă de adaptare a întreprinderilor la modificările intervenite în structura piețelor • existența unei întreprinderi puternic poluante și energointensive • utilități turistice nefolosite la capacitate • reclama turistică insuficientă • infrastructura de transport și dotare tehnică în turism necorespunzătoare • personal insuficient calificat pentru a asigura servicii turistice de calitate • număr mic de IMM-uri active
---	--

24

	baze pe producerea de bunuri și servicii <ul style="list-style-type: none"> • aport redus de capital străin în capitalul social al IMM-urilor • valorificarea la un nivel minim al statutului de zonă defavorizată
--	--

Posibilități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> • pornirea agroturismului, turismului rural: <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea unui sistem de turism (posibilități de cazare, masă ieftine) - campinguri în împrejurimile lacurilor - ofertă de distracții mai mare, și de un nivel mai ridicat - participarea la evenimente - accentuarea curiozităților din regiune prin comunicare - ameliorarea imaginii comunei, păstrarea curățeniei - ocrotirea mediului, a naturii - ofertă culturală mai mare - ocrotirea monumentelor istorice, monumente ale naturii. • măsuri comunicaționale: <ul style="list-style-type: none"> - informare mai activă - activitate de reclamă și PR mai intensivă - accentuarea valorilor, punctelor forte, posibilităților. • atragerea investitorilor din țară și de peste hotare • participarea la programe de 	<ul style="list-style-type: none"> • lipsește baza cofinanțării pentru participări la Programul SAPARD • proprietarii funciari vârstnici nu se pot acomoda la cerințele economiei de piață, pregătirea lor nu este adecvată, sistemul de consultanță de specialitate nu funcționează satisfăcător • introducerea normelor de producție și a standardelor calitative din Uniunea Europeană întârzie • nu se găsesc specialiști cu pregătire profesională adecvată pentru elaborarea programelor de dezvoltare rurală, mai ales aceia care ar participa în mod continuu la implementarea acestor programe cu o durată de mai mulți ani • participarea la rețelele naționale și internaționale de turism este slabă • costurile turismului rural depășesc posibilitățile financiare ale turiștilor autohtoni • distanța relativ mare a centrelor de aprovizionare și desfacere • calificarea slabă a forței de

<p>dezvoltare comunitară, finanțate de diferite fundații</p> <ul style="list-style-type: none"> • depunerea unor proiecte pentru dezvoltări infrastructurale în co-finanțare • găsirea unor parteneri străini pentru comună • înființarea unor organizații non-profit, asociații culturale, profesionale • depunerea unor proiecte SAPARD pentru înființarea unităților de prelucrare a produselor piscicole și agricole • stimularea învățământului 	<p>muncă disponibilă</p> <ul style="list-style-type: none"> • investitorii externi ar putea pune în pericol întreprinzătorii locali
---	--

29

Capitolul III. Elemente de strategie²

15

1. Introducere

Elementele de strategie de dezvoltare a comunei Roșia Montană au fost elaborate pe baza datelor prezentate în capitolul anterior, ținându-se și seama de următoarele aspecte, deosebit de importante pentru implementarea unor elemente din strategia pe termen scurt:

1. prezența investitorilor canadieni în zonă, fenomen care generează efecte negative la nivelul comunității

2. colaborarea dintre autoritățile locale și investitorii canadieni, precum și suportul acordat de către instituțiile statului preconizatului proiect, motiv pentru care zona este percepută ca zonă mono-industrială

3. modificarea Planului de Urbanism General al comunei la presiunea RMGC, ceea ce face ca orice proiect (altul decât cel de minerit la suprafață) să nu fie compatibil cu planurile de urbanism

4. presiunea psihologică exercitată asupra locuitorilor comunei, ceea ce face dificilă practica unei dezvoltări alternative mineriului

5. inexistența unei strategii de dezvoltare viabile pentru regiunea din care comuna face parte

6. interesul scăzut al autorităților locale și regionale de a gândi o astfel de strategie compatibilă cu conceptul de dezvoltare durabilă și nu cu acela de dezvoltare industrială

² Se folosește termenul de elemente de strategie și nu strategie de dezvoltare din cauza faptului că planul propus de Asociația Alburnus Maior nu reprezintă o strategie de dezvoltare propriu-zisă ci o abordare a unora din problemele identificate. Asociația Alburnus Maior nu are capacitatea de a se implica activ în toate aspectele care țin de dezvoltarea comunei. Totuși, elementele de strategie propuse sunt deosebi de importante pentru că au aplicabilitate practică imediată, spre deosebire de strategiile obișnuite de dezvoltare elaborate de instituții guvernamentale care rămân doar la stadiul de proiect, implementarea lor lăsând de dorit.

2. Metodologie

Elementele de strategie au fost gândite astfel încât să aibă o aplicabilitate practică imediată, incluzând aspecte care pot fi implementate ținând seama de situația dificilă în care se află comuna Roșia Montană și zonele împrejmuitoare. Având în vedere inexistența comunicării dintre Asociația Alburnus Maior și autoritățile locale, elementele de strategie se referă strict la componenta dezvoltării alternative mineritului și a spiritului antreprenorial în localitate, facând abstracție de o serie de probleme pe care Asociația Alburnus Maior nu are competența și posibilitatea de a le soluționa. Acestea se referă în special la infrastructură. Facilitarea accesului la servicii medicale decente, alimentarea cu gaz a comunei, reabilitarea drumurilor reprezintă probleme care au fost identificate în cadrul cercetării, dar care nu au din perspectiva organizației o posibilitate de soluționare la care Asociația Alburnus Maior să participe activ. Dar aceste probleme au fost luate în considerare, urmând să se regăsească în elementele de strategie sub forma unor obiective sau activități care indirect pot contribui la grăbirea soluționării lor.

În elaborarea elementelor de strategie pentru Roșia Montană s-a pornit de la cazul general înspre cel particular, luându-se în considerare o serie de aspecte ale strategiilor guvernamentale propuse pentru dezvoltarea durabilă a Munților Apuseni, dar și aspecte prezente în lucrări de specialitate care accentuează componenta ecologică a dezvoltării elaborate în completarea strategiilor guvernamentale. Elementele de strategie au fost orientate spre obiective pe termen scurt, mediu și lung. Au fost elaborate într-o primă fază obiectivele pe termen mediu și lung la

nivel general, urmând că ulterior să fie dezvoltate obiectivele strategice pe termen scurt.

Deși s-a pornit de la modelul strategiilor propuse de instituțiile guvernamentale, s-a luat în considerare și punctul slab al guvernelor românești de după 1989: operaționalizarea strategiilor de dezvoltare (cauza principală a eșecului cvasitotalității strategiilor elaborate după anul 1989). Neînțelegerea mecanismului de operaționalizare a strategiilor, frecvența mare a modificărilor cadrului organizatoric al instituțiilor guvernamentale (agenții, ministere) și a cadrului legislativ au împiedicat coagularea unor obiective strategice care să își găsească răspunsul în activități implementate cu succes. La acestea se adaugă corupția și proasta gestionare a resurselor existente.

S-au luat în considerare două tipuri de obiective: cele determinate de situația internă a zonei și cele reluate din experiența altor sisteme. Obiectivele sugerate de situația internă a sistemului (1) au fost elaborate pe baza analizelor resurselor prezentată în capitolul 1. Obiectivele preluate din experiența altor sisteme (2) au folosit modele comunitare din imediata apropiere a Roșiei Montane (Gârda, Râmeți, Sâncraiu), dar și din comunități din Franța, Italia etc, țări cu experiență în dezvoltarea durabilă. Elementele de strategie au fost orientate spre obiective pe termen scurt, mediu și lung.

Conform recomandărilor Adunării Generale ONU privind elaborarea strategiilor de dezvoltare durabilă, 3 criterii generale au fost luate în considerare pentru elaborarea elementelor de strategie ale zonei Roșia Montană:

1. protecția sănătății oamenilor, animalelor, plantelor, conservarea biodiversității, cadrului și resurselor naturale

2. eficiența capitalului natural, uman, economic etc.
3. echitatea între membrii societății și între generațiile viitoare, echitate privită ca acces la resurse și ca satisfacere a nevoilor fundamentale.

Criteriile (4) secundare de ierarhizare a obiectivelor au luat în considerare:

- a. părerea comunității relevantă de chestionarele aplicate și de interviuri
- b. posibilitatea implicării directe a Asociației Alburnus Maior
- c. posibilitatea folosirii resurselor existente pentru o eficiență maximă cu un cost minim.

Obiectivele strategice (5) au fost evaluate și selectate pe baza următorilor indicatori (6):

- gradul de accesibilitate al resurselor folosite
- gradul de înțelegere a problemelor expuse de către comunitate
- gradul de implicare a locuitorilor în problema respectivă
- ușurința în implementare
- gradul de risc al activităților ce converg obiectivului ales
- gradul de implicare al altor actori
- costul activităților ce converg obiectivului ales

Au fost eliminate din schema elementelor de strategie acele obiective strategice care presupun implicarea unor actori din Rosia Montana (administratia publica locala, alte institutii ale statutului) care nu se implica direct în creionarea unor strategii de dezvoltare alternativa din cauza sustinerii puternice a singurului proiect propus deocamdata, cel de minerit la suprafata. Au fost eliminate si acele obiective care presupun costuri foarte mari pe care Asociația Alburnus Maior si partenerii săi nu și le pot încă asuma.

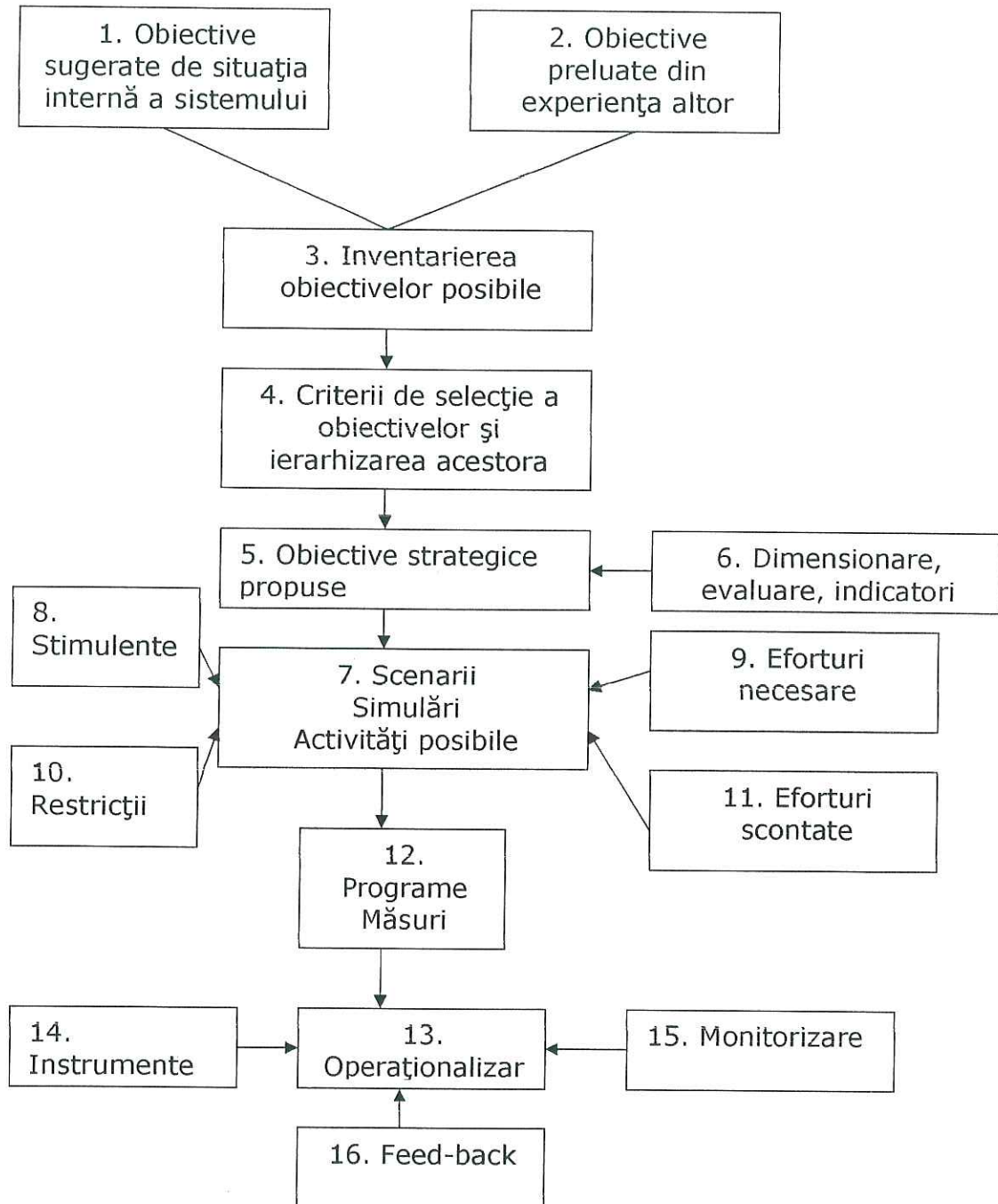
Scenarii și activitățile posibile (7) sunt prezentate sub forma unor proiecte derulate, în curs de derulare sau propuse pentru derulare de către Asociația Alburnus Maior și partenerii săi. Acestea demonstrează viabilitatea elementelor de strategie propuse de către asociația noastră prin prisma implementării imediate a activităților ce susțin obiectivele strategice. Stimulentele (8) și restricțiile (9) au fost identificate luând în considerare actorii implicați în problema Roșia Montană. Partenerii naționali și internaționali care susțin dezvoltarea durabilă la Roșia Montană echilibrează deocamdată atitudinea ostilă a actorilor guvernamentali care doresc o monoindustrializare a zonei. Restricțiile referitoare la PUG, PUZ au fost deja amintite și au fost luate în considerare în elaborarea strategiei. În pofida faptului că la Roșia Montană nu se mai pot construi alte edificii în afara celor industriale, proiectele asociației demonstrează că, cu puțină creativitate, se pot începe activități economice în special în domeniul agro-turistic, în situația dată. Eforturile necesare (10) și eforturile scontate (11) sunt incluse în descrierea proiectelor sub forma resurselor necesare pentru buna desfășurare a activităților. Având în vedere că elementele de strategie sunt propuse de către o organizație ne-guvernamentală, nu se pune problema elaborării unor politici, programe și măsuri (12). În locul politicilor și programelor, asociația noastră propune o serie de proiecte de mai mică sau mai mare amploare capabile să demonstreze că dezvoltarea durabilă este posibilă în zona Roșia Montană. Din cauza acestui fapt, ultimele elemente ale schemei de dezvoltare a unei strategii, respectiv instrumentele (14), operaționalizarea (13), monitorizarea (15), feed-back-ul (16) nu se regăsesc separat în studiul nostru, fiind incluse în propunerile de proiecte.

Schema logică a elementelor folosite pentru elaborarea strategiei sunt redată mai jos, în figura 1.1

42

Figura 1.1

3. Audit de imagine

Auditul de imagine are aplicabilitate în sectorul dezvoltării turismului și a fost realizat pe baza interviurilor și chestionarelor aplicate, dar și pe baza discuțiilor avute cu turiști din afara zonei care privesc comunitatea cu un ochi neutru din punctul de vedere al consumatorului de servicii turistice. O parte din aspectele menționate în cadrul auditului de imagine au fost prelucrate pentru a fi incluse în obiectivele strategice pentru dezvoltarea agroturismului în zonă.

Roșia Montană nu oferă posibilități multiple de petrecere a timpului liber față de alte regiuni cu potențial turistic, dar acest aspect este compensat de frumusețea peisajului și de publicitatea făcută zonei din cauza controversatului proiect minier.

Persoanele intervievate consideră că zona lor este vizitată din mai multe motive. Cele mai importante motive de vizită sunt: peisajul, vestigiile romane, lacurile, vizitarea unei zone amenințate cu dispariția. Nu sunt amintite motivele: posibilități de învățare, afaceri, oferta de cazare, masă, turism, cumpărături, etc. În cadrul tinerilor vizitatori cea mai mare pondere reprezintă posibilitatea de pescuit, persoanele mai în vârstă vin pentru vizitarea rudelor, respectiv liniștea, aerul curat și calmul oferit de această zonă.

3. 1 Propuneri pentru formarea unei imagini mai bune a comunei

Analizând răspunsurile date la întrebările din interviuri și chestionare, putem trage următoarele concluzii:

- numărul vizitatorilor, turiștilor ar crește, dacă s-ar ameliora calitatea următorilor factori:

67

- posibilități de distracții mai multe, de o calitate mai bună, oferta culturală mai mare
 - amenajarea tăurilor
 - oferta de servicii mai dezvoltată
 - luarea măsurilor de ocrotire a mediului
 - formarea unei imagini mai curate a comunei.
- buna dispoziție nu depinde doar de mediul extern ci și de mentalitatea oamenilor

Măsurile care trebuie luate pentru crearea unui cadru favorabil dezvoltării comunei și implicit a îmbunătățirii imaginii acesteia sunt de mai multe tipuri:

- măsuri economice:
 - crearea de noi locuri de muncă
 - dezvoltarea economică
 - creșterea nivelului de trai
 - investiții, dezvoltări
 - dezvoltarea industriei mici
 - dezvoltarea infrastructurii (telefon, gaz, apă, canalizare, etc.)
 - repararea drumurilor, ameliorarea posibilităților de transport.
- măsuri privind dezvoltarea agroturismului și a turismului rural:
 - dezvoltarea unui sistem de turism (posibilități de cazare, masă ieftine)
 - curățarea și amenajarea tăurilor
 - campinguri în împrejurimile tăurilor
 - ofertă de distracții mai mare, și de un nivel mai ridicat

-
- 35
- participarea la evenimente
 - accentuarea curiozităților din regiune prin comunicare
 - ameliorarea imaginii comunei, păstrarea curățeniei
 - ocrotirea mediului, a naturii
 - ofertă culturală mai mare
 - ocrotirea monumentelor istorice, monumente ale naturii.

- măsuri comunicaționale:
 - informare mai activă
 - activitate de reclamă și PR mai intensivă
 - accentuarea valorilor, punctelor forte, posibilităților.

În urma chestionării turiștilor care au trecut prin Roșia Montană în perioada iunie-septembrie 2006 a fost realizată o schemp a așteptărilor acestora față de condițiile localității din mediul rural unde își petrec vacanța. Următoarele criterii au fost notate:

1. frumusețea naturii, a mediului:

- peisaj frumos
- existența tăurilor
- localități interesante
- păduri situate în apropiere, pentru excursii
- flora și fauna bogată
- existența munților, dealurilor, stâncilor

2. calitatea serviciilor, cazare, masă

- prețurile mici la cazare și masă
- baie separată
- accesibilitate ușoară a localității

- oferta de servicii la nivel ridicat
- posibilitatea cumpărăturilor
- posibilitatea cunoașterii persoanelor noi, a culturii acestora
- posibilități de masă
- loc corespunzător pentru singurătate, liniște

3. posibilități de distracții

- posibilități de ascultare a radioului, vizionării televizorului
- baruri
- parcuri de distracții, pentru copii
- evenimente sportive
- posibilitatea de pescuit
- discotecă

4. posibilități de cunoaștere, posibilități culturale

- accesibilitate ziarelor, surselor de informație
- apropierea monumentelor istorice
- muzee, expoziții de pictură
- posibilitatea cunoașterii noilor culturi
- posibilitatea studierii unor animale, plante rare
- ghidarea prin împrejurimi

5. posibilități sportive

- terenuri de joacă cu mingea
- săli de biliard
- posibilități de călărie
- excursii în zonă
- alpinism

Acești factori nu sunt în întregime caracteristici zonei Roșia Montană și nu sunt definatori pentru crearea unui sistem turistic în

Roșia Montană. Prin pornirea agroturismului se încearcă o revitalizare a zonei cu păstrarea specificului ei și nu prin adaptarea la turismul de masă. Totuși, având în vedere că aceste criterii au fost menționate ca fiind luate în considerare de către turiști, neglijarea lor ar duce la eliminarea unor segmente ale grupului țintă.

Din punctul de vedere ale investitorilor rolurile determinante le au: cheltuielile de înființare și funcționare reduse, respectiv investițiile reduse în dezvoltarea infrastructurii. De asemenea este foarte importantă disponibilitatea forței de muncă, respectiv atitudinile populației și a administrației locale față de investitori. În cazul comunei Roșia Montană, putem spune, că atât populația, cât și administrația locală, respectiv întreprinzătorii locali nu au o atitudine pozitivă față de investitori.

În alegerea amplasării investițiilor, întreprinzătorii mai țin cont de structura logistică, localizarea comunei față de centrele de desfacere, respectiv aprovizionare.

4. Probleme și obiective pe termen mediu și lung

4.1 Populația și nevoile sociale

4.1.1 Demografie

Probleme

- îmbătrânirea accentuată a populației,
- depopularea datorită migrației, în special a tinerilor, cu studii medii sau superioare, spre centrele urbane
- sporul natural negativ

Obiective pe termen scurt:

- crearea unui centru de informare și resurse pentru tineri facilitând implicare lor în viața comunității,

-
- organizarea unor cursuri de limbi străine, informatică, cursuri de calificare și recalificare pentru tineri,
 - implicarea tinerilor în ghidaje ale turiștilor în zonă, precum și în alte activități care pot genera venituri alternative,
 - încurajarea spiritului întreprinzător în rândul tinerilor

Obiective pe termen mediu și lung:

- condiții de viață atractivă pentru tineri, atât pentru cei din localitate cât și pentru cei din exterior (care ar dori să se stabilească în comună)
- crearea de condiții și facilități pentru familiile tinere cu copii

4.1.2 Starea de sănătate și servicii medicale

Probleme

- cadre medicale și auxiliare insuficiente,
- dotări ale dispensarelor medicale necorespunzătoare și învechite care îngreunează sau împiedică diagnosticarea,
- dificultăți privind accesul la medicamente și tratament (distanțe mari de parcurs, resurse limitate ale dispensarelor din comună).

Obiective pe scurt

- încurajarea înființării unor ONG-uri de asistență socio - medicală
- atragerea de fonduri neguvernamentale pentru educație de sănătate

Obiective pe termen mediu și lung

- acces facil la servicii medicale de calitate, prompte și suficiente,
- populație educată privind starea generală de sănătate și modalitățile de a duce o viață sănătoasă,

- eliminarea factorilor de perturbare a calității vieții

89

4.1.3 Starea de ocupare a forței de muncă

Probleme

- nivel relativ ridicat al șomajului,
- lipsa de inițiativă locală,
- disponibilizările ce se vor realiza în minieră,
- mentalitatea față de schimbare și reconversie profesională.

Obiective pe termen scurt

- organizarea unor cursuri de reconversie profesională,
- organizarea unor seminarii și vizite de lucru în alte comunități în vederea stimulării inițiativei locale,
- înființarea unui centru de informare și resurse pentru comunitate,
- informarea locuitorilor despre posibilitățile de dezvoltarea a unei afaceri în mediul rural, precum și consultanță oferită în acest sens

Obiective pe termen mediu și lung

- facilitarea creării unor locuri de muncă suficiente și în domenii variate de activitate, cu venituri îndestulătoare pentru satisfacerea nevoilor de trai,
- dezvoltarea spiritului antreprenorial în special în rândul tinerilor,
- dezvoltarea unui sistem de cursuri de reconversie profesională în domenii căutate pe piața forței de muncă.

49

4.1.4 Educația

Probleme

- infrastructură uzată, necorespunzătoare desfășurării actului educațional
- constrângeri materiale datorită bugetelor mici alocate de către autorități pentru susținerea actului educațional
- lipsa posibilității de formare continuă pentru adulți
- grad redus de asociativitate

Obiective pe termen scurt

- încurajarea înființării organizațiilor civice, culturale etc.
- crearea unui sistem de formare continuă pentru adulți,
- crearea unui centru de formare profesională care să ofere cursuri de agroturism, ecologie, agricultură biologică, întocmirea unui plan de afaceri, etc.
- realizarea unor excursii de studiu pentru elevii/tinerii din zonă și implicarea lor în diferite activități alternative programei școlare,
- acces la calculator conectat la internet.

Obiective pe termen mediu și lung

- posibilitatea neîngrădită de împlinire individuală prin educație,
- acces la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul rural,
- infrastructură și bază materială suficientă și capabilă să satisfacă nevoile legate de actul educațional,

4.2. Cultura

Probleme

- infrastructură și bază materială în declin,

-
- resurse financiare insuficiente pentru practicarea și revitalizarea unor obiceiuri și forme de exprimare a culturii tradiționale,
 - acces dificil sau restrictiv la surse de informare (mass-media, cărți, internet etc.)
 - abandonul practicilor tradiționale,
 - lipsa de implicare a autorităților în protejarea centrului istoric și a caselor de patrimoniu,
 - lipsa unei biblioteci și a unui centru comunitar cultural
 - majoritatea vestigiilor arheologice au fost descărcate de sarcină arheologică

Obiective pe termen scurt

- promovarea proiectelor culturale în cadrul festivalului anual FânFest
- promovarea obiectivelor culturale prin intermediul proiectelor turistice
- asistarea localnicilor proprietari de case de patrimoniu în renovarea lor și utilizarea lor în scopuri turistice
- oferirea asistenței financiare și experte autorităților competente pentru includerea vestigiilor arheologice de la Roșia Montană în lista siturilor UNESCO

Obiective pe termen mediu și lung

- practici tradiționale revitalizate și capabile de a fi transmise nealterate generațiilor viitoare
- practici tradiționale puse în valoare
- acces facil la surse de informație tradiționale sau moderne
- infrastructură corespunzătoare cerințelor unei societăți în perpetuă mișcare
- realizarea unui parc cultural al arheologiei miniere romane

69

4.3. Infrastructura

4.3.1 Alimentare cu apă curentă, canalizare

Probleme

- sistemul de alimentare cu apă curentă este redusă ca lungime, deserving o mică parte din totalul populației comunei iar canalizare publică nu există,
- gospodăriile care au bazine vidanjabile sau fose septice sunt relativ puține,
- deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamanjate (cursuri de apă afectate, infiltrații în sol).

Obiective pe termen scurt

- colaborarea cu ONG-uri de mediu pentru un program de educație ecologică

Obiective pe termen mediu și lung

- populație informată asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate, asupra utilizării durabile a resurselor de apă și a prevenirii poluărilor

4.3.2 Drumuri și transport

Probleme

- stare tehnică necorespunzătoare a drumurilor județene și comunale
- fonduri locale insuficiente pentru construirea și întreținerea drumurilor
- dependența financiară de fondurile alocate de la bugetul Consiliului Județean
- transport public inexistent.

Obiective pe termen scurt

- încurajarea locuitorilor să facă lobby-ing pe lângă instituțiile publice abilitate să rezolve aceste probleme
- asistarea locuitorilor în înființarea unor firme de transport care să deservească nevoile existente

Obiective pe termen mediu și lung

- o rețea de drumuri funcțională care să deservească nevoile curente ale locuitorilor și activităților economice fără să afecteze starea mediului înconjurător,
- sistem de transport în comun

4.4 Economia

4.4.1 Industria

Probleme

- resurse financiare insuficiente, investiții autohtone și străine limitate (exceptând RMGC)
- echipamente și tehnologii învechite, poluante
- tendințe de monoindustrializare

Obiective pe termen scurt

- promovarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor
- stimularea micii industrii și a atelierelor meșteșugărești
- crearea unui club al micilor întreprinzători și producători
- crearea unui centru de resurse pentru micii întreprinzători și producători

Obiective pe termen mediu și lung

- industrie diversificată, dinamică și capabilă să ofere posibilitatea de împlinire profesională și materială locuitorilor comunei
- dezvoltarea industriei panificației

-
- înființarea unui centru de colectare și prelucrare a laptelui
 - înființarea unor ateliere de cojocărie, vopsitorie, prelucrarea pieilor de animale
 - înființarea unor unități de prelucrare a lemnului
 - reluarea producției de covoare din lână țesute manual și a altor țesături de interior
 - industrie nepoluantă și durabilă
 - înfrățirea comunei cu alte comune din străinătate și realizarea de schimburi comerciale/ turistice
 - stoparea activităților economice care pot polua sau degrada calitatea mediului înconjurător

4.4.2 Agricultură

Probleme

- resurse financiare insuficiente, investiții puține
- utilaje agricole învechite, rudimentare și tehnologii neperformante
- media de vârstă ridicată a celor ce se ocupă de activități agricole
- parcelarea terenului (suprafețele agricole nu pot fi întotdeauna lucrate mecanizat) și probleme legate de posesiune
- degenerarea raselor animalelor și servicii medicale veterinare sporadice
- scăderea producțiilor medii la aproape toate culturile
- piață de desfacere redusă
- neinteresul autorităților locale de a sprijini acest sector.

Obiective pe termen scurt

- asocierea producătorilor,

- atragerea de fonduri pentru dezvoltarea agriculturii biologice și a fermelor ecologice

Obiective pe termen mediu și lung

- practici de agricultură durabilă, adaptate condițiilor climaterice și solului din comună,
- dezvoltarea activităților de achiziționare și valorificare a fructelor de pădure și a plantelor medicinale
- activități agricole diversificate și generatoare de venit,
- încurajarea agriculturii biologice,
- îmbunătățirea practicilor agricole,
- politici de marketing eficiente.

4.4.3 Comerțul și serviciile

Probleme

- unități comerciale mici, cu profit mic,
- diversitate redusă, majoritatea fiind orientate spre alimentație publică - magazine alimentare și baruri
- orientare în majoritate spre clienții locali,
- activități de marketing reduse,
- valorificare slabă a resurselor locale.

Obiective pe termen mediu și lung

- diversificarea obiectului de activitate al firmelor,
- utilizarea eficientă a resurselor locale,
- promovarea unor tehnici eficiente de marketing,
- orientarea parțială spre turiști ca potențiali clienți,
- crearea unor unități în domeniul prestării serviciilor în agricultură (servicii agricole și de întreținere a mijloacelor mecanice utilizate în agricultură)

-
- dezvoltarea serviciilor de întreținere și reparatii a mijloacelor auto (tip autoservice)
 - înființarea de stații de alimentare cu carburanți
 - înființarea unor servicii de transport persoane și marfă

4.4.4 Turismul. Agro-turismul

Probleme

- inexistența unor pensiuni agro-turistice
- lipsa unor produse turistice coerente
- lipsa personalului calificat în turism - manageri, ghizi
- promovare slabă a produselor turistice existente

Obiective pe termen scurt

- crearea unui centru de informare turistică care să dispună de personal calificat și materiale informative și de prezentare
- asistarea localnicilor în deschiderea și conducerea unei activități în turism
- atragerea de fonduri pentru dezvoltarea activităților turistice
- promovarea zonei ca zonă turistică de interes

Obiective pe termen mediu și lung

- înființarea unor pensiuni agro-turistice tradiționale,
- informarea cetățenilor despre modul de funcționare și realizarea a unei afaceri în turism,
- realizarea unor programe de pregătire pentru practicanții de agro-turism,
- realizarea unor produse turistice diversificate,
- realizarea și promovarea unor evenimente locale,
- adoptarea unor măsuri eficiente de promovare,
- practicarea unui turism integrat, cu pachete turistice variate,

-
- luarea în administrare de către un grup de turiști a zonelor protejate și crearea unui plan de management integrat al acestora
 - marcarea de trasee turistice,
 - declararea zonei ca zonă protejată ecologic unde se practică agricultura, zootehnia, horticultura, avicultura și apicultura în condiții ecologice
 - punerea în valoare a tezaurului etno-cultural: obiceiuri, datini, arhitectura caselor, lucrari de artizanat, produse tipice economiei rurale, produse alimentare ecologice

4.5. Mediul înconjurător

Probleme

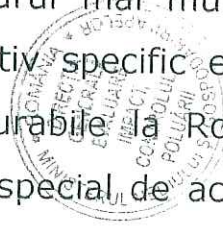
- poluarea datorată exploatării miniere (halde de steril, ape acide, etc)
- poluarea apei datorate lipsei unui sistem de epurare a apelor uzate,
- sistem de gestionare a deșeurilor ineficient,
- necunoașterea normelor de mediu și a legislației în vigoare,
- educație ecologică redusă.

Obiective pe termen mediu și lung

- promovarea practicilor de agricultură ecologică,
- realizarea unor cursuri de educație ecologică,
- curățarea cursurilor de apă și a domeniului public,
- atragerea unor investitori pentru preluarea serviciului de salubritate,
- crearea unor mecanisme de colectare selectivă a deșeurilor,
- promovarea unor tabere ecologice anuale care să adune activiști de mediu din întreaga țară

Obiectivele strategice pot fi grupate nu doar în funcție de domeniu. O parte din obiective se repetă în cadrul mai multor categorii, ceea ce dovedește faptul că acel obiectiv specific este deosebit de important în contextul dezvoltării durabile la Roșia Montană. Proiectele propuse au ținut cont în mod special de acest gen de obiective.

72

Capitolul IV. Proiecte desfășurate sau propuse de Asociația Alburnus Maior și instituțiile sale partenere

Asociația Alburnus Maior, împreună cu partenerii săi, au început deja desfășurarea unor proiecte de dezvoltare care vin în întâmpinarea nevoilor identificate, proiecte pe care le prezentăm pe scurt în continuare:

1. FânFest 2004

Status: Implementat

Perioada: 27-29 august 2004

Buget: 9500 euro

Fân Fest Roșia Montană 2004 a fost festival inedit care s-a adresat atât tinerilor dinamici și dornici de aventură, cât și locuitorilor din zona Văii Arieșului. Ideea festivalului s-a născut din dorința de a promova zona Roșia Montană și de a sprijini locuitorii în a găsi modalități alternative de dezvoltare (turismul cultural, agroturismul, desfacerea produselor tradiționale). Participanții la Fân Fest au avut posibilitatea de a face excursii în zonă, de a vizita Muzeul Mineritului, de a explora masivul Cârnic cu zecile de galerii romane și dacice și de a participa la o noapte de protest muzical cu trupe cunoscute de rock și hip hop. Publicul festivalului a fost de aproximativ 4000 de persoane, în principal tineri între 15 și 30 de ani, din țară și străinătate, dar și locuitori ai Văii Arieșului. Având în vedere faptul că principalii organizatori ai festivalului sunt organizații neguvernamentale, Fân Fest a fost și o sărbătoare a tuturor voluntarilor și a celor preocupați de dezvoltarea durabilă a

zonelor rurale din România. Fân Fest promovează alternativa, dinamismul și spiritul civic !

Locația festivalului : localitatea Roșia Montană, Platoul Jig-Văidoaia, altitudine aprox. 1000 m

Organizatori și parteneri ai Fân Fest : Principalul organizator al festivalului a fost Asociația "Alburnus Maior" în colaborare cu Institutul Român pentru Acțiune, Instruire și Cercetare în Domeniul Păcii, Greenpeace CEE, Asociația Culturală "Avram Iancu", Fundația "Potaissa", Centrul de Voluntariat Provobis, Cercetașii României, Liga Studenților din Universitatea "1 Decembrie" Alba Iulia, Asociația Ecologistă "Floarea de Colț", Asociația "Gata Oricând".

Fân Fest Roșia Montană a fost masiv promovat în media. Pe lângă promovarea clasică, festivalul a fost făcut cunoscut prin Caravana Greenpeace CEE la alte evenimente și festivaluri din țară: Festivalul de Artă Medievală de la Sighișoara, Concertul Stufstock - Vama Veche etc. Marșul Solidarității pentru Roșia Montană, care a precedat festivalul, a strâns peste 150 de participanți care au parcurs distanța Cluj-Roșia Montană (134 km) pe jos. De asemenea, festivalul a beneficiat de promovarea pe Internet prin numeroase site-uri și liste de discuții. Postul de televiziune **MTV România** a fost partenerul media principal al festivalului.

2. Drumul Aurului la Roșia Montană

Status: Implementat

Perioada: 1 iunie – 1 septembrie 2005

Buget: 3900 Euro, finanțat de Fundația pentru Parteneriat Miercurea Ciuc.

Website: www.drumulaurului.ro

Scopul proiectului l-a reprezentat crearea unui cadru favorabil dezvoltării durabile alternative mineritului în Roșia Montană prin integrarea zonei în rândul celor care beneficiază de inițiativele „Drumurilor verzi”. **Obiectivele** proiectului au fost:

1. Identificarea obiceiurilor tradiționale legate de minerit și a altor aspecte care țin de identitatea locala în Roșia Montană și satele înconjurătoare.

2. Promovarea acestora ca valori ale zonei prin intermediul unui „Drum al aurului”.

3. Implicarea locuitorilor din Roșia Montană în activități care pot aduce venituri alternative.

Grupul țintă:

- localnicii din Roșia Montană care au fost direct implicați în activitățile care țin de constituirea „Drumului aurului”, cel puțin 300 de familii.
- participanții la Fânfest (aproximativ 8000 de oameni) care au luat primii contact cu prezentarea „Drumului aurului”.

Aria geografică de desfășurare a proiectului: satele aparținătoare comunei Roșia Montană (Gura Cornei, Corna, Roșia Montană, Bunta, Ignătești, Gura Roșiei, Balmoșești, Iacobești, Jarina, Blidești, Bucium Sat, Dogărești, Hilesti, Florești, Bisericani, Cărpeniș), precum și comuna Bucium și orașul Abrud.

Prin implementarea primei faze a proiectului s-a demonstrat ca Roșia Montană nu este o zonă monoindustrială și potențialul de dezvoltare alternativă mineritului există și trebuie exploatat. Locuitorii au fost încurajați să recunoască și să valorifice tradițiile locului prin mici inițiative economice. Stagnarea datorată prezenței investitorilor canadieni în regiune va înceta printr-un prim pas efectiv spre o dezvoltare durabilă.

Rezultatele concrete și cuantificate sunt următoarele:

- identificarea și includerea în „Drumul aurului” a 20 de obiective turistice de interes
- implicarea unui număr de 50 de localnici în identificarea și valorificarea obiectivelor turistice
- asistarea unui număr de 3 familii în obținerea certificatului de producător sau autorizației de persoană fizică, asociație familială sau pentru încurajarea liberei inițiative economice, crearea și înregistrarea unor noi societăți comerciale
- amplasarea a 30 de indicatoare care marchează obiectivele importante de vizitat în cadrul „Drumul aurului”
- amplasarea a 3 panouri cu „Drumul aurului” în Gura Roșiei, centrul Roșia Montană, Podul Iancului
- prezentarea „Drumul aurului” în cadrul FânFest
- demararea procedurii de aprobare a traseului turistic care unește obiectivele din Drumul Aurului cu traseele turistice deja existente
- începerea demersurilor pentru crearea unui club Eco-bussiness la Roșia Montană.

3. FânFest Roșia Montană 2005

Status: Implementat

Perioada: 26-28 august 2005

Bugetul: 26.000 Euro

FânFest Roșia Montană a fost o celebrare a vieții și continuității la Roșia Montană. Dincolo de nota de protest festivalul a demonstrat că alternativa turistică la Roșia Montană este posibilă. Desfășurat pe parcursul a trei zile, **FânFest** a fost un eveniment care a reunit activități variate și un program artistic complex pentru

iubitorii de natură și muzică. Locația festivalului rămâne aceeași - platoul Jig-Văidoaia din Roșia Montană, zonă de munte situată la aproximativ 1000 m altitudine.

FânFest a propus, la cea de-a doua ediție, experiențe noi și inedite pentru un festival din România: fân-jumping și panouri artificiale de cățarat, expoziții și concursuri de afișe și grafitti, proiecții de filme cu tematică de mediu, prezentări pe teme legate de Roșia Montană, un târg al produselor locale, lansarea proiectului turistic „Drumul aurului” și numeroase excursii în zonă cu ghizi locali.

4. FânFest Roșia Montană 2006

Status: În curs de pregătire

Perioada: 25-27 august 2006

Buget estimat: 30.000 Euro

FânFest Roșia Montană 2006 reprezintă cea de-a treia ediția a festivalului care continuă mesajul de protest al anilor trecuți, dar și cel de viață și continuitate la Roșia Montană. Specificul ediției din acest an se referă la activitățile culturale și de mediu care vor fi scoase în prim plan; accentul nu mai cade pe concertul muzical ci pe activitățile alternative din cele trei zile de festival. Combinarea activităților de mediu cu cele culturale reprezintă o noutate în cadrul festivalelor de gen din România. Programul artistic pentru cele 2 nopți de concert va reuni formații cu mesaj social, care cred în Campania „Salvați Roșia Montană” și promovează mesajul acesteia. Târgul produselor locale se va afla în centrul festivalului, ca și până acum, pentru a da posibilitatea locuitorilor în zonă să beneficieze de pe urma festivalului. Localnicii vor fi pregătiți din timp de către coordonatorii FânFest prin

seminarii și întâlniri pentru a se putea organiza mai bine în cele 3 zile de festival. Publicul festivalului este estimat la 10.000 de participanți.

5. Dezvoltare durabilă în Bucium

Status: În curs de desfășurare

Perioada: 1 octombrie 2005 – 15 iulie 2006

Bugetul: 2750 Euro, finanțat de Fundația pentru Parteneriat Miercurea Ciuc.

Scopul proiectului îl reprezintă consolidarea capacității localnicilor din comuna Bucium de a valorifica potențialul de agroturism ca alternativă durabilă viabilă la proiectul monoindustrial al companiei miniere Rosia Montana Gold Corporation (RMGC).

Localnicii din Bucium au inițiat mici afaceri în agroturism, însă acestea se afla în stadiu incipient și se confruntă cu posibilități reduse de promovare. Mai mult, exista un număr considerabil de localnici care și-au exprimat dorința de a investi în agroturism, dar nu cunosc pașii ce trebuie făcuți în această direcție, precum și dimensiunea unor asemenea eforturi.

Proiectul urmărește consolidarea capacității de valorificare a potențialului turistic printr-un dublu proces de informare și promovare comunitară. Proiectul se adresează localnicilor interesați de agroturism (atât celor care au deja o mică afacere, precum și celor care s-au aratat interesați să-și deschidă una).

Rezultatele așteptate pe parcursul celor opt luni ale proiectului sunt: editarea și diseminarea unui ghid despre înființarea unei pensiuni, facilitarea unui schimb de experiență între buciumani și localnici din comuna Sâncraiu, județul Cluj, realizarea de panouri

turistice, a unui website al comunei, diseminarea de pliante la nivel național, identificarea și sprijinirea de noi inițiative de înființare de pensiuni, promovarea la nivel național a potențialului cultural și natural al comunei.

6. Centrul de resurse și informare turistică Alburnus Maior

Status: În curs de pregătire, depus spre finanțare

Perioada: începând cu luna iulie 2006

Bugetul: 9350 Euro

Centrul de resurse pentru comunitate combinat cu centrul de informare turistică reprezintă una dintre cele mai stringente necesități în Roșia Montană. Proiectul își propune încurajarea inițiativelor locale prin acces la informații diverse pe teme de dezvoltare. În zonele rurale unde informația nu ajunge tot timpul foarte ușor, centrele de informare comunitară sunt un pas important pentru dezvoltarea durabilă.

Totodată, centrul de resurse va reprezenta un spațiu al dialogului pentru locuitorii comunei care nu beneficiază de un asemenea loc, în afara celor câteva baruri existente. În cadrul centrului va funcționa și o bibliotecă. Centrul va facilita contactul dintre locuitorii zonei Roșia Montană și firme de consultanță, bănci, agenții de dezvoltare, alți finanțatori etc. În cadrul centrului se vor ține periodic o serie de seminarii și prezentări pentru membrii comunității pe teme de interes, determinate de aceștia.

Rezultatele concrete și măsurabile așteptate sunt următoarele:

- primul centrul de informare și resurse din Roșia Montană
- o librărie privată în Roșia Montană
- mai mult de 200 de persoane informate despre dezvoltarea

durabilă

- mai mult de 20 de persoane asistente în deschiderea unei afaceri.
- mai mult de 100 turiști ghidați în regiune
- 4 seminarii, sesiuni de instruire și prezentări
- mai mult de 70 de beneficiari ai acestor activități
- un facilitator comunitar pregătit pentru a lucra în cadrul acestui centru

80

7. Centrul de formare și reconversie profesională

Status: În pregătire

Perioada: Începând din octombrie 2006

Bugetul: 20.000 Euro

Ca urmare a disponibilizărilor ce vor urma în sectorul minier, este impiedic necesară crearea unui sistem de formare și reconversie profesională pentru locuitorii din Roșia Montană. Centrul de formare profesională se adresează tinerilor care doresc să-și clădească un viitor în Roșia Montană. Într-o primă fază centrul de formare profesională va funcționa în cadrul Centrului de resurse și informare turistică Alburnus Maior, urmând ca apoi să se constituie ca o identitate specifică pentru educarea continuă a adulților.

Scopul proiectului pe primul an de zile se referă la oferirea unor cursuri specializate persoanelor care doresc să-și inițieze propria afacere în turism, având în vedere că funcționarea unor pensiuni de exemplu este condiționată de obținerea unui certificat de autorizare pe baza unui curs absolvit. Cursurile de acest gen (pentru administratorii de pensiuni, ghizi locali, etc) sunt scumpe și nu se desfășoară decât în orașele mari (București, Cluj-Napoca). Proiectul va atrage finanțări pentru acoperirea unei părți a

costurilor și pentru organizarea unui curs la Roșia Montană pentru un grup de minim 10 persoane. Datorită potențialului turistic al zonei, primele cursuri organizate vor fi cele de administrator de pensiune și ghid local, urmând ca ulterior cursuri de contabilitate primară, legislație, limbi străine să fie de asemenea organizate. În funcție de locurile de muncă existente pe piață, centrul de formare și reconversie profesională va organiza și alte tipuri de cursuri (în colaborare cu Agenția Județeană de Formare Profesională).

8. Comercializarea de suveniruri din Roșia Montană și Bucium

Status: În pregătire

Perioada: Începând din august 2006

Bugetul: 5.000 Euro

Colaborarea dintre Asociația Alburnus Maior și diferite companii își propune implicarea pe termen lung a acestora în dezvoltarea durabilă alternativă mineritului în Roșia Montană și Bucium, prin încurajarea inițiativelor economice care valorifică tradițiile locale. Colaborarea, propusă pentru a începe din 2006, urmărește realizarea unor **produse** făcute manual din resurse locale de către localnici, care să fie comercializate în rețelele naționale a magazinelor de suveniruri. Prin comercializarea unui **produs "Salvați Roșia Montană!"** se va înființa un **fond de dezvoltare** care să sprijine diferite inițiative locale.

Valori promovate în cadrul proiectului:

- Credința în forța proprie pentru a păstra comunitatea unită - între specificul tradițional și provocările prezentului

- Încrederea în valoarea economică, educațională și spirituală a tradițiilor locale
- Grija pentru natură – protejarea specială a rezervațiilor naturale
- Creativitatea în identificarea metodelor alternative de dezvoltare a zonei

R

9. Pensuni acreditate în Roșia Montană și Bucium

Status: În curs de desfășurare

Perioada: începând din octombrie 2005

Buget: 2.000 Euro

Proiectul își propune sprijinirea localnicilor din Roșia Montană și Bucium pentru acreditarea pensiunilor. Localnicii vor fi asistați permanent de Alburnus Maior în toate fazele proiectului: dezvoltarea unui plan de afaceri, scrierea proiectului de finanțare, identificarea pieței precum și a strategiilor de promovare. Alburnus Maior organizează în cadrul acestui proiect schimburi de experiență cu alte comunități și facilitează accesul la informație al localnicilor prin seminarii și sesiuni informative.

10. Promovarea activităților eco-turistice și obținerea de venituri alternative

Status: În curs de desfășurare

Perioada: începând decembrie 2005

Buget: 1000 Euro

Proiectul se referă la sprijinirea inițiativelor comunității pentru promovarea activităților eco-turistice în zone. De exemplu, ca și rezultat al participării sale la proiectul "Drumul Aurului" un localnic localnic din Roșia Montană a propus un proiect de centru de

închiriat biciclete pentru turiști. Titularul proiectului este asistat permanent de Alburnus Maior în toate fazele proiectului: dezvoltarea unui plan de afaceri, scrierea proiectului de finanțare, identificarea pieței precum și a strategiilor de promovare.

Mica afacere se referă la achiziționarea unui efectiv de 10 biciclete de munte și închirierea acestora turistilor interesați de parcurgerea traseelor din drumul aurului și nu numai. Turiștii vor beneficia la cerere și de un ghid local care să îi însoțească pe trasee, de asemenea cu bicicleta. Investiția poate fi amortizată în cel mult două sezonuri turistice, generând ulterior un profit de aproximativ 1000 de Euro pe sezon.

Bibliografie:

Bran, Paul (coord.) - Componenta ecologică a strategiei de dezvoltare economică a zonei Munților Apuseni, Studiu de caz Roșia Montană, editura ASE, București, 2003

Brab, F; Simon, T; Nistoreanu, P – Ecoturism, Editura Economică, București, 2000

Herve, Emilie și Jolivel, Amelie - Diversification économique on zone rurale miniere: le choix du diagnostic territorial come outil de reflection, 2004.

ROMANIA
JUDETUL ALBA
PRIMARIA COM.ROSIA MONTANA
Nr. 7862 din 5 decembrie 2003

84

Catre,
D-nul David Eugen si sotia
David Maria
Com.Rosia Montana
Sat.Tarina, nr.1253

La cererea D-voastra inregistrata sub numarul 7862/19.11.2003 prin care solicitati eliberarea unui certificat de urbanism care sa va serveasca in vederea construirii pe proprietatea D-voastra a unui motel agroturistic, va comunicam faptul ca proprietatea D-voastra se afla situata conform Planului Urbanistic General Comuna Rosia Montana Regulament Local de urbanism-volum 2-U.T.R.2-Reglementari pentru zona de protectie industriala S.P.I. cu urmatoarele utilitati interzise :

Sunt interzise functiunile de locuire si social-culturale.

PRIMAR,
Narita Virgil Nicolae

SECRETAR,
Popa Daniela Sabina

Persoana cu responsabilitate
in domeniul urbanismului si
amenajarii teritoriului,
Jurca Violeta Tatiana

ROMÂNIA
JUDEȚUL ALBA
ORAȘUL ABRUD
NR. 4175/18.11 2002

85

CĂTRE,

DRAGAN ILEANA
ABRUD, str. GURA CORNEI, nr.38

Urmare a cererii d-voastră prin care solicitați aprobarea construirii unui magazin pe terenul proprietatea dumneavoastră, vă comunicăm că în conformitate cu Planul Urbanistic General (PUG) și Regulamentul Local de Urbanism (RLU) al orașului Abrud, în zona respectivă se pot amplasa numai construcții compatibile cu funcțiunea de bază a zonei, respectiv construcții industriale.

Din cerea dumneavoastră rezultă că doriți să amplasați o construcție care nu este compatibilă cu funcțiunea de bază a zonei.

PRIMAR
Ing.ȘTEFAN DAVID

URBANISM
Ing. DANIEL VÂTCĂ

ROMANIA
JUDETUL ALBA
COMUNA ROSIA MONTANA
PRIMAR
Nr. 189 din 17 Ianuarie 2006

Catre,

D-ii Cosma Stefan si Cosma Rodica
Comuna Rosia Montana
Sat Tarina, nr. 1268
Jud. Alba

Urmare a Cererii D-voastra inregistrata la Primaria comunei Rosia Montana, judetul Alba, sub nr. 189/ 13. 01. 2006, prin care solicitati emiterea certificatului de urbanism pentru imobilul - teren si / sau constructii - situat in judetul Alba, comuna Rosia Montana, sat Tarina, nr. 1268, Nr. Carte funciara 2111, nr. top al parcelei 2119, in scopul, infiintare pensiune agroturistica in imobilele deja existente, inclusiv locuri de parcare si racorduri utilitari, in urma verificarii continutului documentatiei anexate conform prevederilor art. 30 din Ordinul Ministerului Transporturilor, Constructiilor si Turismului nr. 1. 430/ 2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/ 1991 privind autorizarea executarii lucrarilor de constructii, se constata urmatoarele:

- cererea pentru emiterea certificatului de urbanism nu este completata in conformitate cu precizarile privind completarea acesteia, respectiv cu precizarea elementelor necesare pentru completarea acesteia, relate pe vase la exercitiu, a scopului solicitarii actului;
- nu se prezinta planuri topografice sau cadastrale la scarile 1: 500, 1: 2000 sau 1: 10.000, dupa caz - vizate de Oficiul de Cadastru si Publicitate Imobiliara al Judetului - cu indicarea imobilului - teren si/sau constructii; (2 exemplare);
- documentul de plata a taxei de eliberare a certificatului de urbanism in copie;

Va facem cunoscut ca in conformitate cu prevederile art. 15 (1) din ordinul mai sus mentionat, pentru emiterea certificatului de urbanism, solicitantul trebuie sa depona la emiterea documentatie cuprinzand:

a) cerere - tip formularul - model F. 1 - " Cerere pentru emiterea certificatului de urbanism " - completata in conformitate cu precizarile privind completarea acesteia, cu elementele de identificare ale solicitantului si imobilului, precum si cu precizarea scopului solicitarii actului;

b) planuri topografice sau cadastrale la scarile 1: 500, 1: 2000 sau 1: 10.000, dupa caz - vizate de Oficiul de Cadastru si Publicitate Imobiliara al Judetului, dupa caz - cu indicarea imobilului - teren si/sau constructii; (2 exemplare);

c) documentul de plata a taxei de eliberare a certificatului de urbanism in copie .

Avand in vedere prevederile art. 30 (1) din ordinul mai sus mentionat, va restituim documentatia depusa de catre D-voastra in vederea completarii, conform observatiilor mai sus aratate.

Intotdeauna va facem cunoscut ca in cazul in care scopul declarat de catre D-voastra este autorizarea lucrarilor de constructii, iar specificul obiectivului nu se incadreaza in prevederile documentatiilor de urbanism si / sau amenajare a teritoriului aprobate, ori daca particularitatile amplasamentului nu permit realizarea investitiei, certificatul de urbanism se

eliberează cu mențiune expresă a incompatibilităților rezultate, precum și a imposibilității emiterii unei autorizații de construire pentru obiectivul propus.

Făcem prezenta precizare în baza prevederilor art. 28 (2) din același ordin, precum și a faptului că imobilul teren și/sau construcții menționat de către D-voastră în cerere, este situat conform Planului Urbanistic General Comuna Rășia Montană Regulament Local de Urbanism, aprobat prin Hotărârea Nr. 45 adoptată de către Consiliul local al comunei Rășia Montană, județul Alba la data de 19 iunie 2002, în Unitatea Teritorială de Referință UTR 2 cu

Utilizări interzise:

- sunt interzise funcțiunile de locuire și social – culturale.

PRIMAR,

Narita Virgil Nicolae

SECRETAR,

Popa Daniela Sabina

Persoana cu responsabilitate în
demonstrul amenajării terenului și
urbanismului

Jurca Violeta Tatiana

Sustainable Development as an Alternative to Mining in Roșia Montană

An Analysis of Resources and Strategy Elements

Sorana Olaru-Zăinescu

© 2006 Asociația Alburnus Maior

Cuprins:

Introducere

Chapter I. An Analysis of Resources in Roșia Montană

1. The Natural Environment

1.1 Surface. Geographical position

1.2 Vegetation. Climate. Hydrology

1.3 Relief. Natural resources

1.4 Infrastructure

2. The Social Environment

2.2 Demographic features

- 2.2 Work environment
- 2.3 Health care
- 2.4 Education
- 2.5 Institutions and associations
- 2.6 Access to services
- 2.7 Psychographic features

3. The Cultural Environment

4. The Economic Environment

- 4.1 The primary sector
- 4.2 The secondary sector
- 4.3 The situation of demand
- 4.4 Enterprise strategy

Chapter II. The SWOT Analysis of the Roșia Montană Commune

Chapter III. Strategy Elements

- 1. Introduction
- 2. Methodology
- 3. Image audit
 - 3.2 Proposals for a better image and better living standards for the commune
- 4. Medium and long-term problems and objectives
 - 4.1 Population and social needs
 - 4.1.1 Demography
 - 4.1.2 State of health and medical services
 - 4.1.3 Employment
 - 4.1.4 Education
 - 4.2. Culture
 - 4.3. Infrastructure
 - 4.3.1 Running water supply, sewage systems
 - 4.3.2 Roads and transportation
 - 4.4 Economy
 - 4.4.1 Industry
 - 4.4.2 Agriculture

4.4.3 Trade and services

4.4.4 Turism. Agro-turismul

4.5. Environment

Chapter IV. Ongoing projects or projects proposed by the Alburnus Maior Association and its partners

Sustainable Development as an Alternative to Mining in Roșia Montană

An Analysis of Resources and Strategy Elements

Alburnus Maior Association

Roșia Montană, Str. Berk nr. 361

Tel/fax: +40 258 85 93 28

www.rosiamontana.org

We are greatfull to the community of Roșia Montană for its support and to the volunteers who participated at the field research:

Călin Caproș

Adrian Giurgiu

Anca Giurgiu

Alin Olărescu

Florin Onisie

Diana Ștefania Nechita

The research was financed by the **Both Ends Netherlands** foundation as part of the **“Campaign for Roșia Montană”** project.

Introduction

Roşia Montană is the oldest documented settlement in Romania – it is approximately 1,870 years old. On its territory there is a historical centre renowned for the architectural features and the age of its buildings, as well as different administrative, economic, socio-cultural buildings, a mining museum with unique exhibits, memorial houses, an archaeological reserve and many geological riches. Alburnus Maior (the Roman name for Roşia Montană) was extremely important in the Daco-Roman period, proof of which can still be seen in the famous Roman and Dacian galleries, unique in Europe in terms of size, degree of preservation and craftsmanship.

The presence of the Canadian investors in the area has created a trend against development by means other than mining, such as agrotourism, ecotourism, farming or traditional crafts. This is the main problem faced by the community in Roşia Montană which our strategy is trying to solve. All these activities started to stagnate in 1997, when Gabriel Resources Ltd. announced its intention to exploit the gold in Roşia Montană by using cyanide surface mining procedures. Even though the company does not as yet have a mining licence, Roşia Montană is associated only with the idea of cyanide gold mining and not with the tradition of gold exploitation or with other tourist objectives in the area.

Seen as a monoindustrial area, especially by investors, Roşia Montană is in fact a region with important archaeological vestiges, traditions and customs which are as much a part of the identity of the place as mining is. On the other hand, mining led to the creation of a system of objects, customs and traditions which can be exploited touristically.

This is the basis of our study, whose purpose is to diagnose the state of fact in Roşia Montană in view of identifying, based on an environmental analysis, possible development directions alternative to mining and the creation of local marketing strategies to attract investors to the area.

The beneficiary of this study is the ***Alburnus Maior*** non-governmental organisation, whose members are land and house owners in the area. This association was set up in 2000 in order to oppose a mining investment project of the Canadian company Gabriel Resources. At present, the association, whose objectives include rural development, intends to initiate touristic, agricultural and historical heritage conservation projects. The present study is part of this framework.

The research was financed by the **Both Ends Netherlands** foundation as part of the ***“Campaign for Roşia Montană”*** project.

The research team is made up of young people specialising in resource and community issues management. Most of the team members have been working as volunteers in the ***“Save Roşia Montană” Campaign*** for more than a year, thus benefiting from the experience of working

directly with the members of the community in Roşia Montană. Community facilitators trained by the *Alburnus Maior Association* have supported the research team in all matters related to this study.

The prediagnosis for our study, the first approach to the territory, was made in the three years the *“Save Roşia Montană” Campaign* volunteers worked in the community. We consider it important to mention the period of adjustment to the community because when a development project is initiated, the first priority is to search for and obtain a more comprehensive view of the territory so that the population as a whole feels included but also to start identifying new opportunities. The study carried out by *Emilie Herve* and *Amelie Jolivel* at the University of Lyon, France in October 2004, *Diversification économique on zone rurale miniere: le choix du diagnostic territorial come outil de reflection*¹ was another important starting point for the present research, as we considered it part of the prediagnosis necessary for a more complex study of development strategies in Roşia Montană.

Chapter I. An Analysis of Resources in Roşia Montană

1. The natural environment

1.1 Surface. Geographical position

Roşia Montană is a commune in Alba County, Romania, which covers an area of 4,161 ha and has 3,716 inhabitants. It has the following villages under its jurisdiction: Gura Cornei, Corna, Roşia Montană, Bunta, Ignăteşti, Gura Roşiei, Balmoşeşti, Iacobeşti, Ţarina, Blideşti, Bucium Sat, Dogăreşti, Hileşti, Floreşti, Bisericani, Cărpeniş. Roşia Montană is situated at an altitude of approximately 800 m above sea level on the northwest side of the Meridional Carpathians, to the south of the Apuseni Mountains (at the foot of the Metaliferous Mountains), about 80 km from Alba Iulia, the administrative centre of Alba County, 50 km from Brad, 11 and 15 km from another two cities – Abrud and Câmpeni respectively.

1.2 Vegetation. Climate. Hydrology

The vegetation in Roşia Montană consists of broadleaf and coniferous forests and mountain pastures.

The climate is continental temperate, typical of average altitude areas (850 m): long cold winters – 4-6 months a year – and short summers; the average annual temperature is of 6-8°C, and the average temperature in extreme months is of -4°C in January and 15°C in July. The rainfall average is of 800-1,000 ml/year, and air humidity is between 72-91%.

Water resources consist of flowing and subterranean waters, including lacustrine units. Roşia Montană is located in the Arieş river basin, and it is crossed from east to west by an affluent

¹ Economic diversification in rural mining areas: territorial diagnosis as reflection instrument.

of the Arieș – Roșia (also called Foeș by the locals), whose flow is variable as it depends on the hydrographic level of the artificial lakes. The surface waters in Roșia Montană are streams which flow through the commune into the Roșia Valley, just as the subterranean waters resulting from gold mining do. The relief was shaped by the hydrographic network, as the smoothly sloping hills and the plateaux are sedimentary in nature. The Apuseni Mountains and their geographical sub-groups cover several counties and regions. They are therefore under the influence of several development strategies among which there is no institutional unity.

1.3 Relief. Natural resources

Roșia Montană is part of the Apuseni Mountains, an isolated formation with specific features in the Carpathian mountainous chain. Within the Metaliferous Mountains, the auriferous square-shaped area outlines the richest region in silver, gold, copper, lead and zinc in Romania. It covers 2,500 km². It is delimited by the villages of Caraci, Baia de Arieș, Zlatna and Săcărâmb. Roșia Montană is a small geological basin in the auriferous Quadrilateral characterised by its rich gold and silver ores.

Pastures, forests and cliffs constitute the typical landscape in the Apuseni Mountains, where people have lived since ancient times. The landscape is completed by “tăuri”, artificial lakes created for the purpose of supporting mining activities. Five of these lakes can still be seen today, and there is always water in them: Tăul Țarinii, Tăul cel Mare, Tăul Anghel, Tăul Brazilor and Tăul Cornei. Houses stretch along valleys, on plateaux and smoothly sloping hillsides bordered by the following mountains: Rotunda (1,187 m), Ghergheleu (1,157 m), Cârnic (1,087 m), Tile (918 m). There are two protected geological sites in Roșia Montană: Piatra Despicață and Piatra Corbului. Piatra Despicață, situated between the Cârnic and Cetate peaks is an isolated erosion proof block. Piatra Corbului, situated between the Ghergheleu and Curmătura peaks, is surrounded to the east and west by roads which lead to the mining site in Roșia Poieni. The nature reserve is located at an altitude of 1,100 –1,150 m, and it has the aspect of a black basalt block. All these are resources with potential touristic value.

The agricultural surface in Roșia Montană is of 2,305 ha, most of it consisting of pastures (1,088 ha) and hay fields (937 ha). Only 12% of the agricultural surface is arable, an insignificant figure if compared with the national figures: 62.8% of the agricultural surface is arable. Due to small crop yield, it is mainly subsistence farming that is practised here. The average potato yield per hectare is of 10-12 tons; potato-planted surfaces have not grown significantly in the past 10 years. The average corn crop yield per hectare is of 1-1.5 tons; most corn fields or the few cereal fields are found in the lower area of the commune. There are also numerous orchards: apple trees, plum trees, pear trees. The surface covered by orchards is not recorded in any agricultural census. The fruit crop yield recorded in 2003 was of 132 tons according to the Board of Statistics, but locals estimate that this number is rather low, as the yield varies greatly from year to year due to climactic factors (351 tons in 2001 as compared to 93 tons in 2002). This data and the questionnaires filled in by the population show that the locals cultivate the fields but the yield is for personal consumption only. Most of them have other income sources, even though these are not reported.

This is mainly due to the dwindling possibilities that locals have to work their land and to it being impossible for them to sell their produce at a good price.

From the description of relief forms it can be noted that hills, forests and fields predominate, from which it can be concluded that these conditions are favourable to raising animals. Most locals who own pastures or hay fields (75%) raise cattle. The average number of cattle head per household varies between one and five head. 46% of households have at least two cows, 31% between two and three cows and 13% have more than three cows. Production levels are very difficult to assess; according to statistical data for 2001, 2002, 2003, 2004, meat production varies between 70 and 100 tons for beef, between 3 and 8 tons for mutton, between 38 and 103 tons for pork. According to the Roşia Montană Agricultural Records, the milk production in 2002 consisted of 19,500 hectolitres of cow milk and 120 hectolitres of sheep milk. The yield is fairly constant, but it depends on the seasons. Wool is another important but not capitalised local product (between 500 kg and 10 tons a year). Wool is little used and sold.

In Roşia Montană there is no system for the collection of milk, the processing of dairy products or of other animal products. Even though the inhabitants have these important resources, they do not use them to their full value. This might be due to the less than competitive selling prices for producers and to failing to motivate people to maintain their previous animal head count and, not less importantly, to many families being too old. The feeling of uncertainty and the lack of initiative are also due to pressure on the part of the foreign investors who want a large part of the Roşia Montană population to be relocated.

1.4 Infrastructure

Roşia Montană is crossed by the DN 175 national road which links it to most important cities in the region: Cluj-Napoca, Câmpeni, Abrud, Alba-Iulia. It is one of the four main axes in Alba County which facilitate access to the large towns in the county (419.26 km of asphalted roads). Roşia Montană has therefore a strategic position, the government being responsible for the maintenance of this road. Its quality varies, and it is badly damaged in some areas. The state of the DN 175 road can be explained by intense erosion and landslides. Rehabilitation and modernisation works are planned for this axis in order to improve the safety and viability of passenger and goods transport, on condition that the necessary funds are obtained. Roşia Montană is also crossed by the DJ 742 county road. Thus, either a national or a county road goes through 8 villages out of 16. The other villages are accessible by communal roads, which are the only access route to certain villages, like Soal or Dăroaia. The state of the county road is average, with badly damaged areas inside the villages. Communal roads are generally not asphalted and are therefore more exposed to erosion. The lack of maintenance of county and communal roads can be explained by the lack of funds which plagues the entire county. From the investors' point of view, accessibility is essential, and this is why repairing the roads is very important.

In comparison with the Apuseni Mountains on the whole, Roşia Montană has a road network, and well developed water and electricity supply infrastructures. The number of households with sewage, electricity and running water facilities is higher than the average in Alba

county communes. Roşia Montană is not equipped for the distribution of natural gas. From all disfavoured mining areas, only Zlatna has such a system.

2. The social environment

2.1 Demographic features

A slight decrease in the number of inhabitants has been noticeable in Roşia Montană in the past five years as well as the population ageing process characteristic of all rural areas in Romania. The depopulation of villages is a phenomenon which started in the communist period, after the nationalisation of the mines, and which is still going on. Population numbers are decreasing in the mining area of the Apuseni Mountains. This phenomenon is noticeable in both medium-sized towns and rural communes. This is explained by the fact that the birth rate – death rate ratio is negative, as is the migration rate. Population growth has been decreasing in communes in the entire area since 1996. The birth rate index is lower than the county average and cannot compensate for the population loss caused by deaths. The migration index became negative in the area in 1996. People are leaving because of the lack of employment opportunities and the RMGC population relocation strategy.

In Roşia Montană the migration index was positive until 2002. According to the National Statistics Institute, the population in Roşia Montană decreased from 4,095 inhabitants in 1999 to 3,850 inhabitants in 2003, from which 1,972 were women; and to 3,716 inhabitants in 2004. The phenomenon is natural for a mining area in the Apuseni Mountains and does not signal a mass movement out of the area as a result of pressures on the part of RMGC. It can be noted that the male population outnumbers the female population for the 15-50 age segment. Over 50 years of age, women constitute the majority. This gender representation reversal can be explained by the premature deaths of miners, caused by pulmonary infection, as a consequence of work-related accidents.

Romanians, Hungarians, Germans, Slovaks, Jews have lived together for centuries in a community with no less than five religious denominations (Orthodox, Roman-Catholic, Greek-Catholic, Unitarian, Lutheran) without any significant problems, which can be explained by the fact that beyond ethnic and religious affiliation they were all part of a professional group characterised by a higher degree of solidarity. The large number of inter-faith and inter-ethnic marriages is a case in point.

The density of the population in Roşia Montană (93 inhabitants/km²) is higher than the county average (63 inhabitants/km²) and is within the national average. This is an exceptional situation as in mountainous rural areas in Romania the density of the population is lower than in the rest of the country. It should also be noted that Roşia Montană has a number of inhabitants close to certain medium-sized towns like Baia de Arieş. Roşia Montană is therefore one of the most important communes in the county.

2.2 Work environment

From the total number of 917 people employed in 2003, 589 were working in the mining industry, 38 in education and 49 in trade. No one was employed in the processing and construction

industries according to the data obtained from the Alba National Board of Statistics. In 2004, the number of small farms in Roşia Montană was 1.214. It is difficult to determine the number of working people on one farm. It is generally noted that the enlarged family is employed. Officially, the Agricultural Census only recorded one farm employee in Roşia Montană. This figure is highly doubtful; it seems that the employees were simply not reported.

On December 31, 2003, the national unemployment index in Romania was 7.2% and in Alba County it was 8.7%. However, many unemployed people are not included in official records. Moreover, the extent of the “underground economy”, of illegal labour renders an accurate estimate of unemployment levels very difficult. In spite of this, the collective data provides a general image of the type of unemployment in question. In Roşia Montană it is the low qualified work force that is most affected by unemployment. In the area under the jurisdiction of the Câmpeni Unemployment Agency (Baia de Arieş, Valea Arieşului, Abrud, Mogoş, Ciuruleasa) many unemployed people have technical training, others are not qualified at all (70%).

Double activity can be seen in Roşia Montană, as in other rural areas. Agricultural work has generally been regarded as an activity which needs to be complemented by a salary. This is one of the reasons why the population does not consider agricultural development a priority and does not see it as a sustainable development opportunity for the area. The 2002 Census figures recorded by the Alba Board of Statistics show that only between 0.5 and 1.2 of the active population is involved in agriculture. However, in 2004 there were 1,214 active small farms. The double activity phenomenon is widespread. Some peasants are pensioners or housewives, others receive unemployment benefit and also have a small farm. The farm feeds the families and provides many of the daily consumption products, and the money received from the state is used to pay for external expenses: medicine, the children’s education, manufactured goods. The statistics do not provide any data on this double activity phenomenon and it is difficult to know how many people actually practise it.

2.3 Health care

Roşia Montană has one family physician and a dentist for approximately 4.000 inhabitants. Health care is therefore underdeveloped and below county average (one physician to 514 inhabitants). This staff shortage is generalised in the entire Apuseni Mountains area. Thus, for other health care services, the population in Roşia Montană has to travel elsewhere. They can easily access the services provided by two hospitals and other health care providers in Câmpeni and Abrud (less than 15 km away). Hospitals provide more services but they are understaffed and underequipped. When they need specialised physicians and services that the hospitals and other medical facilities in the immediate vicinity cannot provide, the people in the area go to Alba-Iulia and Cluj-Napoca.

2.4 Education

Roşia Montană has the following educational facilities: five kindergarten units in 3 villages; five primary school units (grades 1-4) in two villages and two units (grades 5-8) in two villages.

Educational infrastructures in the commune are generally distributed between the Roşia Montană and Cărpeneş villages. Access to schooling is more difficult for children in villages like

Vârtop which completely lack educational infrastructures. The infrastructure and staff numbers are satisfactory and they answer the commune's needs. The student–teacher ratio for each level is within the county average (kindergarten: 20 students to one teacher; grades 1-8: 15 students to one teacher). On completing the 8th grade, students go to secondary schools in Abrud and Câmpani. Almost 30% of the students go on to university. The majority go to Alba-Iulia and Cluj-Napoca, which means at least 80 km away. Thus the students break their ties with their villages as they only return home on holiday or at weekends, according to their budgets. Most of them do not return to work in the area, preferring regions or countries where employment opportunities are greater. This situation is generalised in rural areas in Romania. It should be noted that the Governmental programme focuses on improving the educational system, giving priority to mountain areas where mining is in decline.

2.5 Institutions and associations

For a commune that wants to develop and attract potential investors, the image of its institutions, public administration, representatives is essential. It is also important that the commune have a very strong institutional system. In the case of the Roşia Montană commune, the commune hall is the representative. It puts itself across as being innovative, open to new ideas, but all its strategies are related exclusively to the mining project.

In Roşia Montană there are two non-governmental organisations whose activity is closely connected to the mining project: the Alburnus Maior Association, who opposes the project and advocates sustainable development based on agriculture and tourism, and the Pro Roşia Montană Association, who supports the implementation of the exploitation proposed by RMGC.

2.6 Access to services

The inhabitants of Roşia Montană have access to the basic products and services provided by the local tradespeople. For more complex products or services they must travel to Abrud, Câmpani, Alba-Iulia or Cluj-Napoca. Thus the people in Roşia Montană have very strong ties with Câmpani and Abrud, especially in what concerns decentralised services for the active population. There is no means of public transport supported by the commune. Most people do not own a car, which means they waste a lot of time travelling. The commune is fairly isolated, especially in wintertime when climactic conditions make transportation difficult.

2.7 Psychographic features

The situation in Roşia Montană is different from that in other rural regions because of the conflict generated in the community by the mining project. Research shows a higher degree of violence in the community, which negatively influences the community development of the area. A series of interviews taken between July 2002 – May 2004 in Roşia Montană and Bucium support these findings. The initial purpose of these interviews was not their inclusion in sociological research – they were conducted by a group of activists, students or specialists in different fields in order to gain a better understanding of the situation in Roşia Montană and surrounding villages.

The issues discussed in the interviews refer to the way people perceive the relocation process in correlation with the changes within the community at the level of social relations. One of

the hypotheses formulated in the interviews was that of damaged social relations, conflicts occurring in the community.

We don't get along anymore...not any of us. Sons fight fathers, brothers fight each other. Ever since the "Gold" is here, our life hasn't been the same. (Z.C., 60-year-old man).

A. Ț. and S.S. are cousins – their fathers-in-law were brothers. They were born in Roșia Montană in 1920 and 1921, respectively, and never would have imagined that they would have to leave everything and spend the rest of their lives in a foreign place. Many old people can relate to S.S.'s story – she lives alone in the house she bought 50 years ago from the mayor, she is a widow and she has a daughter in Brașov. Nobody forced her to sell her house to the Roșia Montană Gold Corporation, it was her choice - it seemed a tempting offer. *I'm ill, I can't carry water and wood.* In winter it is especially difficult for her to manage on her own. So now she will have to go and live with her daughter. She is going to miss her birthplace but she thinks she will be better off with her daughter. The sale negotiations started last year, when two representatives of the company came to survey her land. S.S. complains about the fact that 250 square metres in her garden, in value of 20 million lei according to her, were not taken into account, and the company accused her of moving the fence. Even though it is very difficult for her to take this step, the old woman is waiting for the contract to be finalised. Her cousin and friend, A. Ț., is not as impatient. On the contrary. A widow since 1972, a seamstress by trade, she has two daughters – the youngest in Cluj-Napoca, the eldest in Ocna Mureș. Her house was sold by her children, against her will, and now she is to move to Ocna Mureș. She refuses to discuss the reason and the way in which her house was sold. She confesses that reporters have interviewed her too, but then her words were twisted in the newspaper. She does not trust anybody anymore. What is certain is that on November 10, 2003 she should have vacated the house, but she wanted a postponement. On the basis of a petition and a medical certificate, she was granted permission to stay until May 31. The old woman tries to justify somehow her child selling her house: *... they were all fooled, they were greedy and wanted more money...*

A. and S. confess that they will especially miss their husbands', brothers' and parents' graves. For the rest of their lives they will look back to the 80 years spent on a mountain side. They are very emotional, crying through most of the interview.

The conflicts in the community are a result of the lack of trust in each other displayed by the inhabitants, the fear of money being an important leitmotif. As they lack the opportunity to communicate anymore, "the ones for the project" and "the ones against the project" frequent different places, and the community is practically split in two. At a closer look, however, it appears that the majority of the inhabitants are undecided but they have signed contracts with RMGC for fear of not being left both without an important sum of money and a roof over their heads. The precontract gives them the right to remain in their houses until the company decides to begin construction for the project.

G. M. is 71 and he is one of the people who can remember the Roșia Montană of the inter-war years. He does not trust the system in general and refuses to talk to (be recorded by) journalists or any other people asking about the project and its implications. He is familiar with all

aspects of the mining exploitation and is aware of the danger that this project implies. In 1999 he tried to lease a part of the exploitation that belonged to his grandfather. He was discouraged by the negative answer he received. One of the most vehement direct opponents of the project, he stopped the minister of culture in order to point out to him the danger that RMGC poses to the history of Roşia Montană. *I told the minister, Teodorescu, that I had the greatest respect for the history he knows, because he knows more than I'll ever know and I'm an old man, but I told him that here in Roşia we know best because it's our history and we should be asked when they let people mine in the Roman mines.* Now, however, he speaks of RMGC in respectful terms, stressing that they are the specialists and they know best how mining is done. His tone of voice changes every time he speaks about his personal view of the situation in Roşia. *I sold my land. What was I supposed to do? Where do I go now? You work your whole life for a patch of land so that you can rest when you're old and now what?*

The lack of trust and hope is one of the hypotheses that must be followed in the community, as they are a feature of abused communities, even if the conflict does not degenerate into direct violence. The change in the attitude of the inhabitants is proof of the psychological pressure that they are under, which can constitute another important premise for the research of the dimensions of the abused community.

We met M. R., a 69-year-old woman, in Mihai Viteazu (county Cluj), where she had just moved from Gura Cornei. *"They came to us every day, the people from Gold, and my son told them we didn't want to sell... And every day they came and told us that the project was going to start and that we were right in their way and that our house would fall down anyway (she cries)... And we sold our house after all because our neighbours sold theirs too... I live here with my nephew because he works in Turda and my son and my daughter-in-law rented a place in Alba (Iulia n.i.), but it's very difficult, very difficult..."* (selective transcript).

The degree of abuse in the community is rising, and this can be seen at the structural (institutional) level in the fact that RMGC departments function in public spaces (the Community Information Centre is operating in the former Community Cultural Centre) and in the way the authorities relate to RMGC. Locals tell how the current mayor was elected four years ago on the basis of a campaign in which he promised to "get the kangaroos out of Roşia Montană" (Gabriel Resources was thought at the time to be an Australian company). Immediately after winning the elections, the current mayor started supporting the mining project. At the same time, the inhabitants have access to local and community information only through the authorities, as there are no local media.

When building the corpus of validated hypotheses we also took into account the level of awareness of the members of the community. Many of the inhabitants do not have access to information about the project other than through the RMGC Community Information Centre. This is also why the inhabitants of Roşia Montană perceive the investor as more than an external factor. The fact that the project is supported by the local authorities also greatly influences the community.

We are approaching the year 2007, when all mining subsidies will be withdrawn, so we should think about what we are going to do, close down or find a solution, through an investor, no

matter who it is, to go on with the mining, because here, all 4,000 people live from mining, so someone in every family worked or is working in the mine. And then, if a serious investor comes, and if it is to the benefit of the community, they will be supported, and of course, if they will respect local laws, the laws of the Romanian state and those of the European Union, because we are going in that direction and I believe that it's only up to us to become part of Europe in 2007 as we set out to do. So I support any investment if it is beneficial to my commune and if it obeys the law.

(Virgil Narița, Mayor)

The locals still think that the local authorities should decide the future of their commune, and as a result, the way in which the local authorities support the implementation of the mining project is very important. Apart from the authorities, the locals (75% of the people interviewed) believe that private companies and the people in the community also play an important role in deciding the future. The answers to the question "What should local authorities do for the development of the commune?" vary from the development of the drinking water network to road maintenance, asphaltting, cleaning, creating jobs, from the development of tourist resources to the rational exploitation of auriferous resources, the development of the natural gas supply network and prohibiting heavy traffic.

In terms of access to information and psychological pressure, the Roma community in Roșia Montană is a special case. RMGC systematically used the Roma population in the Gura Roșiei area (the Dăroaia neighbourhood) in order to demonstrate project viability with reference to public consultation. Their life is simple and miserable. Not much has been written about them. The neighbourhood has now got electricity and drinking water thanks to PHARE funds for the Roma population. But the locals are still unhappy because this money was not used for their most important needs, such as a reinforcement wall for the hill which is about to fall on the houses in its immediate vicinity. Job opportunities are insufficient, the old mining company in Roșia Montană is unable to cope with the situation.

The people in Roșia Montană do not trust development alternative to mining due to pressure from the Canadian investors. Fear of the implementation of the mining project makes people not wish to invest in community projects, even though many of them do not believe that surface mining would save the commune. The great majority of the answers to the question *How do you see the commune in two years' time?* referred to uncertainty, stress, even though most people want the Canadian-Romanian company to leave. However, some of the people interviewed stressed the development of agrotourism, raising animals, wood processing and other activities as alternatives to mining. The answers to the question *What type of changes would you like to see in the following years?* refer to solving local conflicts, jobs and a decent life, agriculture but also to the exploitation of natural resources. Even though they know nothing about funding programmes and sustainable development strategies for the area (90% of the people interviewed), the locals say that producers should invest in dairy products and slaughter houses, due to the specific features of the area. The great majority of the people interviewed are willing to do volunteer work for the development of the commune, and the negative answers were given by old people whose health

does not allow them to work anymore. This is an essential aspect for the development of the community.

It is interesting to note that part of the people questioned feel there is a lack of cultural events. Many would be willing to participate in organising joint events and activities. Potential investors should take this need of the population into account, and they can have a positive influence on their employees by organising joint events. This is also important from the point of view of the development of local tourism, as tourists everywhere are attracted by such events.

3. The Cultural Environment

Roşia Montană is a place where mining created a system of specific traditions and customs. The area is strewn with historical monuments and archaeological sites. The folklore is varied – a combination of the traditions, customs and myths of several peoples (Romanian, Hungarian, Austrian, German) and several religious denominations (Orthodox, Catholic, Reformed, Unitarian).

The oldest documents attesting the existence of Roşia Montană in the Apuseni Mountains are the 50 Roman waxed tablets (only 25 remain today).

Some of the historically and spiritually significant objectives are the seven churches in Roşia Montană, the oldest one dating from 1796. The Orthodox, Catholic, Greek-Catholic, Reformed and Unitarian denominations are well represented in Roşia Montană – they have co-existed in a community without religious conflicts. The Roman-Catholic church displays one of the most valuable objects in the area, the icon of the Virgin Mary adorned with a string of black pearls that the Empress Maria Theresia offered as a present.

The old village centre in Roşia Montană is on the list of heritage areas due to the age and specific architecture of its 37 houses. Most of these monuments have not been properly maintained and some are in ruins.

Many galleries bear witness to the mining exploitation in the commune. There are galleries which date from the Daco-Roman period. Galleries from various periods are grouped in four sites and these sites are linked by subterranean galleries which crisscross the Roşia Montană village. The Cărnic Mountain is a unique site in Europe as it is so rich in Dacian and Roman galleries. There is a mining museum for the preservation and as a reminder of the mining tradition in the commune, with a small area for a Roman and a modern gallery set up for the access of the public. Once a year people in the area celebrate Miner's Day. Traditionally, this was one of the most important events in the Metaliferous Mountains, but in the past years it has been transformed by local and county authorities into a propaganda opportunity for the RMGC project.

Roşia Montană became an urbanised commune in the inter-war period as mining was a private enterprise at that time. Traditions are not strictly preserved in Roşia Montană, except perhaps in more isolated villages. However, a series of specific myths and legends are part of local folklore and differentiate this area from others in the Apuseni Mountains. The belief in “**vâlve**” is still widespread among miners. A “vâlva” was a spirit of the baths which took different shapes: a woman, man, child or animal, or just made itself known through sounds. It is generally believed that if the apparition was white and bright, it showed itself to miners who were good Christians and

pointed them to the rich gold veins, asking in return that they guard the secret with their lives. But if it appeared black and dark to miners who were mean people, it inevitably brought them misfortune. There are several legends related to the origin of the names of baths in Roşia Montană, according to which those gold veins were revealed to poor miners by “vâlve”, such as the “La Trandafir”, “La Despicata”, “La Cotoroaşa” mines. Unlike the other beliefs preserved and disseminated especially by the women in Roşia Montană, the belief in “vâlve” belonged to the men.

Religious holiday are strictly kept, but there are no specific local customs except the Easter “puşcături”, when youngsters burn carbide in cannon mouths on the hills around the villages.

4. The Economic Environment

Approximately 170 companies are active at present in the central area of the Apuseni Mountains. They operate mainly in the areas of trade, forest exploitation, manufacturing and mining. This is also the case in the Roşia Montană area, even though the important companies are concentrated in the two towns, Câmpeni şi Abrud.

4.1 The primary sector

The primary sector, consisting of agriculture and forestry, is poorly developed and it represents activities performed informally. There is no statistical data referring to sales, current price and sales network. Trade with agricultural products is informal. Many agricultural products are used for personal consumption, and the rest is used to trade for services or wares. Many products are exchanged; important work (collecting the hay, evacuating the manure, supplying the firewood, making the plum brandy) is collective work. Many of the products are for family consumption. Meat products are made in the family; all derivatives are used (pig lard is used for making soap, wool for making clothes, vegetal fibres for ropes).

According to the agricultural record, 86% of the milk production in Bucium and 82% in Roşia Montană is for self-consumption. 10-15% of the milk production is for the calves. There is little surplus and that only in the case of large farms. This is sold directly in the village or in the marketplace in Câmpeni. The yield depends on the season and is therefore uneven. The quality of the milk and its derivatives is not properly checked. However, the support and exchange network is very well developed. There is no selling system or local produce processing units. It can be said that there is no formal structure at this level. Local products are not sold in local food stores.

4.2 The secondary sector

The industry in the area is in difficulty. It can be said that the secondary sector is seriously declining. Industrial production has decreased in the Alba county by 42.3% in ten years. This loss of activity makes itself harshly felt in the economy of towns like Abrud, Câmpeni and their area of influence. The secondary sector remains the largest supplier of jobs. The only company that has not done any restructuring in ten years is a wood processing plant in Câmpeni, Montana S.A. Câmpeni. According to the Local Unemployment Agency, all the other companies in the area have been restructured. Among the most important companies in the area are: the mining companies RoşiaMin in Roşia Montană, CupruMin in Abrud and ArieşMin in Baia de Arieş. There is also the textile industry with S.C. Filatura S.A. in Abrud, S.C. Tricomel S.A. in Câmpeni, S.C. Arieşul S.A.

Conf in Baia de Arieş. The wood processing industry with Socom S.A. in Abrud, Cooperativa Moţul in Câmpeni and S.C. Detunata S.A. in Abrud. On the whole, the number of jobs has decreased significantly in large companies. Only small companies have managed to stay in constant operation, but they are not sufficient for the available local labour force. In Abrud there are small wood processing workshops. The forests in Câmpeni are administered by the Câmpeni and Valea Arieşului Forestry Departments, economic entities which are responsible for forestation, reforestation and forest protection. At present, forest exploitation is done by forestry departments. Large quantities of wood are processed in this area and then this is sold either as timber or as finite products (furniture, arts and crafts objects). Wood processing is done by large private units such as S.C.Montana S.A and by small and medium-sized units such as S.C.Transilvania Production S.R.L., which have very good prospects. If SC MONTANA SA were to benefit from fiscal facilities similar to those granted to the Gold Corporation, it could employ an extra 300 people. The development of the activity is also supported by the possibility of training the work force at the local Forestry Vocational School. At present they are training 563 students. It should also be noted that funds of 5 billion lei have been approved through the PHARE program for the rehabilitation of the school.

Most of the companies in the primary and secondary sectors are in the neighbouring towns. The companies in Roşia Montană are usually retailers and do not provide sufficient jobs. The tertiary sector is practically non-existent in Roşia Montană, even though the opportunities offered by the area are more than ample. The structure according to field of activity of these economic entities satisfies many of the needs of the population in terms of production and sales, but the need is felt for establishing manufacturing companies. The population is not fully aware of this need due to the polarisation around the neighbouring towns, Abrud and Câmpeni.

4.3 The situation of demand

An analysis of demand reveals the economic situation, the **consumption** structure, the behavioural patterns of buyers in the researched community. The purpose of the analysis of demand is to present the market potential and volume, purchasing and consumption patterns.

A few important features related to the situation of demand and consumer behaviour in the Roşia Montană commune are revealed by the questionnaires filled in by a sample group of 50 inhabitants:

- The households in the Roşia Montană commune do not show a clear poverty tendency. The population of the commune is polarised from this point of view. This is based on the financial status of those interviewed.
- The families in the commune show a tendency to invest in production more than the ones in the city. This is based on the fact that those in the commune have larger households than those in the city. However, a tendency to complement own production revenue with income from other sources is noticeable in the commune.

- Dissatisfaction with the products on offer does not refer to the inaccessibility of the product in the commune or the inadequate offer, but to the high prices.
- In order to better satisfy the needs of the consumers in the commune it is advisable to introduce the franchise system for certain product and service providers.
- The number of entrepreneurs in the commune is low. Very few of the people interviewed mentioned their own business as a source of income. The Roşia Montană commune offers great opportunities for investors in the dairy and animal products processing industry, but we should not forget the small industry, services offered in certain fields, such as agrotourism.

4.4 Entreprise strategy

Among the factors which prevent businesses from achieving their strategic goals, the first is the presence of the Canadian investor in the community, which blocks development alternative to mining, from the point of view of the tertiary sector for instance. The change of the general and regional zoning plans (PUG and PUZ) in June 2002 obstructs the development of businesses simply by including the Roşia Montană area in the category of industrial areas. The lack of capital and investment is the second most important factor. Other factors are: the lack of qualified work force, buyers' incapacity to pay, competition. Most businesses do not intend to invest more, to develop their capacity in the near future. Even at the level of opening a new business, the owners of accommodation facilities concluded that it is not worth investing more at the moment, they do not intend to renovate the space in which they run their business, do not plan to develop their capacity, do not intend to become a legal firm. They would be willing to co-operate for the development of tourism in the commune, but not to take the initiative. The investments made by the entrepreneurs in the commune are based on their own resources. This can lead to a serious problem in the economic structure. With limited financial resources, investment can be made only in order to maintain the economic level of the entreprise, not to develop it.

Chapter II. The SWOT Analysis of the Roşia Montană Commune

In conclusion, the following SWOT analysis of the commune was used when elaborating the development strategy:

Strengths	Weaknesses
<ul style="list-style-type: none"> • Natural conditions favour raising sheep and cattle • Excellent agricultural resources and opportunities for growing fruit trees • The opportunities offered by the lakes in the commune • Conditions favourable to the development of tourism <ul style="list-style-type: none"> - the galleries and the Mining Museum - churches and heritage buildings - fishing 	<ul style="list-style-type: none"> • The physical infrastructure is underdeveloped • It becomes more difficult for people to work their land and sell their products at convenient prices • The number of agricultural machines decreases from year to year, the currently used ones are old, worn out and inefficient. This largely accounts for the poor results obtained in agriculture as well as the limited degree of mechanisation that can be provided, especially as the land is

<ul style="list-style-type: none"> - the possibility to organise picnics, hikes, camp sites - fresh air - the positive attitude of the locals towards agrotourism - traditional peasant households, the possibility for tourists to get involved in household activities - attractive landscapes in the surrounding area - swimming and hunting opportunities - good meat, dairy products, fish suppliers <ul style="list-style-type: none"> • Large forest areas, the exploitation of forests offers supplementary income. • The situation of the schools is relatively good and is developing • Availability of cheap work force • The locals' desire to take part in the economic and social development of the commune through volunteer work 	<p>excessively parcelled.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Most arable surfaces are in difficult areas (e.g. hills) • Limited number of farmers who are legal bodies • Much of the arable land is abandoned • Limited profitability of capital invested in the natural environment • Limited possibilities of obtaining capital • High death rate • Increasing death rate-birth rate ratio • Inadequate workforce employment structure, high proportion of secondary forces • Large percentage of unemployed people, their work efficiency is decreasing • Migration of young, able and adequately qualified people to the city • Large number of retired people, and people on disability pensions • Large number of young, unexperienced people • Small number of non-governmental, civic, cultural, professional organisations • Lack of financial resources • The development of a monoindustrial centre • Outdated equipment and technologies • Slow adjustment of companies to changes in market structure • The presence of a highly polluting and energy-consuming plant • Tourist facilities are not used to full capacity • Insufficient tourist advertising • Inadequate tourist transport and technical equipment infrastructure • Insufficiently qualified personnel to ensure quality tourist services • Small number of active small and medium-sized businesses in the manufacturing and service fields • Limited foreign capital within the small and medium-sized businesses' social capital • Minimum capitalization of the disfavoured area status
--	---

Opportunities	Threats
<ul style="list-style-type: none"> • Initiating agrotourism, rural tourism: <ul style="list-style-type: none"> - the development of a tourist system (cheap accomodation and meals) - camp sites around the lakes - a more varied and higher quality entertainment offer - participating in events - raising interest for curiosities in the area through communication - improving the image of the commune, keeping it clean - protecting nature, the environment 	<ul style="list-style-type: none"> • No co-financing basis for SAPARD applications • Aged land owners cannot adjust to market economy requirements, they are not adequately trained, the consultancy system does not work properly • European Union production norms and quality standards have not been introduced • Specialists adequately trained to elaborate rural development programmes are difficult to find, especially those who would participate continuously in implementing

<ul style="list-style-type: none"> - a more varied cultural offer - the protection of historical and natural monuments. • Communicational measures: <ul style="list-style-type: none"> - more active information campaigns - more intense advertising and PR activity - underlining assets, strengths, opportunities. • Attracting Romanian and foreign investors • Taking part in community development programmes financed by various foundations • Submitting projects for co-financed infrastructure development • Finding foreign partners for the commune • Establishing non-profit organisations, cultural and professional associations • Submitting SAPARD projects for establishing piscicultural and agricultural products processing units • Stimulating education 	<p>such programmes over the course of several years</p> <ul style="list-style-type: none"> • Limited participation in national and international tourism networks • The costs of rural tourism exceed the spending power of local tourists • Supply and sale centres are relatively far away • The available work force is underqualified • External investors could endanger local entrepreneurs
--	--

Chapter III. Strategy Elements²

Introduction

The development strategy elements in the case of the Roşia Montană commune were elaborated on the basis of the data presented in the previous chapter, as well as the following aspects, which are crucial for the implementation of certain short-term strategy elements:

1. the presence of the Canadian investors in the area, a phenomenon with negative effects at community level
2. the co-operation between the local authorities and the Canadian investors, as well as the support granted the project by state institutions, which is why the area is perceived as monoindustrial.
3. the changes to the General Zoning Plan of the commune under pressure from RMGC, which makes any project (other than surface mining) incompatible with zoning plans
4. the psychological pressure on the inhabitants of the commune, which renders development alternatives to mining difficult
5. the lack of a viable development strategy for the region which the commune is part of
6. the reduced interest on the part of local and regional authorities in elaborating a strategy compatible with the concept of sustainable development instead of that of industrial development

² The term used is “strategy elements” and not “development strategy” due to the fact that the project proposed by the Alburnus Maior Association does not represent a development strategy proper, but an approach to some of the issues identified. The Alburnus Maior Association lacks the means to become actively involved in all aspects related to the development of the commune. However, the strategy elements proposed are extremely important, as they have immediate practical applicability, unlike the usual development strategies elaborated by governmental agencies, which remain in the project stage and whose implementation is less than adequate.

Methods

The strategy elements have been conceived in such a way as to have immediate practical applicability, including aspects which can be implemented in the context of the difficult situation of the Roșia Montană commune and the neighbouring areas. As there is no communication between the Alburnus Maior Association and the local authorities, the strategy elements refer strictly to the development alternative to mining and fostering entrepreneurship in the commune, and they do not refer to a series of problems that the Alburnus Maior Association is not qualified to solve, mostly related to infrastructure. Facilitating access to decent health care services, supplying natural gas to the commune, repairing the roads, these are all problems which were identified in the course of research, but which lack, from the point of view of the organisation, a solution that the Alburnus Maior Association can be actively part of. However, these issues have been taken into account, and they will be apparent in the strategy elements as objectives or activities which can indirectly contribute to the speeding of the process.

The direction taken in elaborating strategy elements for Roșia Montană was from the general to the particular, taking into consideration a series of aspects of governmental strategies proposed for the sustainable development of the Apuseni Mountains, but also aspects present in the literature which stress the ecological component of development meant to complement governmental strategies. The strategy elements focused on short, medium and long-term objectives. General medium and long-term objectives were elaborated in the first stage, leaving the short-term strategic objectives for a later stage.

Even though the strategies proposed by governmental institutions were used as a model at the start, the weak point of post-1989 Romanian governments was also considered: the operationalisation of development strategies (the main reason for failure in the case of almost all strategies elaborated after 1989). The lack of understanding of the strategy operationalisation mechanism, the very frequent changes in the organisational structure of governmental institutions (agencies, ministries) and in the legal framework, all prevented the coagulation of strategic objectives which would find a solution in successfully implemented activities. Corruption and poor management of existing resources are also part of this.

Two types of objectives were considered: those determined by the internal situation in the area and those taken from the experience of other systems. The objectives suggested by the internal situation of the system (1) were elaborated on the basis of the resource analysis presented in chapter 1. The objectives taken from the experience of other systems (2) used community models in the immediate vicinity of Roșia Montană (Gârda, Râmeți, Sâncraiu), but also communities in France, Italy, etc., countries with extensive experience in sustainable development. The strategy elements were oriented towards short, medium and long-term objectives.

Three general criteria were taken into consideration for the elaboration of strategy elements for the Roșia Montană area, in accordance with the Recommendations of the UN General Assembly for the development of sustainable development strategies:

1. the protection of human, animal, plant health, the conservation of biodiversity, of the natural environment and resources
2. the efficiency of the natural, human, economic etc. capital
3. equity between the members of the society and between future generations, regarded as access to resources and satisfaction of basic needs.

The secondary criteria (4) took into consideration:

- a. the opinion of the community as revealed by questionnaires and interviews
- b. the ability of the Alburnus Maior Association to become directly involved
- c. the possibility of using existing resources most efficiently at minimum costs.

The strategic objectives (5) were evaluated and selected on the basis of the following indicators (6):

- the degree of accessibility of the resources used
- the degree of understanding of the issues raised by the community
- the degree of involvement of the locals in the issue in question
- the degree of implementation difficulty
- the degree of risk of the activities involved in reaching the chosen objective
- the degree of implication of other actors
- the cost of the activities which involved in reaching the chosen objective

Several strategic objectives were eliminated from the strategy element frame, specifically those which require the implication of actors from Roşia Montană (local authorities, other state institutions) who are not directly involved in drawing up alternative development strategies due to their strong support of the only project submitted to their attention at present, surface mining. Those objectives which involve high costs that the Alburnus Maior Association and its partners cannot yet afford have also been eliminated.

Possible scenarios and activities (7) are presented in the shape of implemented projects, ongoing projects or proposed by the Alburnus Maior Association and its partners. These demonstrate the viability of the strategy elements proposed by our association from the perspective of the immediate implementation of the activities which support the strategic objectives.

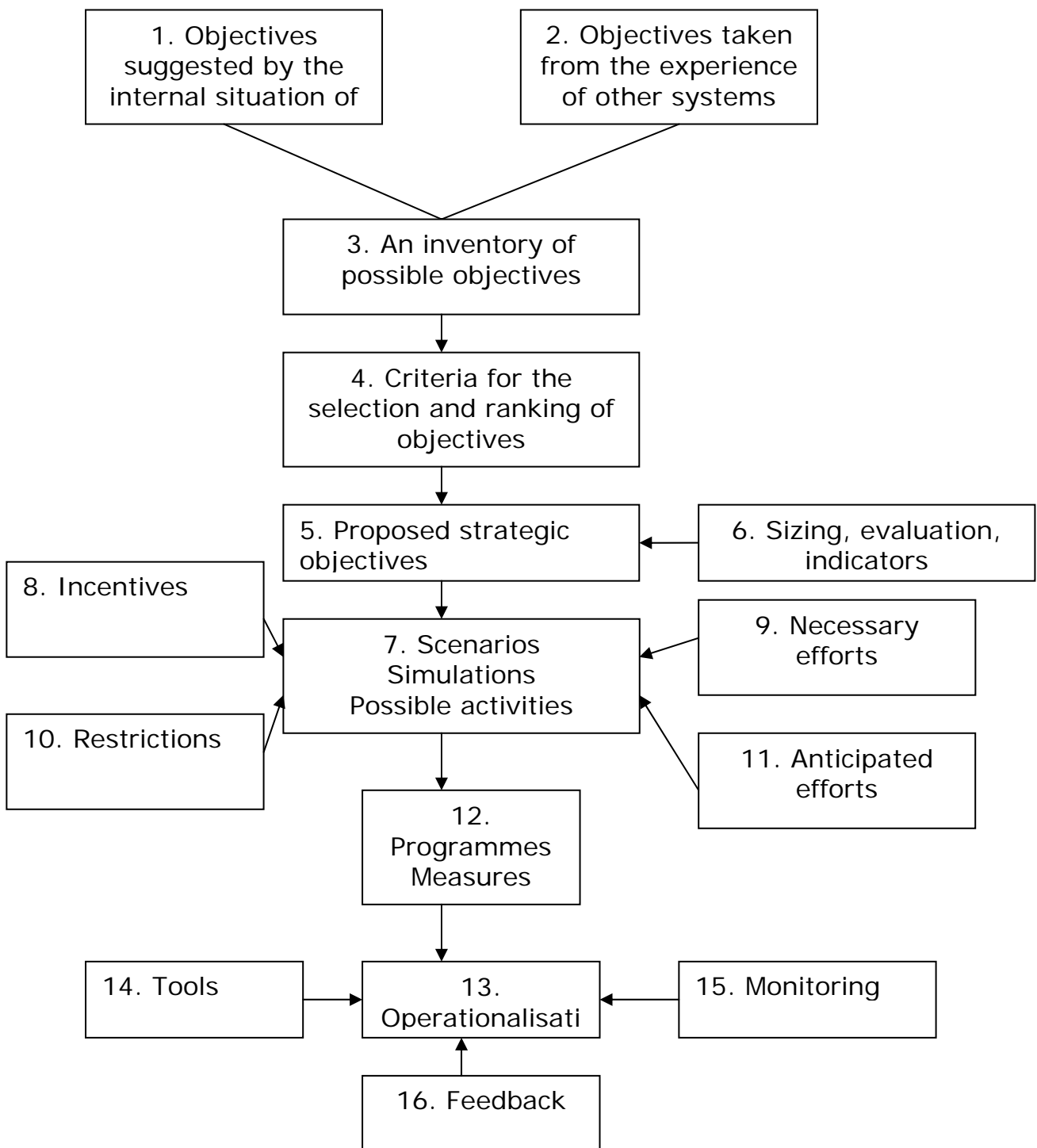
The incentives (8) and restrictions (9) were identified by considering the actors involved in the Roşia Montană issue. The national and international partners who support sustainable development in Roşia Montană are balancing at present the hostile attitude of governmental actors who desire the monoindustrialisation of the area. The PUG and PUZ restrictions have already been mentioned and they have been taken into account in the elaboration of the strategy.

In spite of the fact that in Roşia Montană no other buildings can be erected except industrial ones, the projects of the association prove that, with a little creativity, economic activities can be established especially in the agrotouristic field, even under the circumstances. The necessary (10) and anticipated efforts (11) are included in the project descriptions as the necessary resources for the proper implementation of activities. As these strategy elements are proposed by a non-governmental organisation, the development of policies, programmes and

measures (12) is not discussed. Instead of policies and programmes, our association proposes a series of variable-scale projects able to show that sustainable development is possible in the Roşia Montană area. Due to this, the last elements of the strategy development frame –tools (14), operationalisation (13), monitoring (15) and feedback (16) – are not discussed separately in our study, but as part of the project proposals.

Figure 1.1 shows the logframe matrix used for the elaboration of the strategy:

Figure 1.1

3.1 Image audit

Image audits can be applied to the agrotourism development sector and such an audit was conducted on the basis of both interviews and questionnaires and of dialogue with tourists from outside the area, who are neutral to the community from the point of view of the tourist service consumer. Some of the issues raised in the image audit were processed for inclusion among the strategic objectives for the development of agrotourism in the area.

Roşia Montană does not offer many leisure opportunities as compared to other regions with tourist potential, but this aspect is compensated by the beauty of the landscape and the publicity caused by the controversial mining project.

The people interviewed believe that their area is visited for several reasons, the most important ones being: the landscape, the Roman vestiges, the lakes, visiting an area threatened by extinction. They did not mention the following reasons: learning opportunities, business opportunities, the accomodation, meals, tourism and shopping offer. Among young visitors to the area fishing is the main incentive, while older people come here to visit relatives, to enjoy the quiet and the fresh air.

3.2 Proposals for a better image and better living standards for the commune

By analysing the answers to the questions in the interviews and the questionnaires, the following conclusions can be drawn:

- the number of visitors, tourists, would grow if the quality of the following factors improved:
 - more and better entertainment opportunities, more varied cultural offer
 - fitting the lakes for tourist access
 - more varied service offer
 - environmental protection measures
 - a cleaner commune
- good humour does not only depend on the external environment, but also on the mentality of the people

The measures that must be taken are the following:

- economic measures:
 - creating new jobs
 - economic development
 - raising the living standards
 - investments, development
 - developing the small industry
 - developing the infrastructure (telephone, natural gas, water, sewage, etc.)
 - repairing the roads, improving transport possibilities
- measures for starting agrotourim, rural tourism activities:
 - developing a tourism system (cheap accomodation and meals)
 - cleaning and fitting the lakes for tourist access

- campsites around the lakes
- more varied, higher quality leisure opportunities
- events
- raising interest for curiosities in the area through communication
- improving the image of the commune, keeping it clean
- protecting nature, the environment
- a more varied cultural offer
- protecting natural and historical monuments
- communicational measures:
 - more active information campaigns
 - more intensive advertising and PR activities
 - stressing assets, strong points, opportunities

Tourist expectations of the conditions in the village where they spend their holidays refer to the following criteria:

1. the beauty of nature:
 - beautiful landscape
 - swimming opportunities
 - interesting villages
 - forests in the vicinity, for hikes
 - rich fauna and flora
 - mountains, hills, cliffs
2. the quality of the services, accomodations, meals
 - cheap
 - separate bathroom
 - easy access to the village
 - high quality service offer
 - shopping opportunities
 - opportunities to come in contact with new people, new cultures
 - meal opportunities
 - quiet places where they can be alone
3. leisure opportunities
 - access to radio, television
 - bars
 - children's parks
 - sporting events
 - fishing opportunities
 - disco
 - arcade games
4. educational, cultural opportunities

- access to newspapers, information sources
- historical monuments in the vicinity
- museums, painting exhibitions
- opportunities to become familiar with the new cultures
- opportunities to study animals, rare plants
- guided tours around the area

5. sporting opportunities

- ballgame courts
- pool halls
- hiking
- horse riding

These factors are not defining for the development of a tourism system in Roşia Montană, because by initiating agrotourism the locals are trying to revitalise the area by preserving its specific features and not by adapting it to mass tourism. Nevertheless, these criteria must be taken into consideration as a market orientation.

From the point of view of the investors, the following factors are essential: reduced opening and running costs, and reduced investments in developing the infrastructure. Work force availability is also very important, as is the attitude of the population and the local authorities to investors. In the case of Roşia Montană it could be said that neither the population nor the local authorities nor the local entrepreneurs have a positive attitude to investors. In deciding where to invest, investors also consider the logistical structure, the location of the commune with regard to sale and supply centres.

4. Medium and long-term problems and objectives

4.1 Population and social needs

4.1.1 Demography

Problems

- marked ageing process
- depopulation due to migration, especially of young people with secondary or tertiary education, to urban centres
- negative population growth

Short-term objectives:

- creating an information and resource centre for young people, thus facilitating their involvement in the life of the community
- organising foreign language and computer science classes, training and re-qualification courses
- getting young people involved in guiding tourists around the area, as well as in other activities with alternative income potential

- fostering entrepreneurship among young people

Medium and long-term objectives:

- attractive living conditions for young people, for both those in the commune and those from outside of it (who would like to settle in the commune)
- creating conditions and facilities for young families with children

4.1.2 State of health and medical services

Problems

- insufficient staff
- inadequate old equipment which obstructs or prevents diagnose
- difficult access to medicines and treatment (long distances, limited resources in the commune medical facilities)

Short-term objectives:

- encouraging the establishment of non-governmental organisations providing socio-medical assistance
- attracting non-governmental funds for health education programmes

Medium and long-term objectives:

- easy access to quality, fast and sufficient medical services
- an educated population in terms of general health and the ways to live a healthy life
- eliminating the factors with a negative effect on the quality of life

4.1.3 Employment

Problems

- relatively high unemployment levels
- lack of local initiative
- future restructuring in the mining industry
- people's mentality regarding change and professional reconversion

Short-term objectives:

- organising professional reconversion courses
- organising seminars and work trips to other communities in view of stimulating local initiative
- establishing a community information and resource centre
- informing the people about the opportunities of setting up a business in rural areas, as well as providing business consultancy

Medium and long-term objectives:

- facilitating the creation of sufficient jobs in varied fields of activity, with sufficient income for a decent living
- fostering entrepreneurship especially among young people

- developing a system of professional reconversion courses in fields which are desirable on the employment market

4.1.4 Education

Problems

- antiquated inadequate infrastructure
- inadequately equipped due to limited budgets allocated by authorities
- lack of opportunities for adult continuous education
- limited degree of associativity

Short-term objectives:

- encouraging the establishment of civic, cultural organisations
- creating an adult continuous education system
- creating a professional training centre which would provide courses in agrotourism, ecology, biological agriculture, drawing up a business plan etc.
- organising study trips for the students/young people in the area and getting them involved in various activities alternative to the school curriculum
- access to computers with an internet connection

Medium and long-term objectives:

- unhindered opportunities for personal accomplishment through education
- access to a high-quality, flexible educational system adapted to conditions in the rural environment
- adequate infrastructure and equipment able to satisfy the needs of the educational process

2. Culture

Problems

- declining infrastructure and equipment
- insufficient financial resources for the practice and revitalisation of customs and traditional forms of cultural expression
- difficult or restrictive access to information sources (mass media, internet, etc.)
- abandonment of traditional practices
- lack of local authority involvement in protecting the historical centre and heritage houses
- lack of a library and a community cultural centre
- most of the archaeological vestiges have been archaeologically discharged

Short-term objectives:

- promoting cultural projects within the annual FânFest festival
- promoting cultural objectives through tourist projects
- assisting local owners of heritage house in renovating and using them for tourism purposes
- providing expert and financial assistance to the relevant authorities for the inclusion of the archaeological vestiges in Roşia Montană on the UNESCO sites list

Medium and long-term objectives:

- revitalised traditional practices able to be passed on unaltered to future generations
- capitalised traditional practices
- easy access to traditional or modern information sources
- adequate infrastructure for the requirements of a society in permanent motion
- a cultural park dedicated to Roman mining archaeology

4.3 Infrastructure

4.3.1 Running water supply, sewage systems

Problems

- the running water supply system is limited in length, only a small part of the population in the commune having access to it, and there is no sewage system
- there are relatively few households with septic tanks
- used household waters are discharged in inadequate places (affected surface waters, soil infiltration)

Short-term objectives:

- co-operating with environmental NGOs for an ecological education programme

Medium and long-term objectives:

- population aware of risks caused by the discharge of used waters in inadequate places, of sustainable water resource use and pollution prevention methods

4.3.2 Roads and transport

Problems

- inadequate state of county and communal roads
- insufficient local funds for building and maintaining roads
- financial dependence on County Council budget funds
- non-existent public transport

Short-term objectives:

- encouraging the locals to lobby public institutions able to solve these problems
- assisting locals in establishing small transport companies to satisfy existing needs

Medium and long-term objectives:

- a functional road network for the current needs of locals and businesses, without affecting the environment
- a public transport system

4.4 Economy

4.1 Industry

Problems

- insufficient financial resources, limited local and foreign investment (with the exception of RMGC)

- antiquated, polluting equipment and technologies
- monoindustrialisation tendencies

Short-term objectives:

- promoting entrepreneurship among young people
- stimulating small industry and manufacturing workshops
- creating a club for small entrepreneurs and producers
- creating a resource centre for small entrepreneurs and producers

Medium and long-term objectives:

- diversified dynamic industry, able to provide professional and financial accomplishment for the inhabitants of the commune
- developing the bakery industry
- establishing a milk collection and processing centre
- establishing furrier, animal skins dyeing and processing workshops
- establishing wood processing workshops
- reinitiating the manufacturing of hand-made wool carpets and other indoor fabrics
- unpolluting and sustainable industry
- creating partnerships between Roşia Montană and communes in other countries and establishing commercial/tourist exchanges
- stopping economic activities which can pollute or degrade the quality of the environment

4.2 Agriculture

Problems

- insufficient financial resources, limited investment
- antiquated, rudimentary agricultural machinery and inefficient technologies
- high age average of the people involved in agricultural activities
- parcelled land (agricultural machinery cannot be operated on all agricultural surfaces) and ownership problems
- animal breed degeneration and scarce veterinary services
- decreasing average yield in almost all cultures
- reduced sale market
- local authorities uninterested in supporting this sector

Short-term objectives:

- producers' associations
- attracting funds for the development of biological agriculture and ecological farms

Medium and long-term objectives:

- sustainable agriculture practices, adapted to the climatic conditions and the soil in the commune
- developing wild fruit and medicinal plant collection and sale activities
- diversified, income-generating agricultural activities
- encouraging biological agriculture

- improving agricultural practices
- efficient marketing policies

4.4.3 Trade and services

Problems

- small, low-profit commercial units
- limited diversity, as most are food stores and bars
- focused mostly on local clients
- limited marketing activities
- poor capitalisation of local resources

Medium and long-term objectives:

- diversifying company activity
- using local resources efficiently
- promoting efficient marketing techniques
- partial focus on tourists as potential customers
- creating agricultural service units (agricultural and agricultural machinery maintenance services)
- developing auto maintenance and repair services (car repair shop type)
- establishing petrol stations
- creating people and goods transport services

4.4.4 Tourism. Agrotourism

Problems

- lack of agrotourist guest houses
- lack of coherent tourist products
- lack of qualified staff – managers, guides
- inadequate promotion of existing tourist products

Short-term objectives:

- creating a tourist information centre with qualified personnel and information and presentation materials
- assisting locals in starting and running a tourist business
- attracting funds for tourist activity development
- promoting the area as a tourist interest area

Medium and long-term objectives:

- opening traditional agrotouristic guesthouses
- informing the citizens about starting and running a tourist business
- developing training programmes for people involved in agrotourism
- creating diversified tourist products
- developing and promoting local events
- adopting efficient promotion methods

- practising integrated tourism, with varied tourist packs
- tourist groups administering protected areas and creating an integrated management plan for the latter
- marking hiking trails
- declaring this an ecologically protected area where ecological agriculture, raising animals, horticulture, poultry breeding and beekeeping are practised
- capitalising the ethno-cultural heritage: customs, traditions, architecture, arts and crafts, products typical of rural economy, ecological food products

4.5. Environment

Problems

- pollution caused by mining (barren gangue waste dumps, acid waters, etc.)
- water pollution caused by the lack of a used water processing system
- inefficient waste management system
- lack of knowledge of environmental protection norms and legislation
- limited ecological education

Medium and long-term objectives:

- promoting ecological agriculture practices
- running ecological education courses
- cleaning water streams and public areas
- attracting investors for the sanitation service
- creating mechanisms for the selective waste collection
- promoting annual ecological camps for environmental activists from the entire country

The strategic objectives can be grouped not only according to field. This classification was initially chosen as a result of the problems identified on the basis of resource analysis (conducted on those categories). As it can be seen, some of the objectives appear in several categories, which proves that they are extremely important in the context of sustainable development in Roşia Montană. The projects proposed especially took this type of objectives into account.

Chapter IV. Ongoing projects or projects proposed by the Alburnus Maior Association and its partners

The Alburnus Maior Association, together with its partners, have already initiated the development projects described in brief below, in response to the identified needs.

1. FânFest 2004

Status: Implemented

Period: August 27-29, 2004

Budget: € 9,500

Fân Fest Roşia Montană 2004 was a novel festival targeted both at dynamic and adventure-seeking young people, and at the inhabitants of the Arieş Valley area. The idea was born out of the wish to promote the Roşia Montană area and to assist the locals in finding alternative development methods (cultural tourism, agrotourism, traditional product trade). The participants could hike in the area, visit the Mining Museum, explore the Cărnic Mountain with its dozens of Roman and Dacian galleries, and take part in a musical protest night with popular rock and hip hop bands. The public of the festival was of approximately 4.000 people, mainly Romanian and foreign young people between 15 and 30 years of age, but also locals from the Arieş Valley. Taking into account the fact that the main organisers of the event are non-governmental organisations, FânFest was also a celebration for all volunteers and those preoccupied by the sustainable development of Romanian rural areas. FânFest promotes alternatives, dynamism and a civic spirit!

Location : Roşia Montană, the Jig-Văidoaia plateau, approx. 1,000 m altitude

Fân Fest organisers and partners: The main organiser of the event was the Alburnus Maior Association in co-operation with the Peace Action, Training and Research Institute of Romania, Greenpeace CEE, the "Avram Iancu" Cultural Association, the "Potaissa" Foundation, the Provobis Volunteer Centre, Romanian Scouts, the Student League of the "1 Decembrie" University in Alba Iulia, the "Floarea de Colţ" Ecological Association, the "Gata Oricând" Association.

Fân Fest Roşia Montană was massively promoted in the media. Alongside classical promotion, the festival was advertised by the Greenpeace CEE caravan in other events and festivals in the country: the Sighişoara Medieval Art Festival, the Stufstock Concert in Vama Veche etc. The Roşia Montană Solidarity March, which preceded the festival gathered more than 150 participants, who covered the Cluj-Roşia Montană distance (134 km) on foot. The festival was also promoted on the internet by numerous sites and discussion groups. MTV Romania was the main media partner of the festival.

2. The Golden Way of Roşia Montană

Status: Implemented

Period: June 1– September 1, 2005

Budget: € 3,900, financed by the Partnership Foundation in Miercurea Ciuc.

Website: www.drumulaurului.ro

The **aim** of the project was to create a framework favourable to sustainable development as an alternative to mining in Roşia Montană by including the area on the list of "Green way" initiatives beneficiaries. The project **objectives** were:

1. Identifying traditional customs related to mining and other aspects of local identity in Roşia Montană and neighbouring villages.
2. Promoting these as assets of the area through a “Golden Way”.
3. Involving the inhabitants in potentially income-generating activities

Target group:

- the inhabitants of Roşia Montană who were directly involved in activities related to the development of the “Golden Way”, at least 300 families.
- the FânFest participants (approximately 8.000 people) who witnessed the launch of the “Golden Way”

The geographical area covered by the project: the villages under the jurisdiction of the Roşia Montană commune (Gura Cornei, Corna, Roşia Montană, Bunta, Ignăteşti, Gura Roşiei, Balmoşeşti, Iacobeşti, Țarina, Blideşti, Bucium Sat, Dogăreşti, Hilesti, Floreşti, Bisericani, Cărpeniș), as well as the Bucium commune and the town of Abrud.

The implementation of the first stage of the project demonstrated that Roşia Montană is not a monoindustrial area and that there is potential for development alternative to mining which must be exploited. The inhabitants were encouraged to recognise and capitalise on local traditions through small-scale economic initiatives. Stagnation due to the presence of the Canadian investors in the area will end if the first step is taken towards sustainable development.

The following are the concrete and quantified **results**:

- the identification and inclusion of 20 tourist objectives on the “Golden Way”
- involving a number of 50 locals in identifying and capitalising on tourist objectives
- assisting a number of 3 families in obtaining a producer certificate or licence, for a family business or for encouraging free economic initiative, the creation and registration of new businesses
- placing 30 signs which mark important tourist objectives on the “Golden Way”
- placing three “Golden Way” signs in Gura Roşiei, the Roşia Montană centre, Podul Iancului
- the “Golden Way” presentation at the FânFest Festival
- initiating approval procedures for the tourist trail which links the “Golden Way” objectives to existing tourist trails
- initiating procedures for the opening of an Eco-business club in Roşia Montană

3. FânFest Roşia Montană 2005

Status: Implemented

Period: August 26-28, 2005

Budget: € 26,000

Web site: www.fanfest.ro

FânFest Roşia Montană was a celebration of life and continuity in Roşia Montană. Beyond its protest dimension, the festival proved that the tourist alternative in Roşia Montană is possible. A three-day event, the festival included varied activities and a complex entertainment programme for

nature and music lovers. The location of the festival remained the same – the Jig-Văidoaia plateau in Roșia Montană, at an altitude of approximately 1.000 m.

The second **FânFest** edition included new and innovative experiences for a Romanian festival: hay-jumping and artificial climbing walls, poster and graffiti exhibitions and competitions, ecological film screenings, presentations on topics related to Roșia Montană, a local products fair, the launch of the “Golden Way” tourist project and many excursions in the area with local guides.

4. FânFest Roșia Montană 2006

Status: In the preparation stage

Period: August 25-27, 2006

Estimated budget: € 30,000

FânFest Roșia Montană 2006 is the third edition of the festival, carrying on the message of protest of the past years, but also the message of life and continuity in Roșia Montană. This year's edition focuses on cultural and environmental activities; not so much on the music concert, but on the alternative activities throughout the three-day period. Combining environmental and cultural activities is innovative for this type of festival in Romania. The two-night concert will feature bands with a social message who believe in the “Save Roșia Montană” Campaign and promote its message. The local products fair will be at the centre of the festival, as before, in order to enable the inhabitants of the area to benefit from the festival. The locals will meet in advance with FânFest co-ordinators in order to prepare and to organise better for the duration of the festival. The audience is estimated at 10,000 participants.

5. Sustainable development in Bucium

Status: Ongoing

Period: October 1 2005 – May 31, 2006

Budget: € 2,750, financed by the Partnership Foundation in Miercurea Ciuc.

The aim of the project is the consolidation of the ability of the Bucium commune citizens to capitalise on agrotourist potential as a viable sustainable alternative to the RMGC monoindustrial project.

The inhabitants have started small-scale agrotourist businesses, but these are only at the beginning and have limited promotion possibilities. Moreover, there is a large number of locals who have expressed their wish to invest in agrotourism but who know neither what steps must be taken in this direction, nor the scale of such efforts.

The project aims to consolidate the tourist potential capitalisation capacity through a double process of community awareness-raising and promotion. The project is targeted at locals interested in agrotourism (both those already running a small business and those who have expressed interest in starting one).

The expected results for the eight-month programme are: editing and disseminating a guide on how to start a guest house, facilitating a work exchange programme between people in Bucium

and people in Sâncraiu, county Cluj, making tourist signs, creating a website for the commune, disseminating brochures at national level, identifying and supporting new guest house initiatives, promoting the cultural and natural potential of the commune at national level.

6. The Alburnus Maior resource and tourist information centre

Status: In the preparation stage

Period: Starting with June 2006

Budget: € 9,350

The community resource centre combined with the tourist information centre represents one of the most urgent needs in Roşia Montană. The project proposes the support of local initiatives through access to varied information on the topic of development. In rural areas, which information does not reach easily, community information centres are an important step towards sustainable development.

At the same time, the resource centre will constitute a space for community dialogue, as there is nothing to this effect here except the few local bars. There will also be a library within the centre. The centre will facilitate contact between the inhabitants of Roşia Montană and consultancy firms, banks, development agencies, other funding bodies etc. A series of seminars and presentations will be held for the members of the community at the centre on topics of interest that they raise.

Concrete measurable results expected:

- the first information and resource centre in Roşia Montană
- a private library in Roşia Montană
- more than 200 people will be informed on sustainable development
- more than 20 people assisted in starting a business
- more than 100 tourists guided in the area
- 4 seminars, training sessions and presentations
- more than 70 beneficiaries of these activities
- a community facilitator trained to work in this centre

7. The professional training and re-qualification centre

Status: In the preparation stage

Period: Starting with October 2006

Budget: € 20,000

As there will be restructuring in the mining sector, it is essential to create a professional training and re-qualification system for the people in Roşia Montană. The professional training centre is targeted at young people who want to build a life for themselves in Roşia Montană. Initially, the centre will operate as part of the Alburnus Maior Resource and Tourist Information Centre, and later it will become an independent entity for adult continuous education.

The aim of the project for the first year is to provide specialised courses to people who want to start their own tourist business, taking into consideration the fact that running a guest house is conditioned by obtaining a licence based on doing a course. Such courses (for guest house managers, local guides etc.) are expensive and they are only organised in large cities (Bucharest, Cluj-Napoca). The project will attract funding for part of the costs and for the organisation of a course in Roşia Montană for a minimum of ten people. Due to the tourist potential of the area, the first courses to be organised will be those for guest house managers and local guides. Accounting, legislation, foreign language courses will also be organised subsequently. Depending on the jobs available, the professional qualification and reconversion centre will organise other types of courses (in co-operation with the County Professional Qualification Agency).

8. The sale of souvenirs from Roşia Montană and Bucium

Status: In the preparation stage

Period: Starting with August 2006

Budget: € 5,000

The partnership between the Alburnus Maior Association and various companies is aimed at their long-term involvement in the sustainable development alternative to mining in Roşia Montană and Bucium, by encouraging economic initiatives which capitalise on local traditions.

This co-operation, intended to start in 2006, refers to the manufacture of handmade **products** manufactured by local people from local resources, which will be sold in the national network of souvenir shops, as well as to selling a “**Save Roşia Montană!**” **product** for the creation of a **development fund** in support of different local initiatives.

The proposed products fall in the “Accessories” category and can be sold in various store networks:

Values promoted by the project:

- Belief in own strength to maintain the community united – between tradition and the challenges of the present
- Faith in the economic, educational and spiritual value of local traditions
- Care for the environment – special protection of nature reserves
- Creativity in identifying alternative development methods for the area

9. Supporting accredited guest house in Roşia Montană and Bucium

Status: Ongoing

Period: Starting with October 2005

Budget: € 2,000

This project aims to create a frame for accredited guest houses to be created in Roşia Montană and Bucium. The locals will constantly be assisted by Alburnus Maior throughout all project stages: developing a business plan, writing a funding project, identifying the market and

promotion strategies. Alburnus Maior organizes exchange seminars with other rural communities with the same need and interests and facilitate the acces of local people to information regarding funding and credits.

10. Promoting eco-touristic activities and alternative income sources

Status: In the preparation stage

Period: Stating with June 2006

Budget: € 1,000

This project refers to supporting the communitiz initiatives regarding the promotion of eco-turistic activities. An initiative like this belongs to an inhabitant of Roșia Montană, resulting from his participation in the “Golden Way” project. He is constantly assisted by Alburnus Maior throughout the project stages: developing a business plan, writing a funding project, identifying the market and promotion strategies. This small business consists in purchasing ten mountain bicycles and renting them to tourists interested in the Golden Way and other routes. On request, the tourists will also benefit from the services of a local guide. The investment can be returned within a maximum of two tourist seasons, generating a subsequent profit of approximately € 1,000 per season.

References:

- Bran, Paul (coord.) - Componenta ecologică a strategiei de dezvoltare economică a zonei Munților Apuseni, Studiu de caz Roșia Montană, editura ASE, București, 2003
- Brab, F; Simon, T; Nistoreanu, P – Ecoturism, Editura Economică, București, 2000
- Herve, Emilie și Jolivel, Amelie - Diversification economique on zone rurale miniere: le choix du diagnostic territorial come outil de reflection, 2004

Contestatie: Sorana Olaru-Zainescu, Asociatia Alburnus Maior
"Dezvoltare durabilă alternativă mineritului la Roșia Montană – Analiza resurselor și elemente de strategie"

Apreciem eforturile depuse pentru întocmirea acestui studiu și considerăm că este primul semn că organizația ne-guvernamentală Alburnus Maior investește resurse în dezvoltarea reală a zonei Roșia Montană, și nu doar se opune proiectului minier Roșia Montană (RMP). Cu toate acestea, suntem de părere că studiul, în mare parte, confirmă în mod real rezultatele obținute ca urmare a elaborării studiilor de condiții inițiale din cadrul studiului de impact asupra mediului (EIM) întocmit pentru RMP și care prezintă faptul că aceste condiții precare de mediu și sociale existente în regiune arată că industria minieră este soluția pe termen scurt pentru a dezvolta Roșia Montană din punct de vedere economic.

Deși suntem de acord cu multe din rezultatele acestui studiu, nu putem fi de acord cu declarații ca: „Prezența investitorilor canadieni în zonă a creat o tendință împotriva dezvoltării prin alte mijloace în afară de minerit, cum ar fi agroturismul, ecoturismul, agricultura sau meșteșugurile tradiționale.” Această afirmație este pur și simplu incorectă. În mod similar nu putem fi de acord cu afirmația că: „Locuitorii din Roșia Montană nu au încredere în alternativa de dezvoltare la minerit, din cauza presiunii exercitate de investitorii canadieni.” Localnicii din Roșia Montană au fost consultați în cadrul unui proces extins și continuu de consultare a persoanelor interesate. De asemenea nu putem fi de acord cu afirmația că: „Majoritatea locuitorilor nu au avut acces la informațiile legate de proiect altfel decât prin intermediul Centrului de Informare al Roșia Montană Gold Corporation (RMGC).” Chiar dacă așa ceva ar fi adevărat, acest lucru ar fi din vina ONG-urilor care se opun proiectului și nu din vina RMGC.

RMP acoperă doar 25% din Roșia Montană, iar restricțiile privind edificarea altor construcții decât cele industriale acoperă doar această parte a comunei. Restul de 75% din Roșia Montană nu face obiectul unor asemenea restricții legate de proiectul minier. Toate celelalte tipuri de activități economice pot fi dezvoltate fără nici un fel de impedimente impuse de planurile urbanistice în vigoare. Într-adevăr, se crede că RMP va genera aproximativ 6000 de locuri de muncă indirecte, precum și alte locuri de muncă directe ca urmare a angajărilor efectuate în cadrul exploatării miniere.

În 2002, s-a realizat un Plan de Urbanism General (PUG) pentru întreaga comună Roșia Montană și a modificat PUG întocmit în 2000 astfel încât să includă o zonă protejată, care conține clădirile de patrimoniu. Granițele zonei industriale au fost stabilite pe baza unei analize științifice realizate pentru delimitarea zonelor protejate.

Studiul Alburnus Maior menționează faptul că infrastructura regiunii este precară, lipsând spațiile de cazare, restaurantele, comuna având un sistem limitat de furnizare al apei curente, neexistând conducte de gaze naturale și existând nivele ridicate de poluare. Toate aceste informații sunt conforme celor prezentate în cadrul raportului EIM ce indică faptul că aceste condiții inițiale sunt caracterizate de o poluare extinsă asupra apelor și de prezența zonelor miniere părăsite și a haldelor de steril. Acest lucru reprezintă un impediment serios în privința inițierii altor activități altele decât cele propuse de către RMP. Reabilitarea zonei din punct de vedere ecologic, va fi una extrem de scumpă (aproximativ 22 milioane de Euro) și cu siguranță nu va putea fi achitată de comunitatea locală.

Capitolul 5 al Raportului EIM (Evaluarea Alternativelor) examinează opțiunile alternative la RMP inclusiv alternativa „fără proiect”. EIM a avut în vedere și alte alternative precum agricultura, creșterea animalelor, procesarea cărnii, turismul, exploatarea pădurilor și a produse forestiere, industria meșteșugărească, precum și colectarea de floră sau faună în scopuri medicinale. S-a concluzionat faptul că nici una dintre aceste industrii pot oferi stimulentele necesare asigurării prosperității durabile pentru comunitățile locale, după cum este prevăzut în cadrul RMP. Cu toate acestea, RMP nu va opri dezvoltarea altor industrii alternative paralele și va îndepărta în mod real unele dintre obstacolele actuale ale dezvoltării durabile, printre care se numără

poluarea și abandonarea terenurilor. RMP va susține inițiativele comunitare de dezvoltare a unor industrii altele decât mineritul, iar acest deziderat este unul dintre obiectivele principale ale Planul de dezvoltare durabilă a comunității care este inclus în raportul EIM.

Odată cu investiția în infrastructură, pe care o va aduce RMP, credem că Roșia Montană ar putea continua să-și dezvolte potențialul turistic. Există inițiative în acest sens, cum ar fi „Modelul de dezvoltare a turismului și contribuția sa la dezvoltarea durabilă din Zlatna, Bucium, Roșia Montană și Baia de Arieș, ca alternativă la activitățile de minerit mono-industriale”, realizat de Institutul Național pentru Cercetare și Dezvoltare în Turism (INCDT), publicat în aprilie 2006, după finalizarea raportului la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM). Studiul INCDT și raportul „O alternativă de dezvoltare durabilă la minerit în Roșia Montana – O analiză a resurselor și elementelor de strategie”, de Sorana Olaru-Zăinescu nu erau disponibile la momentul în care a fost realizat raportul la studiul EIM.

Toate aceste studii confirmă faptul că turismul va fi posibil și profitabil doar atunci când va exista ceva de oferit turiștilor, și anume un mediu curat, o infrastructură corespunzătoare (drumuri bune, apă curentă, un sistem de canalizare bine pus la punct, facilități de depozitare a deșeurilor, etc.), precum și atracții (muzee, alte obiective de vizitat, cum ar fi monumente istorice, etc).

RMGC a dispus realizarea unui studiu care stabilește modalitatea de promovare a potențialului turistic și modalitatea de abordare a acestor aspecte printr-un proiect integrat (vezi Roșia Montană Propunere Inițială pentru Turism, Raportul Gifford 13658.R01). Acest raport scoate în evidență faptul că potențialul pentru dezvoltarea turismului, fără existența unui motor economic puternic, va fi dificil de atins ca urmare a nivelului investițiilor – realizate de sectorul public și persoane fizice private – care ar fi necesare.

Studiul Alburnus Maior prezintă (la pagina 26) o listă de obiective pe termen lung și mediu pentru comună. Având în vedere faptul că nu există alte fonduri disponibile pentru reabilitarea mediului și pentru dezvoltarea infrastructurii și că actualul stadiu al obiectivelor existente în zonă este precar, suntem de părere că aceste deziderate pot fi îndeplinite mai repede prin intermediul RMP decât fără a implementa acest proiect.

Pentru a încuraja investitorii locali, RMGC a înființat „IFN Gabriel Finance” SA în ianuarie 2007. Acest micro-creditor va asigura finanțarea și resursele necesare locuitorilor din Roșia Montană, Abrud, Câmpeni și Bucium, cu scopul de a ajuta localnicii să-și creeze afaceri mici sau să le extindă pe cele deja existente. În același timp, un program gratuit de pregătire profesională este oferit membrilor comunității locale, având scopul de a crește atât profilul educațional, cât și nivelul de calificare din comunitate. Instruirea în domeniul afacerilor face parte din acest program. Este înființat, de asemenea, și un incubator de afaceri. Atunci când se vor încheia contracte pentru Proiectul Roșia Montană (RMP), ne angajăm să acordăm prioritate afacerilor și altor firme locale.

Un proiect minier, cum este cel propus de RMGC, ar putea oferi – prin activitatea sa economică generală și prin taxe și impozite – fondurile necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii. De-a lungul duratei de viață a proiectului, RMGC estimează că va plăti aproximativ 32 milioane USD către comună sub formă de taxe și impozite – o cifră mult mai mare decât ce s-ar putea plăti prin turism în respectiva perioadă, având în vedere lipsa infrastructurii aferente turismului. Compania a cheltuit, de asemenea, aproximativ 10 milioane USD pentru dezvoltarea celui mai complex program de cercetare și dezvoltare arheologică din Zona Istorică Roșia Montană, astfel încât potențialul arheologic și cultural-arhitectonic să fie păstrat și pus în evidență.

Prin RMP și planurile de management a patrimoniului, se vor investi 25 de milioane USD de către companie în protejarea moștenirii culturale astfel încât să susțină turismul. Un program de instruire va asigura calificarea necesară pentru dezvoltarea activităților turistice, iar Roșia Montană Micro-Credit va ajuta localnicii să construiască pensiuni, restaurante, etc., toate acestea fiind necesare pentru atragerea vizitatorilor. La sfârșitul proiectului, va exista un nou sat,

alături de vechiul centru restaurat al Roșiei Montane, cu un muzeu, hoteluri, restaurante și o infrastructură modernizată, plus galerii de mină restaurate (de exemplu, Cătălina Monulești) și monumente conservate, cum ar fi cel de la Tăul Găuri – toate acestea putând deveni atracții turistice.

**Contestation: Sorana Olaru-Zainescu, Asociatia Alburnus Maior
"Sustainable Development as an alternative to Mining in Rosia Montana – An
Analysis of Resources and Strategy Elements."**

We appreciate the effort put into this study and the indication it gives that the NGO Alburnus Maior is seeking to invest resources in the actual development of the Rosia Montana area rather than simply opposing the Rosia Montana mining project (RMP). However, we believe that the study in large part effectively confirms the results of the baseline studies performed as part of the Environmental Impact Assessment study report (EIA) for the RMP, which show that the current poor environmental and social conditions in the region point to mining as the best short-term solution for economic development in Rosia Montana.

Although we agree with many of the implications of this study, we can not agree that "The presence of the Canadian investors in the area has created a trend against development by means other than mining, such as agro tourism, ecotourism, farming or traditional crafts." This is simply not true. Similarly, we strongly disagree with the statement that "The people in Roșia Montană do not trust development alternative to mining due to pressure from the Canadian investors." The people of Rosia Montana have had the benefit of an extensive public consultation process and continued consultation with stakeholders. We also disagree with the claim, that "Many of the inhabitants do not have access to information about the project other than through the Rosia Montana Gold Corporation (RMGC) Community Information Centre." Even if this were true, that would be the fault of NGOs opposed to the Project, not RMGC.

RMGC's proposed mining project covers only 25% of Rosia Montana, and the prohibition of other types of economic activity only covers this section of the commune.. The remaining 75% of Rosia Montana is free from any prohibitions as a result of the mining project. All other types of economic activity may be pursued. Indeed, the Project expects to generate about 6000 jobs indirectly, as well as jobs generated directly from employment at the mine.

During 2002, a General Urbanism Plan (PUG) was prepared for the entire Rosia Montana commune. This changed the PUG prepared during 2000 in order to incorporate a protected zone that includes houses important to cultural patrimony. The boundaries of the industrial zone were established based on a scientific analysis conducted to outline the areas requiring special protection.

The Alburnus Maior study notes that the infrastructure of the region for tourism is currently poor, with the absence of accomodation, restaurants, a limited running water system in the commune, and a connection to the national natural gas pipelines, and acknowledged high levels of pollution. This is generally consistent with the EIA report, which indicates that the existing baseline conditions are characterized by widespread water pollution and the presence of large areas of derelict mined land and waste heaps. This presents a serious impediment to development other than that proposed under the RMP. Remediation of the area would be very expensive (about 22 million Euros) and certainly beyond the means of the local community.

Chapter 5 of the EIA Report (Assessment of the Alternatives) examines alternative options for the RMP including the "no-project" option. The EIA considered alternative developments that include agriculture, grazing, meat processing, tourism, forestry and forest products, cottage industries, and flora/fauna gathering for pharmaceutical purposes. It concluded that none of these industries could provide the economic stimulus to assure sustainable prosperity for local communities as is forecast for the Project. However, it also noted that the RMP would not halt development of alternative industries in parallel and would indeed remove some of the current obstacles for sustainable development, such as pollution and land dereliction. The RMP would therefore support the community's initiatives to develop industries other than mining and this is central to the Community Sustainable Development Management Plan included in the EIA report.

Thus, with the infrastructure investment the RMP will bring, we believe that Rosia Montana could continue to develop its tourism potential. There are initiatives to do so, such as "Tourism development model and its contribution to sustainable development in Zlatna, Bucium, Rosia Montana and Baia de Aries as alternative to mono-industrial mining activities" prepared by the National Institute for Research and Development in Tourism (INCDT) published in April 2006, after the completion of the EIA study. This study and the present one, "Sustainable development alternative to mining at Rosia Montana – An analysis of resources and elements of strategy", by Sorana Olaru–Zainescu report were not available when the EIA was prepared.

All these studies acknowledge the fact that, tourism will be possible and profitable only when there is something to offer to tourists in terms of clean environment, proper infrastructure (including accommodation, restaurants, good roads, running water, proper sewage system, waste disposal facilities, etc.), and attractions (including museums and restored historical monuments).

RMGC has commissioned a study: Initial Tourism Proposals which sets out how the potential tourism markets and how these might best be approached in an integrated project (see Roșia Montană Initial Tourism Proposals Gifford Report 13658.R01). This report makes the point that the potential for tourism development, without the existence of a significant economic driver, will be difficult to achieve because of the scale of investment - by both public sector and private individuals - that would be required.

The Alburnus Maior report lists (at page 26) a list of medium- and long-term objectives for the commune. Given the uncertainty of other funding for environmental rehabilitation and infrastructure development and the current poor state of facilities in the region, we believe that these objectives may be reached more quickly with development of the RMP than without it.

To encourage local business, RMGC established Rosia Montana Microcredit under the name "IFN Gabriel Finance SA", in January 2007. This microlender is designed to provide funding and necessary resources to the people of Rosia Montana, Abrud, Campeni and Bucium to support local people in establishing small businesses or expanding existing ones. At the same time, a vocational training program is provided free of charge to members of the local community with the aim of raising both the educational profile and the level of skills in the community. Business training is part of this program. A business incubator is also established. RMP is committed to giving priority to local businesses and other enterprises when awarding contracts for the project.

A mining project such as the one RMGC proposes would provide, through its general economic activity and through taxes, the necessary funds to improve the infrastructure. Over the life of the Project, RMGC expects to pay about \$32 million in taxes to the local commune – a figure far greater than would be generated from tourism in that time given the current lack of tourist infrastructure. To date, the company has also spent approximately US\$10 million to develop the most extensive archaeological research and development program of Rosia Montana Historic Area, so as to preserve and develop the archaeological and cultural-architectonical potential.

Through the RMP and its heritage management plans, the Company will invest US\$25 million to support tourism. A training program will provide the necessary skills to develop tourist activities and Rosia Montana Microcredit will support people in starting businesses such as pensions and restaurants necessary to attract tourists. At the end of the project, there will be a new village, plus the restored historical center of Rosia Montana with a museum, hotels, restaurants and modernized infrastructure, plus restored mining galleries (e.g. Catalina Monulesti) and preserved monuments such as Tau Gauri - all of which would serve as tourist attractions.